

TYRIMAS

„EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVOJE 2011/77/ES NUMATYTO ATLYGINIMO FONDO ATLIKĖJAMS ĮSTEIGIMO GALIMYBĖS BEI SĄLYGOS“

PILNAS PAVADINIMAS:

**„EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVOJE 2011/77/ES, KURIA IŠ ESMĖS KEIČIAMA
DIREKTYVA 2006/116/EB „DĖL AUTORIŲ TEISIŲ IR TAM TIKRŲ GRETUTINIŲ TEISIŲ APSAUGOS
TERMINŲ“, NUMATYTO ATLYGINIMO FONDO ATLIKĖJAMS ĮSTEIGIMO GALIMYBĖS BEI
SĄLYGOS“**

GALUTINĖ ATASKAITA

TURINYS

Pagrindinės sąvokos	4
Pagrindinės santrumpos.....	5
Autorinės teisės ir atsakomybės apribojimas.....	5
Tyrimo santrauka.....	6
1. Tyrimo kontekstas, identifikavimas ir ribos.....	12
1.1. Tyrimo kontekstas ir aktualumas.....	12
1.1.1. Tyrimo aktualumas.....	12
1.1.2. Pirminė tyrimo problematikos analizė.....	13
1.1.3. Lietuvoje veikiančių kolektyvinio administravimo asociacijų pristatymas	14
1.1.4. Atlyginimo gretutinių teisių turėtojams skaičiavimo principai	16
1.1.5. Gretutinių teisių administravimo rezervai ir jų paskirstymo principai.....	17
1.2. Tyrimo poreikių analizė, tikslinės grupės, socialinės-ekonominės naudos gavėjai ir socialinis kontekstas	18
1.2.1. Tyrimo poreikių analizė.....	18
1.2.2. Direktyva ir jos nuostatos.....	19
1.2.3. Tikslinės grupės, socialinės-ekonominės naudos gavėjai.....	21
1.2.4. Garso įrašų rinkos istorinė analizė	22
1.3. Problemos, kurioms spręsti inicijuojamas tyrimas, problemų ekonominis kontekstas, mikroekonominiai ir makroekonominiai aplinkos veiksniai	24
1.3.1. Problemos, kurioms spręsti inicijuojamas tyrimas.....	24
1.3.2. Direktyvos taikymo termino ir Lietuvos teisės aktų santykio analizė.....	25
1.3.3. Problemų ekonominis kontekstas, mikroekonominiai ir makroekonominiai aplinkos veiksniai	27
1.4. Teisinio reglamentavimo apžvalga	29
1.5. Teisinio reglamentavimo ir Direktyvos perkėlimo kitose šalyse praktika	32
2. Tyrimą inicijuojančios institucijos pristatymas.....	34
2.1. Informacija apie tyrimą inicijuojančią instituciją, Direktyvos perkėlimo svarba iniciatoriaus veiklos kontekste.....	34
2.2. Galimo Fondo administratoriaus pasirinkimas ir bendradarbiavimo pagrindo pagrindimas..	35
2.3. Informacija apie Fondo administratorių	38

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

3.	Direktyvos perkėlimo galimybių aprašymas ir analizė	41
3.1.	Galimos Direktyvos perkėlimo alternatyvos	41
3.1.1.	I alternatyva: Perkelti Direktyvą, tačiau nusteigti Fondo	41
3.1.2.	II alternatyva: Įsteigti Fondą atlikėjams	43
3.2.	Alternatyvų palyginimas pagal pasirinktus vertinimo kriterijus.....	45
4.	Finansinė analizė	47
4.1.	Finansinės analizės metodika, analizės ataskaitinis laikotarpis, jo pagrindimas	47
4.2.	Investicijų išlaidų nustatymas	49
4.3.	Pajamų ir sąnaudų prognozė	49
4.4.	Finansavimo šaltinių analizė ir finansinio gyvybingumo vertinimas	51
4.5.	Finansinių rodiklių skaičiavimas	52
5.	Socialinio-ekonominio poveikio vertinimas	56
5.1.	Finansinių srautų konvertavimas perskaičiuojant rinkos kainas į ekonomines vertes.....	56
5.2.	Rinkoje nevertinamos naudos apskaičiavimas	57
5.3.	Socialinių-ekonominių rodiklių apskaičiavimas.....	59
6.	Detalus pasirinktos Direktyvos perkėlimo alternatyvos aprašymas.....	61
6.1.	Optimalios pasirinktos Direktyvos perkėlimo alternatyvos pasirinkimas ir jos aprašymas, detalus Direktyvos perkėlimo sprendimo aprašymas	61
6.2.	Reikalavimai paslaugų teikimui.....	64
6.3.	Suinteresuotųjų grupių analizė.....	64
6.4.	Pasirinktosios Direktyvos perkėlimo alternatyvos finansiniai rodikliai	68
7.	Išvada dėl Direktyvos perkėlimo teikiamos naudos ir įgyvendinimo galimybių.....	71

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

PAGRINDINĖS SĄVOKOS

Direktyva	2011 m. rugsėjo 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2011/77/ES, kuria iš esmės keičiama direktyva 2006/116/EB „Dėl autorių teisių ir tam tikrų gretutinių teisių apsaugos terminų“.
Fondas	Europos parlamento ir tarybos Direktyvos 2011/77/ES 1 straipsnio 2 dalies c punkto 2b ir 2c papunkčiuose numatytas papildomo atlyginimo fondas atlikėjams.
Foninis atlikėjas	Atlikėjas, kurio atliekamas garso įrašas yra įrašytas fonogramoje.
Fonograma	Garso įrašas plokštelėje, magnetinėje ar kino juostoje.
Fonogramų gamintojas	Teisės aktų nustatyta tvarka savo veiklą įregistravęs fizinis arba juridinis asmuo, kuris verčiasi fonogramų gamyba ir pagaminęs fonogramą viešai apie tai pareiškia, pažymėdamas ją savo pavadinimu, prekės ženklu arba kitu skiriamuoju ženklu, arba fonogramų perdirbėjas.
Gretutinių teisių objektas	Kūrinio atlikimas, tiek tiesioginis (gyvas atlikimas), tiek įrašytas į garso ar vaizdo laikmeną, fonograma, audiovizualinio kūrinio (filmo) pirmasis įrašas, transliuojančiosios organizacijos radijo ir televizijos laida bei programa. Elektroninėje leidyboje naudojami atlikimų įrašai arba gyvi atlikimai transliuojami į internetą.
Inicijuojanti institucija	Tyrimą ir Fondo steigimą inicijuojanti institucija – Lietuvos Respublikos Kultūros ministerija.
Terminų direktyva	2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2006/116/EB dėl autorių ir tam tikrų gretutinių teisių apsaugos terminų.
Tyrimas	Tyrimas „Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2011/77/ES, kuria iš esmės keičiama direktyva 2006/116/EB dėl autorių teisių ir tam tikrų gretutinių teisių apsaugos terminų, numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos“.

PAGRINDINĖS SANTRUMPOS

AGATA – Lietuvos gretutinių teisių asociacija.

ATGTĮ – Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymas (Valstybės Žinios, 1999, Nr. 50-1598; Valstybės Žinios, 2003, Nr. 28-1125).

AVAKA – audiovizualinių kūrinių autorių teisių asociacija.

BVP – bendrasis šalies vidaus produktas.

ES – Europos Sąjunga.

FVGN – finansinė grynoji dabartinė vertė (angl. Financial NPV).

FVGN – finansinė vidinė gražos norma (angl. Financial IRR)).

EGDV – ekonominė grynoji dabartinė vertė (angl. ENPV).

EVRK – Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorius

EVGN – ekonominė vidinė gražos norma (angl. Economic IRR).

GDV – grynoji dabartinė vertė (angl. Net Present Value (NPV)).

LATGA-A – Lietuvos autorių teisių gynimo asociacijos agentūra.

LR – Lietuvos Respublika.

LRV – Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

LRKM – Lietuvos Respublikos Kultūros ministerija.

NATA – Muzikos autorių teisių asociacija.

PK – perskaičiavimo koeficientas.

PVM – pridėtinės vertės mokestis.

VGN – vidinė gražos norma (angl. Internal Rate of Return (IRR)).

AUTORINĖS TEISĖS IR ATSAKOMYBĖS APRIBOJIMAS

© Visos teisės saugomos – Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko tarnyba, 2012 m. Informacijos, pateikiamos šiame tyrime, panaudojimas yra leidžiamas su nuoroda į šaltinį.

Šį tyrimą rengusių ekspertų komanda rėmėsi jiems pateikta informacija, viešai prieinama informacija, antriniais šaltiniais ir kitais tyrimo metodais surinkta informacija. Atsiradus papildomai informacijai ar pokyčiams, susijusiems su informacijos ar dokumentų netikslumu ar pasikeitusiais poreikiais, šiame tyrime pateikiamų išvadų ir rekomendacijų pakeitimas, atnaujinimas yra vertintinas kaip esantis už tyrimo rengėjams numatytos techninės specifikacijos ribų.

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

TYRIMO SANTRAUKA

Ministro Pirmininko tarnyba kartu su Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministerija ir Europos teisės departamentu prie Lietuvos Respublikos Teisingumo ministerijos įgyvendina Europos socialinio fondo lėšomis finansuojamą projektą, skirtą Lietuvos ES reikalų sistemos efektyvumo didinimui. Projekto tikslas – didinti Lietuvos ES reikalų sistemos efektyvumą tarpinstituciniu ir instituciniu lygmenimis. Įgyvendinant projektą siekiama užtikrinti sklandesnę ES reikalų sistemos funkcionavimą, efektyvesnę Lietuvos interesų atstovavimą ES bei geresnę ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo kokybę: organizuojant tyrimus, analizes, sociologines apklausas, gilinant darbuotojų specifines žinias ir įgūdžius, perduodant gerą patirtį savo partneriams, tobulinant technines ES reikalų koordinavimo proceso priemones ir stiprinant ES reikalų komunikacijos sistemą. Įgyvendinant projektą bus siekiama Lietuvos ES politikos kokybės ir nuoseklumo užtikrinimo visais lygmenimis.

Lietuva iki 2013 m. lapkričio 1 d. įsipareigojusi įgyvendinti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2011/77/ES, kurios tikslas – pratęsti įrašytų kūrinių ir fonogramų apsaugos terminą iki 70 m. (pagal dabartinę reguliavimą taikomas 50 m. apsaugos terminas).

Viena iš priemonių šiam tikslui pasiekti – nustatytas reikalavimas fonogramų gamintojams bent kartą per metus atidėti sumą, siekiančią 20 proc. pajamų, gautų iš išimtinių teisių platinti, atgaminti ir pateikti fonogramas, t. y. sukurtas fondas iš kurio būtų mokamas atlyginimas foniniams atlikėjams.

Lietuvoje visi fonogramų gamintojai kartu, 2011 m. duomenimis, sudėjęs gauna 1.889 tūkst. Lt pajamų iš kolektyvinio administravimo, o, remiantis įvykdytų susitikimų su rinkos dalyviais metu surinkta informacija, kitas svarbus pajamų šaltinis yra koncertai. Visos kitos pajamos, įskaitant ir fonogramų platinimą, yra artimos 0 Lt arba tai apskritai nuostolinga veikla. Be to, daugiau nei 40 proc. Lietuvos fonogramų gamintojų yra patys atlikėjai. Tai reiškia, kad specializuoti fonogramų gamintojai Lietuvoje nėra itin pajėgūs finansiškai. Dėl to privaloma įvertinti, ar nacionaliniuose teisės aktuose numačius pareigą fonogramų gamintojams finansuoti atlyginimo fondą, minėta pareiga nebus per didelė ekonominė našta verslui, t. y. fonogramų gamintojams.

Apibendrintos Direktyvos nuostatos teigia:

- pratęsus atlikėjų teisių apsaugos terminą nuo 50 iki 70 metų, atlikėjas įgyja teisę į papildomą atlyginimą;
- toks papildomas atlyginimas atlikėjui turi būti mokamas tais atvejais, kai pagal gretutinių teisių perdavimo arba atidavimo sutartį atlikėjui suteikiama teisė pretenduoti į nesikartojantį atlyginimą, t.y. atlikėjas gauna vienkartinį atlygį, o ne periodines išmokas;
- toks papildomas atlyginimas atlikėjui turi būti mokamas tik tų fonogramų atžvilgiu, kurios yra saugomos pagal nacionalinius teisės aktus 2013 m. lapkričio 1 d. ir tiems kūrinių įrašams ir fonogramoms, kurie sukuriami po tos datos;

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

- toks papildomas atlyginimas atlikėjui turi būti mokamas už kiekvienus visus metus, iš karto praėjus 50 metų, kai fonograma buvo teisėtai išleista, arba praėjus 50 metų, kai fonograma buvo teisėtai viešai paskelbta;
- toks papildomas atlyginimas atlikėjui turi būti mokamas iki sueis 70 metų nuo to momento, kai fonograma buvo teisėtai išleista arba kai fonograma buvo teisėtai viešai paskelbta;
- fonogramos gamintojas 20 proc. pajamų, gautų už tokių fonogramų, kurios teisėtai išleistos arba teisėtai paskelbtos anksčiau, nei prieš 50 metų, tačiau ne anksčiau nei prieš 70 metų, atgaminimą, platinimą ar pateikimą, turi skirti papildomoms išmokoms atlikėjams, atitinkantiems aukščiau nurodytus kriterijus;
- valstybės narės turėtų galėti atitinkamai nustatyti sąlygas ir tai, koku mastu mikroįmonės turi laikytis šio įsipareigojimo mokėti įmokas, jei tokios įmokos būtų nepagrįstos atsižvelgiant į tokių pajamų rinkimo ir administravimo išlaidas.

Direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkto 2c papunktyje nustatyta, kad viena iš priemonių užtikrinti papildomą atlyginimą atlikėjams – nustatytas reikalavimas fonogramų gamintojams bent kartą per metus atidėti sumą, siekiančią iki 20 proc. pajamų, gautų iš išimtinių teisių platinti, atgaminti ir pateikti fonogramas, t. y. sukurtas fondas, iš kurio būtų mokamas metinis papildomas atlyginimas atlikėjams. Taip atidėtos sumos turėtų būti individualiai paskirstomos nepagrindiniams atlikėjams mažiausiai kartą per metus. Šis skirstymas turėtų būti patikėtas kolektyvinių teisių administravimo organizacijoms ir gali būti taikomos nacionalinės neskirstomų pajamų taisyklės. Tačiau, siekdamas išvengti neproporcingos naštos, kurią gali sukelti tų pajamų rinkimas ir administravimas, nustatymo, valstybės narės turėtų galėti atitinkamai nustatyti sąlygas ir tai, koku mastu mikroįmonės turi laikytis šio įsipareigojimo mokėti įmokas, jei tokios įmokos būtų nepagrįstos atsižvelgiant į tokių pajamų rinkimo ir administravimo išlaidas. Be to, Direktyvos preambulės 12 punktą nustato, kad vietoj individualaus paskirstymo, gali būti taikomos nacionalinės neskirstomų pajamų taisyklės.

Direktyva nenurodo, kas laikytina fonogramos gamintojo pajamomis, kurias jis gavo už fonogramos atgaminimą, platinimą ir pateikimą, tačiau Direktyvos preambulės 11 punktą nustato, jog pajamos – tai fonogramos gamintojo gautos pajamos prieš atskaičiuojant išlaidas, preambulės 13 straipsnis patikslina, kad apskaičiuojant bendrą sumą, kurią fonogramų gamintojas turi atskaičiuoti papildomo atlyginimo išmokoms, nereikėtų atsižvelgti į pajamas, kurias fonogramos gamintojas gavo iš fonogramų nuomos, į vienkartinį teisingą atlyginimą už transliavimą ir viešą paskelbimą arba teisingą atlyginimą, gautą už privatų kopijavimą. Pajamų apibrėžimas yra ypatingai svarbus, nes priklausomai nuo to, kas bus įvardinta fonogramų gamintojo pajamomis ir kaip jos bus skaičiuojamos, priklausys Fondo ir atlikėjams išmokamų sumų dydis. Sprendžiant šį klausimą ypatingai svarbu atsižvelgti į tą aplinkybę, kad neretai fonogramų gamintojai tiesiogiai negauna piniginių lėšų už fonogramas. Fonogramos gali būti panaudojamos viešų renginių metu, reklamoje ir kitur, taip pat mainais, kas padaro pajamų dydžio skaičiavimą ypač sudėtingu.

Direktyvoje numatomas fondas galiotų nuo Direktyvos perkėlimo datos – 2013 m. lapkričio 1 d. iki 2063 m. spalio 31 d. Lietuvoje per pirmuosius 30 Fondo gyvavimo metų, AGATA duomenimis, bus administruojama labai mažai muzikinių įrašų, kurie bus senesni nei 50 metų, tačiau naujesni nei 70 metų (2013 m. lapkričio 1 d. duomenimis) ir būtų saugomi pagal nacionalinius teisės aktus 2013 m.

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

lapkričio 1 d., todėl pastebėtina, kad Direktyvos perkėlimas Lietuvoje vietos atlikėjams trumpuoju laikotarpiu turėtų daug mažesnę reikšmę nei vakarų Europos rinkose. Vertinant senesnių nei 50 metų įrašų galimą pajamingumą, nuo kurio būtų mokami pervedimai į Fondą, svarbu pastebėti, kad senų kūrinių yra labai mažai, jų pajamos AGATA pajamų struktūroje sudaro 0-2,5 proc. visų pajamų. Didžiąją dalį tų pajamų generuoja užsienio kūriniai.

Remiantis Lietuvos Statistikos departamento informacija, Lietuvoje pagal EVRK klasifikatorių yra tik 3 įmonės, kurios savo pagrindinę veiklą yra nurodžiusios kaip „garso įrašymas ir muzikos įrašų leidyba“. Dėl tokios mažos rinkos, šios rinkos dalyvių informacija yra griežtai saugoma ir nėra viešai prieinama, todėl apie šią rinką žinoma gana nedaug informacijos.

Remiantis surinkta informacija iš privačių rinkos dalyvių, manytina, kad absoliuti dauguma įmonių atitinka mikroįmonės apibrėžimą. Vis dėlto, keletas rinkos dalyvių, kuriems įrašų leidyba yra šalutinė veikla (pvz. televizijos), neatitinka šio statuso, todėl tiksliai įvertinti mikroįmonių apyvartą bendroje senų įrašų (ir visų įrašų apskritai) pardavimų apyvartoje yra labai sudėtinga. Didžioji dalis įmonių, savo pagrindinę veiklą pagal EVRK klasifikatorių nurodę kaip Nr. 59, t.y. „Kino filmų, vaizdo filmų ir televizijos programų gamyba, garso įrašymo ir muzikos įrašų leidybos veikla“, kuri pati savaime apima ir garso įrašymo ir muzikos įrašų leidybos veiklą, yra labai mažos įmonės – t.y. iš 85 tokių įmonių yra vos 13 įmonių, turinčių daugiau nei 9 darbuotojus, kurių daugumą sudaro televizijos ir radijo transliuotojai, todėl dauguma garso įrašų leidėjų ir platintojų atitinka mikroįmonių statusą ir jiems gali būti taikoma Direktyvos išimtis bei jų įrašų pajamos dėl to nebūtų Fondo objektu.

Gretutinės teisės Lietuvos Respublikos teritorijoje yra pradėtos saugoti tik nuo 1994 m. birželio 10 d., kai įsigaliojo 1994 m. gegužės 17 d. priimtos 1964 m. Civilinio kodekso pataisos, nustačiusios, jog spektaklių režisierių, artistų, garso ar vaizdo įrašų gamintojų gretutinės teisės saugomos 50 metų (1964 m. CK 562 straipsnis). Iki tol atlikėjų ir fonogramų gamintojų teisės nei LTSR, nei atkurtoje nepriklausomoje Lietuvoje saugomos nebuvo. Vadinas ir tokie atlikimai, kuriems netaikoma apsauga dėl to, kad jie padaryti iki 1994 m. birželio 10 d., taip pat nėra šios Direktyvos objektas. Iš to seka, kad Direktyva yra taikoma atlikimams, kurie paskelbti ar viešai išleisti po 1994 m. birželio 10 d.

Atsižvelgiant į tai, kad pagal Direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkto 2b ir 2c papunkčių formuluotes papildomas atlyginimas atlikėjui turi būti mokamas už kiekvienus metus, iš karto praėjus 50 metų ir toks papildomas atlyginimas atlikėjui turi būti mokamas iki sueis 70 metų nuo to momento, kai fonograma buvo teisėtai išleista arba kai fonograma buvo teisėtai viešai paskelbta, pirmieji atlikimo įrašai, kuriems taikomos Direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkto 2b ir 2c papunkčių nuostatos, Lietuvos Respublikoje gali atsirasti 2044 metais. Nagrinėjamos Direktyvos nuostatos bus realiai pritaikomos tik praėjus 31 metams po Direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę, kas taip pat leidžia daryti prielaidą, kad atlikėjų teisių reglamentavimas per tokį ilgą laikotarpį gali keistis, bei tai, kad Direktyvos kriterijus atitinkančių fonogramų nėra arba yra labai mažai, tai turi būti įvertintos sprendžiant klausimą dėl reglamentavimo efektyvumo bei įmokų rinkimo ir administravimo sąnaudų.

LRKM turi kompetenciją skirti pasirinktą kolektyvinio administravimo asociaciją administruoti ATGTĮ ir poįstatyminių teisės aktų reglamentuojama tvarka surenkamas lėšas. Iš šiuo metu

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

Lietuvos Respublikoje faktiškai veikiančių kolektyvinių teisių administravimo organizacijų, administruoti teisę gauti Direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkto 2b papunktyje nurodytą papildomą atlyginimą tikslinga pavesti Lietuvos gretutinių teisių asociacijai (AGATA).

Įgyvendindama su Fondo įkūrimu ir veikla susijusias Direktyvos nuostatas nacionalinėje teisėje LRKM gali remtis patirtimi, įgyta užtikrinant kompensacinio atlyginimo už audiovizualinių kūrinių ar fonogramose įrašytų kūrinių atgaminimą asmeniniais tikslais surinkimą, paskirstymą, mokėjimą ir grąžinimą.

Fondo įkūrimo ir administravimo veiklos:

- Direktyvos perkėlimas – vykdomas visa apimtimi;
- Fondo įkūrimas – vykdomas 2013 metais;
- Fondo administravimas – vykdomas 2013-2063 metais (iš viso – 50 metų).

Fondo gyvavimo ciklo grafikas pateikiamas 1 lentelėje.

Veikla	Metai							
	2013	2014	2015	2016	2017	...	2062	2063
Direktyvos perkėlimas	■							
Fondo įkūrimas	■							
Fondo administravimas	■	■	■	■	■	■	■	■

1lentelė. Fondo gyvavimo ciklo grafikas.

Fondo išlaidos ir pajamos:

- investicinės išlaidos: remiantis AGATA patirtimi tokių Fondų valdyme, būtų patirtos ne didesnės nei vieno darbuotojo 3 mėnesių darbo užmokesčio išlaidos (įskaitant mokesčius), t.y. būtų patirta iki 11,2 tūkst. Lt investicinės išlaidos;
- pajamų prognozė: atsižvelgiant į tai, kad iki 1994 m. birželio 10 d. sukurti kūriniai nėra saugomi, Lietuvos įrašų rinkoje nėra įrašų, atitinkančių Direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkto 2b papunktyje išdėstytas nuostatas, nes turinės teisės įrašų leidėjams dažnu atveju perduodamos apribotam terminui, kuris paprastai nėra ilgesnis nei 15 metų, bei Lietuvos įrašų gamintojai neleidžia užsienio atlikėjų įrašų, atitinkančių Direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkto 2b papunktyje išdėstytas nuostatas. Remiantis informacija surinkta iš privataus sektoriaus dalyvių, galima daryti išvadą, kad Direktyvos nuostatas ateityje atitiksiančių kūrinių nėra. AGATA'os nuomone, dalis kūrinių sukurtų tarp 1994 ir 2000 metų gali atitikti Direktyvos nuostatas (t.y. jų teisės gali būti perduotos visam laikui). Vis dėlto AGATA šiuo metu negali pateikti net apytikslių skaičių, kiek tokių kūrinių galėtų būti,

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

todėl tokios informacijos surinkimui reikalingas atskiras tyrimas. Taip pat, tokiu atveju, be atskiro tyrimo sudėtinga atskirti, kurie iš tų kūrinių gali būti labiau komerciškai sėkmingi, kurie mažiau, todėl laikomasi prielaidos, kad Fondo pajamos – 0 Lt;

- sąnaudų prognozė: remiantis AGATA pateikta informacija: būtų reikalinga įdarbinti iki 0,5 etato administracinio personalo. Remiantis tuo, kad vidutinė AGATA darbo vietos kaina yra 3.744 Lt per mėnesį, tai pusės etato vienos darbo vietos metinės išlaidos yra lygios 22,5 tūkst. Lt per metus. Taip pat, laikomasi prielaidų, kad būtų patirta iki 5.000 Lt kitų administracinių išlaidų per metus. II alternatyvos atveju, per 50 metų būtų patirta iki 1,37 mln. Lt išlaidų.

Pajamos yra neelastingos fonogramų gamintojų pajamų apmokestinimo tarifui – procentinei daliai nuo visų fonogramų gamintojų pajamų, gautų iš išimtinių teisių platinti, atgaminti ir pateikti Direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkto 2b papunkčio reikalavimus atitinkančias fonogramas. Nepriklausomai nuo to, ar tarifas bus nustatytas minimalus (t. y. 0-1 proc.), vidutinis (10 proc.) ar maksimalus (20 proc.), pajamos bus lygios 0 Lt per metus ir nepadengs Fondo administravimo sąnaudų.

Fonogramų gamintojams nėra svarbu, kokio dydžio tarifas būtų nustatytas, nes pervesti pajamų dalies vis tiek nereikėtų. Vis dėlto fonogramų gamintojai išreiškė pageidavimą, kad šis tarifas būtų 0-4 proc. ribose. Manytina, kad tai nulemia politinės priežastys – verslo siekimas susikurti kuo palankesnę aplinką verslo vystymui ir plėtrai, nepriklausomai nuo to, kokią finansinę įtaką turėtų atskiri verslo aplinkos veiksniai fonogramų gamintojų pinigų srautams.

Fondo administratorius neperskirstys lėšų potencialiems naudos gavėjams, nes nebus perskirstomų lėšų srauto. Vyresnio amžiaus muzikos įrašų atlikėjai (foniniai atlikėjai), kurie šiuo metu negauna pajamų už savo įrašus, kuriems yra daugiau nei 50 metų arba negaus jų artimiausioje ateityje, šių pajamų negautų ir įsteigus Fondą.

Atsižvelgiant į tai, kad, remiantis Direktyvos preambulės 12 punktu, ES valstybės narės turėtų galėti atitinkamai nustatyti sąlygas ir tai, kokių mastu mikroįmonės turi laikytis šio įsipareigojimo mokėti įmokas, jei tokios įmokos būtų nepagrįstos atsižvelgiant į tokių pajamų rinkimo ir administravimo išlaidas, galimas siūlymas palikti galimybę mikroįmonėms taikyti 0 proc. nuo pajamų tarifą.

Įvertinus tai, kad tikėtinos Fondo pajamos yra artimos 0 Lt per metus, tačiau Fondas vis tiek galėtų gauti nedidelių pajamų dėl vienokių ar kitokių rinkos permainų (pvz. naujo sėkmingo senų įrašų albumo ar pan.), kurioms gali būti taikomos nacionalinės neskirstomų pajamų taisyklės. Tai iš esmės reiškia, kad Fondo administratorius surinktų lėšų turi teisę nepaskirstyti atlikėjams, tačiau panaudoti kitu Fondo lėšų paskirstymo ar naudojimo taisyklėse nustatytu būdu, pvz. atlikėjų švietimo, mokymo, jų teisių apsaugos viešinimo ar kitais tikslais. Svarbu tai, kad tokia galimybė turėtų būti aiškiai nurodyta Fondo veiklą ir jo administravimą reglamentuojančiuose teisės aktuose. Šis būdas gali būti ypač patogus tuomet, kai į Fondą lėšų surenkama labai mažai ir jų paskirstymas individualiems atlikėjams neatneštų jiems žymios naudos, tačiau lėšų akumuliacija ir panaudojimas bendriems tikslams būtų prasmingas.

Fondo GDV – -538 tūkst. Lt. Tai reiškia, kad Fondas generuoja neigiamus finansinius srautus. Kapitalo investicijų (Fondo sukūrimo išlaidų, kurios iš esmės yra investicijos į Fondo veiklą) grąža taip pat neigiama - -6.113 proc. Grynoji galutinė vertė – -4.9 mln. Lt, o vertinant ir

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos alternatyviuosius kaštus apskaičiuotas prarastų lėšų metodo rodiklis rodo, kad įsteigus Fondą būtų prarasta iki 5,9 mln. Lt lėšų.

Įkūrus Fondą taip pat galima laikinai arba visame Fondo gyvavimo periode minimizuoti Fondo administravimo sąnaudas, pasirinkus Direktyvos perkėlimo modelį, kuriame nustatoma, kad Fondas bus įsteigtas arba faktiškai pradės veikti tik tuomet, kai atsiras Fondo pajamų šaltinių. Pasirinkus tokį finansinį modelį, jį įgyvendinančiuose nacionaliniuose teisės aktuose galima numatyti teisinius mechanizmus, leidžiančius Fondą įsteigti arba pradėti jo veiklą atsiradus nustatytoms sąlygoms. Alternatyviai, tokiuose teisės aktuose galima numatyti mechanizmą, jog įgaliota institucija nustatytu periodiškumu (pvz. kasmet) peržiūri ir įvertina faktinę situaciją fonogramų leidybos rinkoje ir priima sprendimą dėl Fondo steigimo arba jo veiklos pradžios. Tokiu atveju, būtų išvengta administracinių veiklų ir kaštų tuo laikotarpiu, kai Fondas nesurinktų jokių lėšų. Tokiu būdu, Fondo sąnaudas galima sumažinti iki 84 proc., atidėjus Fondo įkūrimą iki 2043-2044 metų, arba iki 100 proc. visame Fondo gyvavimo periode.

Fondo įsteigimo socialinė ekonominė nauda yra teigiama – EGDV yra lygus 112,2 mln. Lt. Teigiamą EGDV reikšmę didžiąja dalimi nulemia negautos galimos baudos ar kitos galimos ES sankcijos dėl Direktyvų nuostatų nevykdymo (nauda – 112,6 mln. Lt). Fondas bus finansiškai nepatrauklus, tačiau generuos teigiamą ekonominę naudą valstybei, todėl rekomenduojama įsteigti atlyginimo Fondą atlikėjams.

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

1. TYRIMO KONTEKSTAS, IDENTIFIKAVIMAS IR RIBOS

1.1. Tyrimo kontekstas ir aktualumas

1.1.1. Tyrimo aktualumas

Ministro Pirmininko tarnyba kartu su Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministerija ir Europos teisės departamentu prie Lietuvos Respublikos Teisingumo ministerijos įgyvendina Europos socialinio fondo lėšomis finansuojamą projektą, skirtą Lietuvos ES reikalų sistemos efektyvumo didinimui. Projekto tikslas – didinti Lietuvos ES reikalų sistemos efektyvumą tarpinstituciniu ir instituciniu lygmenimis. Įgyvendinant projektą siekiama užtikrinti sklandesnę ES reikalų sistemos funkcionavimą, efektyvesnę Lietuvos interesų atstovavimą ES bei geresnę ES teisės perkėlimo ir įgyvendinimo kokybę: organizuojant tyrimus, analizes, sociologines apklausas, gilinant darbuotojų specifines žinias ir įgūdžius, perduodant gerą patirtį savo partneriams, tobulinant technines ES reikalų koordinavimo proceso priemones ir stiprinant ES reikalų komunikacijos sistemą. Įgyvendinant projektą bus siekiama Lietuvos ES politikos kokybės ir nuoseklumo užtikrinimo visais lygmenimis.

Lietuva iki 2013 m. lapkričio 1 d. įsipareigojusi įgyvendinti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2011/77/ES (toliau – **Direktyva**), kurios tikslas – pratęsti įrašytų kūrinių ir fonogramų apsaugos terminą iki 70 m. (pagal dabartinę reguliavimą taikomas 50 m. apsaugos terminas).

Viena iš priemonių šiam tikslui pasiekti – nustatytas reikalavimas fonogramų gamintojams bent kartą per metus atidėti sumą, siekiančią 20 proc. pajamų, gautų iš išimtinių teisių platinti, atgaminti ir pateikti fonogramas, t. y. sukurtas fondas iš kurio būtų mokamas atlyginimas foniniams atlikėjams (toliau – **Fondas**). Tačiau taip pat Direktyvoje numatyta galimybė valstybėms narėms vertinti, ar fonogramų gamintojai yra pajėgūs finansuoti minėtą fondą, nustatyti mastą ir atitinkamas sąlygas, kurioms esant fonogramų gamintojai privalo laikytis Direktyvos įpareigojimo, ypač siekiant išvengti neproporcingos naštos, kurią gali sukelti tų pajamų rinkimas ir administravimas, nustatymo, valstybės narės turėtų galėti atitinkamai nustatyti sąlygas ir tai, kokių mastu mikroįmonės turi laikytis šio įsipareigojimo mokėti įmokas, jei tokios įmokos būtų nepagrįstos atsižvelgiant į tokių pajamų rinkimo ir administravimo išlaidas.

Kadangi fonogramų gamintojai Lietuvoje užima mažą rinkos dalį, todėl sudėtinga įvertinti, ar nacionaliniuose teisės aktuose numčius pareigą fonogramų gamintojams finansuoti atlyginimo fondą, minėta pareiga nebus per didelė ekonominė našta verslui, t. y. fonogramų gamintojams. Taip pat aktualu išsiaiškinti, kokią ekonominę naudą generuotų tokio pobūdžio fondas.

Ministro Pirmininko tarnyba kartu su Lietuvos Respublikos Kultūros ministerija (toliau – **LRKM**) iniciavo tyrimo „Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2011/77/ES, kuria iš esmės keičiama direktyva 2006/116/EB dėl autorių teisių ir tam tikrų gretutinių teisių apsaugos terminų, numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos“ (toliau – **Tyrimas**).

Šio tyrimo apimtyje labai svarbu įvertinti Tyrimo konteksto aplinkybes, kurios daro įtaką tolimesnių Tyrimo dalių prielaidoms ir išvadoms.

Direktyvos 2011/77/ES 2 straipsnyje numatyta, kad ši Direktyva turi būti perkelta į nacionalinę teisę ne vėliau kaip 2013 m. lapkričio 1 d. Lietuva kaip Europos Sąjungos valstybė narė privalo užtikrinti, kad nurodytą dieną jau būtų priimti ir būtų įsigalioję įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini,

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

kad šios Direktyvos būtų laikomasi, o Komisija apie įdiegtas priemones informuota, todėl yra itin svarbu iki to laiko atlikti išsamų tyrimą, kurio apimtyje turi būti atsakyta, kokios yra atlyginimo fondo steigimo galimybės Lietuvoje, koks šios Direktyvos perkėlimo poveikis fonogramų industrijai bei ekonominis naudingumas atlikėjams.

Be to, būtina identifikuoti, kokios finansinės, ekonominės galimybės steigti atlyginimo fondą (išsiaiškinti ar fonogramų gamintojai Lietuvoje pajėgūs finansuoti atlyginimo fondą); jeigu fonogramų gamintojai pajėgūs finansuoti atlyginimo fondą, išsiaiškinti, koku mastu, t. y., kiek procentų pajamų, gautų iš išimtinių teisių platinti, atgaminti ir pateikti fonogramas, galėtų atidėti į atlyginimo fondą; išsiaiškinti, kokią ekonominę naudą gautų atlikėjai, jeigu Fondas būtų įsteigtas, bei kokios atlyginimo fondo administravimo sąnaudos (rinkimo ir administravimo išlaidas); jeigu fonogramų gamintojai nėra pajėgūs finansuoti atlyginimo fondo, išsiaiškinti konkrečias to priežastis.

1.1.2. Pirminė tyrimo problematikos analizė

Šiuo metu galiojantis Autorinių teisių ir gretutinių teisių įstatymas (toliau – ATGTĮ) nustato, kad atlikėjų teisės galioja 50 metų po atlikimo datos, o tuo atveju jei per šį laikotarpį teisėtai išleidžiamas arba teisėtai viešai paskelbiamas atlikimo įrašas, atlikėjų teisės galioja 50 metų po pirmojo tokio atlikimo įrašo išleidimo arba viešo paskelbimo datos, atsižvelgiant į tai, kas įvyko pirmiau (žr. ATGTĮ 59 straipsnio 1 dalis).

Fonogramų gamintojų teisės galioja 50 metų po įrašo padarymo datos, o tuo atveju jei per šį laikotarpį fonograma teisėtai išleidžiama, fonogramų gamintojų teisės nustoja galioti praėjus 50 metų nuo pirmojo teisėto išleidimo datos. Jeigu per 50 metų nuo įrašo padarymo datos fonograma nebuvo teisėtai išleista, tačiau per šį laikotarpį ji buvo teisėtai viešai paskelbta, fonogramų gamintojų teisės nustoja galioti praėjus 50 metų nuo fonogramos teisėto viešo paskelbimo datos (žr. ATGTĮ 59 straipsnio 2 dalis).

Kadangi autorių turtinės teisės galioja visą autoriaus gyvenimą ir 70 metų po autoriaus mirties, neatsižvelgiant į kūrinio teisėto padarymo viešai prieinamą datą (žr. ATGTĮ 34 straipsnio 1 dalis), susidaro situacija, kad atlikėjų teisės ir fonogramų gamintojų teisės galioja trumpiau nei autorių turtinės teisės. Tai tapo viena iš priežasčių Direktyvai gimti.

Vykdam antrinių šaltinių analizę buvo nustatyta, kad, nepakeitus dabartinio 50 m. termino, apie 7.000 atlikėjų Jungtinėje Karalystėje prarastų teises gauti atlyginimą už savo įrašytų kūrinių transliavimą per artimiausius 10 m. Didžioji dauguma šių atlikėjų nėra žinomi roko dainininkai, uždirbę milijonus svarų ar eurų per savo karjerą. Tarp jų yra tūkstančiai nežinomų laisvai samdomų muzikantų (angl. *session musicians*), įrašinėjusių muziką vėlyvajame šeštajame ir septintajame dešimtmetyje. Jei terminas nebūtų pratęstas, šie muzikantai nebegautų atlyginimo už savo kūrinius, nors šie atlyginimai prisideda prie jų pensijos¹.

ES Komisijos poveikio studija parodė, kad termino pratęsimas Europos Sąjungoje vidutiniškai padidintų atlikėjų pajamas nuo 150 iki 2000 eurų per metus. Šios sumos, daugiausiai priskiriamos

¹The Directive for term extension [Directive of the European Parliament and of the Council amending Directive 2006/116/EC on the term of protection of copyright and certain related rights] adopted. Brussels, 12 September 2011

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos honorarams už kūrinį transliavimą, yra menkos didelėms muzikos žvaigždėms, bet reikšmingos daugeliui laisvai samdomų muzikos atlikėjų. Tokios problemos galimos ir Lietuvoje, todėl šio tyrimo apimtyje privaloma atsižvelgti ir į galimas panašias problemas Lietuvoje.

1.1.3. Lietuvoje veikiančių kolektyvinio administravimo asociacijų pristatymas

Lietuvos Respublikos ATGTĮ 65 straipsnis nustato, kad autoriai, atlikėjai, fonogramų gamintojai, transliuojančiosios organizacijos ir kiti autorių teisių bei gretutinių teisių subjektai turi teisę perduoti savo turtines teises kolektyviai administruoti šiems tikslams specialiai įsteigtoms autorių teisių ir gretutinių teisių kolektyvinio administravimo asociacijoms.

Kolektyvinio administravimo asociacija steigiama savanoriškos narystės pagrindu kaip autorių, atlikėjų, fonogramų gamintojų, transliuojančiųjų organizacijų ar kitų autorių teisių, gretutinių teisių subjektų ar jų susivienijimų asociacija. Kolektyvinio administravimo asociacija yra ne pelno organizacija, kurios steigimo, registravimo, valdymo, veiklos, reorganizavimo ir likvidavimo tvarką reglamentuoja ATGTĮ ir Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymas.

Svarbu paminėti, kad kai kurios autorių ir gretutinės teisės gali būti įgyvendinamos tik per kolektyvinio administravimo asociacijas. Tai:

- teisė į kūrinių ir gretutinių teisių objektų kabelinę retransliaciją;
- teisė į fonogramų, išleistų komerciniais tikslais, transliavimą, retransliavimą ir kitokį viešą paskelbimą;
- teisė į kūrinių atgaminimą reprografijos būdu;
- teisė į knygų ir kitų leidinių panaudą bibliotekose;
- teisė į audiovizualinių kūrinių ar fonogramose įrašytų kūrinių atgaminimą asmeniniais tikslais.

Šių teisių autorių ir gretutinių teisių turėtojai negali įgyvendinti tiesiogiai (pvz. suteikti teisių sudarydami sandorius su naudotojais).

Užsienio autorių ir gretutinių teisių subjektų teises Lietuvos Respublikos teritorijoje Lietuvos kolektyvinio administravimo asociacijos įgyvendina pagal pasirašytas dvišales ir daugiašales sutartis su atitinkamomis užsienio valstybių kolektyvinio administravimo asociacijomis, kurios yra įgaliotos atstovauti šiems subjektams, arba užsienio autorių ir gretutinių teisių subjektų tiesioginės narystės Lietuvos kolektyvinio administravimo asociacijose pagrindu.

Tyrimo atlikimo metu Lietuvoje faktiškai veikia šios autorių teisių ir gretutinių teisių kolektyvinio administravimo asociacijos:

- Lietuvos gretutinių teisių asociacija (toliau – AGATA);
- Lietuvos autorių teisių gynimo asociacijos agentūra (toliau – LATGA-A);
- Muzikos autorių teisių asociacija NATA (toliau – NATA);

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

- Audiovizualinių kūrinių autorių teisių asociacija AVAKA (toliau – AVAKA).

AGATA – tai kolektyvinio administravimo asociacija, administruojanti atlikėjų bei muzikos įrašų gamintojų teises ir išduodanti licencijas muzikos naudotojams.

Gretutinių teisių objektas – kūrinio atlikimas, tiek tiesioginis (gyvas atlikimas), tiek įrašytas į garso ar vaizdo laikmeną, fonogramą, audiovizualinio kūrinio (filmo) pirmasis įrašas, transliuojančiosios organizacijos radijo ir televizijos laida bei programa. Elektroninėje leidyboje naudojami atlikimų įrašai arba gyvi atlikimai transliuojami į internetą.

AGATA kolektyviai administruoja šias gretutines teises:

- transliuoti ir retransliuoti atlikimą arba jo įrašą, fonogramą, retransliuoti radijo ir televizijos laidas bei programas;
- įrašyti neužfiksuotą (neįrašytą) atlikimą, radijo ir televizijos laidą bei programą;
- bet kokiais būdais ir priemonėmis tiesiogiai ar netiesiogiai atgaminti atlikimo įrašą, fonogramą, audiovizualinio kūrinio (filmo) įrašą, laidų ar programų įrašus ar jų kopijas;
- išleisti fonogramą;
- platinti atlikimo įrašą ar jo kopijas, fonogramą ar jos kopijas, radijo ir televizijos laidų ir programų įrašus ar jų kopijas, audiovizualinių kūrinių (filmų) įrašus ar jų kopijas (parduodant, nuomojant, teikiant panaudai, importuojant ir eksportuojant);
- viešai skelbti atlikimo įrašą, fonogramą ar jų kopijas;
- viešai skelbti radijo ir televizijos laidas bei programas, jeigu toks viešas paskelbimas vyksta vietose, prieinamose visuomenei už įėjimo mokestį.

1999 m. įsteigta asociacija veikia narystės pagrindu ir šiuo metu vienija daugiau nei 3.300 Lietuvos atlikėjų ir visus aktyvius Lietuvos fonogramų gamintojus. Bendradarbiavimo sutarčių pagrindu AGATA Lietuvos teritorijoje atstovauja ir užsienio atlikėjams bei įrašų kompanijoms. Šiuo metu AGATA administruoja 29.210 muzikos įrašų gretutines teises².

Pagrindinis AGATA uždavinys – pasirūpinti, kad ši atlikėjų teisė būtų tinkamai įgyvendinta. Atlikėjų pavedimu AGATA išduoda licencijas radijo bei televizijos stotims, barams, kavinėms ir kitoms įmonėms ar asmenims, naudojantiems muziką viešose vietose. Už šias licencijas sumokėtą atlyginimą pagal naudotojų pateiktas ataskaitas AGATA paskirsto ir išmoka atlikėjams ir muzikos įrašų gamintojams.

LATGA-A – tai kolektyvinio administravimo asociacija, kolektyviai administruojanti įvairias *autorių teisių turėtojų teises* bei renkanti ir paskirstanti autorinį atlyginimą už kūrinių panaudojimą, koordinuoti asociacijos narių veiklą, užtikrinti kuo platesnį Lietuvos ir užsienio autorių kūrinių panaudojimą, užkirsti kelią autorių teisių pažeidimams.

LATGA-A kolektyviai administruoja šias turtines autorių teises:

- viešai skelbti, viešai atlikti, teikti nuomai muzikos kūrinius su tekstu ar be teksto;

² Susitikimų metu ir per apklausas surinkta AGATA informacija.

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

- atgaminti muzikos kūrinius su tekstu ar be teksto garso ar audiovizualinio įrašo forma;
- viešai atlikti (gyvas atlikimas) ir transliuoti literatūros kūrinius;
- atgaminti literatūros kūrinius garso ar audiovizualinio įrašo forma;
- viešai skelbti, viešai atlikti, teikti nuomai audiovizualinius kūrinius;
- viešai atlikti (gyvas atlikimas) ir viešai skelbti dramos ar muzikinius dramos kūrinius;
- atgaminti, viešai skelbti, viešai rodyti, teikti nuomai vizualinius kūrinius.

LATGA-A taip pat administruoja autorių teisę gauti atlyginimą už:

- kūrinių atgaminimą asmeniniais tikslais – paskirstydama autoriams ir jų teisių turėtojams surinktą atlyginimą už audiovizualinių kūrinių ar fonogramose įrašytų kūrinių atgaminimą asmeniniais tikslais;
- reprografinį atgaminimą – surinkdama ir paskirstydama autorinį atlyginimą už kūrinių atgaminimą reprografijos būdu;
- knygų panaudą – paskirstydama iš valstybės biudžeto paskirtą autorinį atlyginimą už knygų ir kitų leidinių panaudą bibliotekose.

NATA yra kolektyvinio administravimo asociacija, kolektyviai administruojanti *muzikos kūrinių autorių teisių turėtojų teises*. NATA nariais gali tapti muzikos kompozitoriai, aranžuotojai ir dainų tekstų autoriai. NATA suteikia naudotojams neišimtinės licencijas naudoti muzikos kūrinius, surenka, paskirsto ir išmoka autorinį atlyginimą nariams ir užsienio autoriams bei jų teisių perėmėjams už muzikos kūrinių panaudojimą Lietuvos Respublikoje, ir kita.

AVAKA – tai kolektyvinio administravimo asociacija, administruojanti Lietuvos bei užsienio *audiovizualinių kūrinių autorių ir gamintojų teises*, surenkanti jiems priklausantį atlyginimą už jų kūrinių retransliavimą kabelinių operatorių tinklais bei kompensacinį atlyginimą už kūrinių asmeninį atgaminimą (tuščios laikmenos mokesčio administravimas).

Kaip jau minėta anksčiau, Lietuvoje atlikėjų bei fonogramų gamintojų teises kolektyviai administruoja Lietuvos gretutinių teisių asociacija (AGATA). AGATA suteikia naudotojams licencijas naudoti atlikimus ir fonogramas, surenka už tai autorinį atlyginimą ir paskirsto jį atlikėjams bei fonogramų gamintojams.

Šį atlyginimą moka televizijos, radijo stotys ir kiti naudojančys muzikos įrašus. Atlyginimo dydis nustatomas pagal AGATA tarybos nustatytus tarifus: gali būti tam tikras procentas nuo naudotojo veiklos gaunamų pajamų, fiksuota kaina priklausomai nuo naudotojo patalpų ploto.

1.1.4. Atlyginimo gretutinių teisių turėtojams skaičiavimo principai

Pagrindinis atlyginimo skaičiavimo principas – atlyginimo dydis priklauso nuo to, kaip dažnai muzikos įrašai skambėjo viešumoje. Informaciją apie muzikos kūrinių panaudojimo trukmę asociacijai teikia naudotojai (paprastai pagrindinė informacija gaunama iš radijo ir televizijos transliuotojų). Gavusi šią informaciją, AGATA gali suskaičiuoti, kiek minučių skambėjo konkretus muzikos įrašas, kokia yra vienos minutės kaina ir koks atlyginimas tenka už šio įrašo panaudojimą.

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

Atlikusi šiuos skaičiavimus, AGATA paskirsto apskaičiuotą atlyginimą po lygiai atlikėjams ir fonogramų gamintojams (jeigu kitaip nenustatyta jų tarpusavio sutartyje). Atlyginimas paskirstomas AGATA-oje registruotiems įrašams. Todėl AGATA atstovaujami fonogramų gamintojai privalo registruoti visus savo įrašus, kurie yra AGATA administruojamų teisių objektai.

1.1.5. Gretutinių teisių administravimo rezervai ir jų paskirstymo principai

AGATA jau yra sudaryti keli rezervai:

1. Atsargos rezervas – 2 % pretenzijoms dėl negautų atlyginimų patenkinti;
2. Būsimiems mokėjimams užsienio subjektams rezervas – 10 %.

2011 m. radijo stotys, televizijos ir retransliuotojai sumokėjo 2.943,99 tūkst. Lt atlyginimo.³

AGATA 2011 m. teisių turėtojams paskirstė 2010 m. naudotojų sumokėtą atlyginimą (pagal finansavimo šaltinį, tūkst. Lt):

- transliavimas – 1.502,63;
- retransliavimas – 631,06;
- viešas paskelbimas (už muzika viešose vietose) – 1.705,85;
- atgaminimas asmeniniais tikslais už garso ir vaizdo laikmenas – 237,84.

Iš viso paskirstyta 4.077,38 tūkst. Lt 2010 m. teisių naudotojų atlyginimo.

2011 m. surinkta 5.476,77 tūkst. Lt atlyginimo atlikėjams ir įrašų gamintojams, iš kurių apie 31 proc. atiteko užsienio atlikėjams, o likusius pinigus apylygėmis dalimis (po apytiksliai 34,5 proc. pasidalino įrašų gamintojai ir foniniai atlikėjai).

Pagrindiniai paskirstymo proceso principai:

- teisių turėtojų atlyginimo dydis priklauso nuo to, kaip dažnai viešumoje nuskambėjo jų muzikos įrašai;
- muzikos naudotojai teikia AGATA informaciją apie muzikos įrašų panaudojimą. Didžiausią dalį tokios informacijos sudaro radijo ir televizijos stočių grojaraščiai. 2011 m. taip pat pradėtos teikti ataskaitos apie legaliai internete perklaustyta muziką;
- pagal pateiktus duomenis suskaičiuojama, kiek kartų ir kiek minučių skambėjo konkretus įrašas bei kokia yra kiekvieno naudotojo grojaraščio vienos minutės kaina (pavyzdžiui, radijo stoties sumokėto atlyginimo minutės kainos vidurkis – 0,20 Lt, televizijos – 5,90 Lt).
- turint šią informaciją, apskaičiuojamas konkrečiam įrašui tenkantis atlyginimas;
- už įrašą priklausantis atlyginimas paskirstomas po lygiai atlikėjams ir muzikos įrašų gamintojams, jeigu nėra kitokių tarpusavio susitarimų.

³ Prieiga internete: http://www.lrkmlt.lt/index.php?2664596081#Gretutines_teises

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

Pažymėtina tai, kad surenkamas atlygis už viešą paskelbimą ir retransliavimą nuolat auga, tuo tarpu pajamas už transliavimą stipriai paveikė pasaulinė makroekonomikos krizė, kuri sumažino transliuotojų pajamas ir kartu išlaidas. Vis dėlto tikėtina, kad, jei pasaulinė krizė nepasikartos, ir ši pajamų grupė turėtų atsigauti.

AGATA nariai (2011 m. gruodžio 31 d. duomenimis):

1. atlikėjai – 3.337;
2. muzikos įrašų gamintojai – 103;
3. audiovizualinių kūrinių gamintojai – 39;
4. giminingos asociacijos – 28.

Iš viso 3.507 nariai.

Remiantis aukščiau pateikta informacija, apskaičiuota, kad vienam Lietuvos fonogramų gamintojui per metus (2011 m. duomenimis) tenka apytiksliai 18,3 tūkst. Lt, vienam atlikėjui – vidutiniškai 566 Lt.

Pastebėtina tai, kad muzikos įrašų rinkoje būdinga pajamų koncentracija ties sėkmingiausiais atlikėjais. Jungtinės Karalystės pavyzdžiu remiantis, galima teigti, kad apytiksliai 20 proc. sėkmingiausių atlikėjų gauna 90 proc. pajamų (t.y. statistiškai 667 sėkmingiausi Lietuvos atlikėjai dalinasi po vidutiniškai 2.548 Lt atlikėjui, tuo tarpu likusieji 2.670 atlikėjų gauna vidutiniškai po 7 Lt, o tai yra mažiau nei minimali suma, nuo kurios AGATA vykdo pervedimus atlikėjams (50 Lt)).

Lietuvoje visi fonogramų gamintojai kartu sudėjus, 2011 m. duomenimis, gauna 1.889 tūkst. Lt pajamų iš kolektyvinio administravimo, o, remiantis įvykdytų susitikimų su rinkos dalyviais metu surinkta informacija, kitas svarbus pajamų šaltinis yra koncertai. Visos kitos pajamos, įskaitant ir fonogramų platinimą, yra artimos 0 Lt arba tai apskritai nuostolinga veikla. Be to, daugiau nei 40 proc. Lietuvos fonogramų gamintojų yra patys atlikėjai. Tai reiškia, kad specializuoti fonogramų gamintojai Lietuvoje nėra itin pajėgūs finansiškai. Dėl to privaloma įvertinti, ar nacionaliniuose teisės aktuose numačius pareigą fonogramų gamintojams finansuoti atlyginimo fondą, minėta pareiga nebus per didelė ekonominė našta verslui, t. y. fonogramų gamintojams.

1.2. Tyrimo poreikių analizė, tikslinės grupės, socialinės-ekonominės naudos gavėjai ir socialinis kontekstas

1.2.1. Tyrimo poreikių analizė

Europos Sąjungos teisinės ir ekonominės atlikėjų ir įrašų gamintojų poveikio analizėje⁴ buvo nustatyta, kad finansiniu, teisiniu ir socialiniu požiūriu su foniniais atlikėjais elgiamasi nesąžiningai: daugelis atlikėjų, ypač vyresnio amžiaus, yra atsidūrę rizikingoje finansinėje ir socialinėje situacijoje. Taip pat, teisiniu požiūriu, jų indėlio į muzikos kūrybą svarba nėra tinkamai įvertinama. Jiems suteikiama mažiau turtinių ir neturtinių teisių, lyginant su autoriais.

⁴Impact Assessment on the Legal and Economic Situation of Performers and Record Producers in the European Union.

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

Įrašų pramonė taip pat susiduria su reikšmingais iššūkiais, kurie kenkia jos konkurencingumui: internetinis piratavimas privedė prie reikšmingų nuostolių, kas atsispindi ne tik pajamų mažėjime, tačiau ir mažėjančiame įrašų skaičiuje. Muzikos pramonės galimybės finansuoti naujus muzikos talentus ir adaptuotis prie nematerialių vertybių platinimo yra stipriai pakirstos.

Vartotojai gali netekti plataus muzikos įrašų pasirinkimo už priimtina kainą. Skaitmeninio platinimo galimybės internete, sudarančios sąlygas vietinio repertuaro platinimui ir rinkos nišų aprūpinimui, esant dabartinei situacijai gali būti nepilnai išnaudota muzikos pramonės.

1.2.2. Direktyva ir jos nuostatos

Atsižvelgiant į susidėsčiusią aukščiau išdėstytą situaciją, 2011 m. rugsėjo 27 d. priimta Europos Parlamento ir tarybos Direktyva 2011/77/ES, kuria iš dalies pakeista Direktyva 2006/116/EB „Dėl autorių ir tam tikrų gretutinių teisių apsaugos terminų“. Šios direktyvos tikslas – pratęsti įrašytų kūrinių ir fonogramų apsaugos terminą iki 70 m. (pagal dabartinį reguliavimą taikomas 50 m. apsaugos terminas). Direktyvos 2011/77/ES 2 straipsnyje numatyta, kad ši Direktyva turi būti perkelta į nacionalinę teisę ne vėliau kaip 2013 m. lapkričio 1 d. Lietuva kaip Europos Sąjungos valstybė narė privalo užtikrinti, kad nurodytą dieną jau būtų priimti ir būtų įsigalioję įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios Direktyvos būtų laikomasi, o Komisija apie įdiegtas priemones informuota.

Be termino pakeitimo Direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkte taip pat nustatyta:

2b. Kai pagal perdavimo arba atidavimo sutartį atlikėjui suteikiama teisė pretenduoti į nesikartojantį atlyginimą, atlikėjas turi teisę kasmet gauti papildomą atlyginimą iš fonogramų gamintojo už kiekvienus visus metus, iš karto praėjus 50 metų, kai fonograma buvo teisėtai išleista, arba praėjus 50 metų, kai fonograma buvo teisėtai viešai paskelbta. Atlikėjas negali atsisakyti tokios teisės gauti tokį metinį papildomą atlyginimą.

2c. Bendra suma, kurią fonogramos gamintojas skiria 2b dalyje nurodyto metinio papildomo atlyginimo išmokoms, yra lygi 20 % pajamų, kurias fonogramos gamintojas gavo ankstesniais metais nei tie, už kuriuos mokamas minėtas atlyginimas, už atgaminimą, platinimą ir pateikimą tokių fonogramų, praėjus 50 metų, kai atitinkama fonograma buvo teisėtai išleista, arba praėjus 50 metų, kai fonograma buvo teisėtai viešai paskelbta.

Valstybės narės užtikrina, kad fonogramų gamintojai turėtų pateikti atlikėjams, kurie turi teisę gauti 2b dalyje nurodytą metinį papildomą atlyginimą, pastarųjų prašymu bet kokią informaciją, kuri gali būti reikalinga siekiant gauti tą atlyginimą.

2 d. Valstybės narės užtikrina, kad teisę kasmet gauti 2b dalyje nurodytą papildomą atlyginimą administruotų kolektyvinių teisių administravimo organizacijos.

2e. Jei atlikėjas turi teisę gauti pasikartojančius mokėjimus, iš šių mokėjimų neatskaičiuojama išmokėtas avansas ar jokiaje sutartyje nustatyti atskaitymai praėjus 50 metų, kai fonograma buvo teisėtai išleista, arba, jeigu nebuvo išleista, praėjus 50 metų, kai ji buvo teisėtai viešai paskelbta.“

Svarbu atkreipti dėmesį ir į Direktyvos preambulės 12 punktą, kuriame teigiama, kad:

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

„(12) tų sumų mokėjimas turėtų būti skirtas tik atlikėjams, kurių kūriniai įrašyti fonogramose ir kurie perdavė arba atidavė savo teises fonogramos gamintojui už vienkartinę išmoką. Taip atidėtos sumos turėtų būti individualiai paskirstomos nepagrindiniams atlikėjams mažiausiai kartą per metus. Šis skirstymas turėtų būti patikėtas kolektyvinių teisių administravimo organizacijoms ir gali būti taikomos nacionalinės neskirstomų pajamų taisyklės. Siekdamas išvengti neproporcingos naštos, kurią gali sukelti tų pajamų rinkimas ir administravimas, nustatymo, valstybės narės turėtų galėti atitinkamai nustatyti sąlygas ir tai, koku mastu mikroįmonės turi laikytis šio įsipareigojimo mokėti įmokas, jei tokios įmokos būtų nepagrįstos atsižvelgiant į tokių pajamų rinkimo ir administravimo išlaidas.“

Papildomai svarbu atkreipti dėmesį į Direktyvos 1 straipsnio 3 dalį, kur teigiama, jog „5. 2011 m. spalio 31 d. galiojančios redakcijos 3 straipsnio 1–2e dalys taikomos kūrinių įrašams ir fonogramoms, kurių atžvilgiu atlikėjui ir fonogramos gamintojui 2011 m. spalio 30 d. pagal tas 2013 m. lapkričio 1 d. galiojančios redakcijos nuostatas dar taikoma apsauga, ir tiems kūrinių įrašams ir fonogramoms, kurie sukuriami po tos datos.“

Apibendrinant šias Direktyvos nuostatas darytina išvada, kad:

- pratęsus atlikėjų teisių apsaugos terminą nuo 50 iki 70 metų, atlikėjas įgyja teisę į papildomą atlyginimą;
- toks papildomas atlyginimas atlikėjui turi būti mokamas tais atvejais, kai pagal gretutinių teisių perdavimo arba atidavimo sutartį atlikėjui suteikiama teisė pretenduoti į nesikartojantį atlyginimą, t. y. atlikėjas gauna vienkartinį atlygį, o ne periodines išmokas;
- toks papildomas atlyginimas atlikėjui turi būti mokamas tik tų fonogramų atžvilgiu, kurios yra saugomos pagal nacionalinius teisės aktus 2013 m. lapkričio 1 d. ir tiems kūrinių įrašams ir fonogramoms, kurie sukuriami po tos datos; toks papildomas atlyginimas atlikėjui turi būti mokamas už kiekvienus visus metus, iš karto praėjus 50 metų, kai fonograma buvo teisėtai išleista, arba praėjus 50 metų, kai fonograma buvo teisėtai viešai paskelbta;
- toks papildomas atlyginimas atlikėjui turi būti mokamas iki sueis 70 metų nuo to momento, kai fonograma buvo teisėtai išleista arba kai fonograma buvo teisėtai viešai paskelbta;
- fonogramos gamintojas 20 proc. pajamų, gautų už tokių fonogramų, kurios teisėtai išleistos arba teisėtai paskelbtos anksčiau, nei prieš 50 metų, tačiau ne anksčiau nei prieš 70 metų, atgaminimą, platinimą ar pateikimą, turi skirti papildomoms išmokoms atlikėjams, atitinkantiems aukščiau nurodytus kriterijus;
- valstybės narės turėtų galėti atitinkamai nustatyti sąlygas ir tai, koku mastu mikroįmonės turi laikytis šio įsipareigojimo mokėti įmokas, jei tokios įmokos būtų nepagrįstos atsižvelgiant į tokių pajamų rinkimo ir administravimo išlaidas.

Pastebėtina tai, kad Direktyva nenustato, kokio dydžio papildomas atlyginimas turi būti mokamas atlikėjui. Tai paliekama nuspręsti nacionalinei teisei arba susitarti patiems atlikėjams susivienijusiems į kolektyvinio administravimo asociaciją. Be to, Direktyvos preambulės 12 punktą nustato, kad vietoj individualaus paskirstymo, gali būti taikomos nacionalinės neskirstomų pajamų taisyklės.

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

Kaip jau buvo minėta ir kaip nustatyta Direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkto 2c papunktyje, viena iš priemonių užtikrinti papildomą atlyginimą atlikėjams – nustatyti reikalavimą fonogramų gamintojams bent kartą per metus atidėti sumą, siekiančią iki 20 proc. pajamų, gautų iš išimtinių teisių platinti, atgaminti ir pateikti fonogramas, t. y. sukurti Fondą, iš kurio būtų mokamas metinis papildomas atlyginimas atlikėjams. Tačiau taip pat Direktyvoje numatyta galimybė valstybėms narėms vertinti, ar fonogramų gamintojai yra pajėgūs finansuoti minėtą Fondą, nustatyti mastą ir atitinkamas sąlygas, kurioms esant fonogramų gamintojai privalo laikytis Direktyvos įpareigojimo.

Direktyva taip pat nenurodo, kas laikytina fonogramos gamintojo pajamomis, kurias jis gavo už fonogramos atgaminimą, platinimą ir pateikimą. Akivaizdu, kad pajamų apibrėžimas yra ypatingai svarbus, nes priklausomai nuo to, kas bus įvardinta fonogramų gamintojo pajamomis ir kaip jos bus skaičiuojamos, priklausys Fondo ir atlikėjams išmokamų sumų dydis. Sprendžiant šį klausimą ypatingai svarbu atsižvelgti į tą aplinkybę, kad neretai fonogramų gamintojai tiesiogiai negauna piniginių lėšų už fonogramas. Fonogramos gali būti panaudojamos viešų renginių metu, reklamoje ir kitur, o taip pat mainais, kas padaro pajamų dydžio skaičiavimą ypač sudėtingą.

1.2.3. Tikslinės grupės, socialinės-ekonominės naudos gavėjai

2008 m. apskaičiuota, kad vien Jungtinėje Karalystėje apie 7.000 atlikėjų praras pajamas susijusias su jų kūrinių transliavimu ir kopijavimu. Tai kelia susirūpinimą tūkstančiams nežinomų sesijinių muzikantų, kurie dalyvavo įrašų kūrime šeštajame – septintajame dešimtmečiuose. Jie nustos gauti pajamas pažeidžiamiausiu gyvenimo momentu, kai pasiekė pensijinį amžių. Pasibaigus atlikėjų apsaugos terminui, jų metinės pajamos sumažės nuo 181 iki 3.663 eurų kasmet. Be to, atsižvelgus į dabartį ir ateities perspektyvas, dėl stabiliai augančių skaitmeninių pardavimų, daugelis senesnių įrašų gauna antrą gyvenimą skaitmeniniu formatu. Atlikėjai, kurių kūriniai susilaukia viešo susidomėjimo, ateityje paros pajamas už savo kūriniu naudojimą skaitmeniniu formatu. Atlikėjų, galinčių visą gyvenimą pragyventi iš savo pasirodymų, skaičius tikriausiai sumažės ir atlikėjai negalės tiek daug laiko skirti savo artistinei karjerai. Laikui bėgant atlikėjų ir įrašų kompanijų padėtis blogės, nes vis daugiau kūrinių neteks apsaugos.

Perkėlus Direktyvą bus prailginta atlikėjų ir fonogramų gamintojų teisių apsauga iki 70 m., taip bus sumažinti teisių apsaugos skirtumai tarp autorių teisių turėtojų (jų teisės saugomos visą jų gyvenimą ir 70 metų po jų mirties) ir gretutinių teisių turėtojų (dabartinis 50 metų apsaugos terminas kai kuriais atvejais baigiasi atlikėjui dar esant gyvam).

Fondo įkūrimas užtikrins pajamas tiems atlikėjams, kurie per pastaruosius 50 metų pagal gretutinių teisių perdavimo arba atidavimo sutartį gavo teisę pretenduoti į nesikartojantį atlyginimą, t.y. atlikėjas gauna vienkartinį atlygį, o ne periodines išmokas. Toks papildomas atlyginimas atlikėjui turi būti mokamas už kiekvienus visus metus, iš karto praėjus 50 metų, kai fonograma buvo teisėtai išleista, arba praėjus 50 metų, kai fonograma buvo teisėtai viešai paskelbta.

Papildoma nauda atlikėjams skatins jų kūrybinę veiklą, didins muzikos industrijos patrauklumą, darys teigiamą įtaką ekonomikai, nes padidins vyresnio amžiaus atlikėjų pajamas, mažins socialinę atskirtį, nuo per pratęstą teisių apsaugos laikotarpį gautų pajamų atlikėjai ir fonogramų gamintojai mokėtų mokesčius, kurie papildytų valstybės biudžetą.

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos
Įkūrus fondą naudą gautų šios tikslinės grupės:

1. vyresnio amžiaus muzikos įrašų atlikėjai (foniniai atlikėjai), kurie šiuo metu negauna pajamų už savo įrašus, kuriems yra daugiau nei 50 metų arba negaus jų artimiausioje ateityje. Šie atlikėjai yra pagrindiniai naudos gavėjai, nes Fondas jiems tiesiogiai teiktų papildomą atlyginimą tais atvejais, kai pagal gretutinių teisių perdavimo arba atidavimo sutartį atlikėjui buvo suteikta teisė pretenduoti į nesikartojantį atlyginimą, t. y. atlikėjas gavo vienkartinį atlygį, o ne periodines išmokas. Vertinant gana sunkią vyresnių žmonių padėtį Lietuvoje, tai yra itin socialiai ir ekonomiškai reikšmingas pakeitimas;
2. įrašų pardavimų kompanijos, kurios yra tiesioginės Fondo finansuotojos (t. y. iš jų gaunamų pajamų, atskaitoma dalis (iki 20 proc.) pervedimams į Fondą). Šios kompanijos gautų papildomą naudą iš termino prailginimo, nes galėtų disponuoti įrašais ilgesnį laiką, tačiau privalėtų dalintis pajamomis su foniniais atlikėjais. Svarbu pažymėti, kad specializuotų įrašų pardavimų kompanijų Lietuvos rinkoje nėra, Lietuvoje egzistuoja prodiuserinės įmonės, kurios užsiima ne tik leidyba, tačiau ir įrašų įrašymu, atlikėjų prodiusavimu ir pan., todėl tokios įmonės gali būti ir naudos gavėjos, nes įgautų teisę daugiau metų disponuoti turinėmis įrašų teisėmis.

Pažymėtina, kad kitų tikslinių grupių nėra, nes, atlikus tyrimus, nustatyta, kad tiek termino pailginimas, tiek šio Fondo įkūrimas, niekaip nekoreliuotų su galutine muzikos įrašų kaina vartotojams, todėl įrašai neturėtų pabrangti⁵. Taip pat pastebėta, kad termino pratęsimas ir Fondo įkūrimas, nedarys įtakos atlyginimų už kūrinių transliavimą, kuriuos moka transliuotojai, dydžiui: visos viešo atlikimo teisės, nuo kurių priklauso muzikos transliuotojai, yra valdomos kolektyviai ir transliuotojai moka mokestį nuo apyvartos, nepriklausomai nuo to, kiek atlikėjų yra apsaugotų autorinių teisių.

1.2.4. Garso įrašų rinkos istorinė analizė

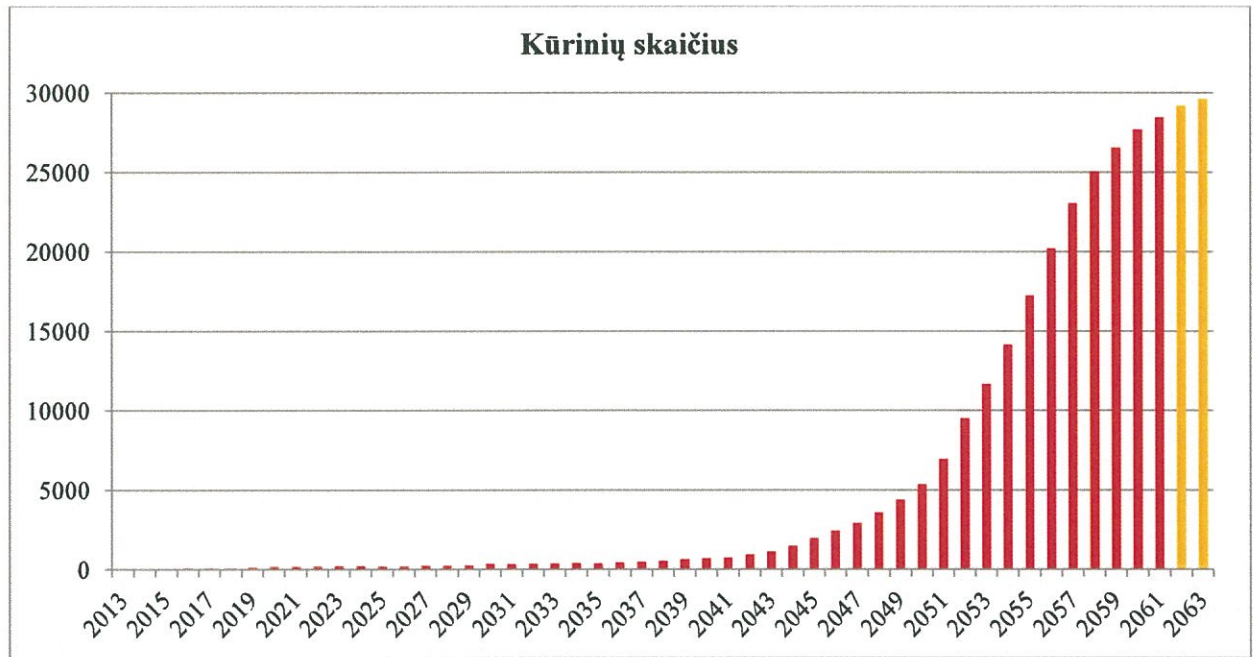
Lietuvoje šiuo metu, AGATA duomenimis, yra 65 muzikiniai įrašai, kurie bus senesni nei 50 metų, tačiau naujesni nei 70 metų (2013 m. lapkričio 1 d. duomenimis), todėl pastebėtina, kad Direktyvos perkėlimas Lietuvoje vietos atlikėjams trumpuoju laikotarpiu turėtų daug mažesnę reikšmę nei vakarų Europos rinkose. Svarbu pažymėti, kad šiems kūriniams Fondo įkūrimas neturėtų jokios įtakos, nes jų apsaugos terminas įkūrus fondą jau bus pasibaigęs, tačiau tai atspindi tai, kad nagrinėjamo laikotarpio Lietuvos muzikos įrašų saugomas archyvas yra itin nedidelis.

Pažymėtina tai, kad Direktyvoje numatomas fondas galiotų nuo Direktyvos perkėlimo datos – 2013 m. lapkričio 1 d. iki 2063 m. spalio 31 d. Pastaroji diena yra pati paskutinė, kurią dar teoriškai galėtų būti bent vienas kūrinys, kuriam dar nebus privalomai taikomas 70 metų trukmės teisių apsaugos terminas.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytas aplinkybes 1 paveiksle pateikiama statistinė informacija, analizuojanti, kiek kūrinių kuriais metais potencialiai turėtų būti direktyvos objektas (klasifikuojami

⁵The Directive for term extension [Directive of the European Parliament and of the Council amending Directive 2006/116/EC on the term of protection of copyright and certain related rights] adopted. Brussels, 12 September 2011.

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos visi AGATA sąrašuose esantys daugiau nei 29 tūkst. muzikinių įrašų ir pateikiama prognozė 2062-2063 metams):

1 paveikslas. Kūrinių, kuriems yra tarp 50 ir 70 metų skaičius, skirtingais metais 2013-2061 m. periode ir 2062-2063 m. prognozė.

1 paveiksle pateikiamas kūrinių skaičius, patenkantis į Direktyvos nurodytą teisių apsaugos termino pratęsimo ribas skirtingais Fondo gyvavimo metais. Pažymėtina, kad būtent šie kūriniai potencialiai gali generuoti Fondo pajamas. Tik nuo 2044 m. įrašų skaičius taps statistiškai reikšmingas (viršys bent 5 proc. nuo visų AGATA administruojamų įrašų skaičiaus).

1 paveiksle pateiktame grafike pateikiami kūriniai atspindi situaciją ir vertinant Fondo išmokų gavėjų situaciją ir potencialias pajamas, t.y. tikėtina, kad statistiškai reikšmingą pinigų srautą Fondas galimai persikirstytų tik po 2044 m. Vis dėlto, vertinant realias ateities Fondo pajamas prieš tai privaloma įvertinti, kuri dalis įrašų atitinka kitus Fondo išmokų gavėjų reikalavimus (t. y. papildomas atlyginimas atlikėjui turi būti mokamas tik tais atvejais, kai pagal gretutinių teisių perdavimo arba atidavimo sutartį atlikėjui suteikiama teisė pretenduoti į nesikartojantį atlyginimą, t. y. atlikėjas gauna vienkartinį atlygį, o ne periodines išmokas).

Vertinant senesnių nei 50 metų įrašų galimą pajamingumą, nuo kurio būtų mokami pervedimai į Fondą, svarbu pastebėti, kad senų kūrinių yra labai mažai, jų pajamos AGATA pajamų struktūroje sudaro 0-2,5 proc. visų pajamų. Didžiąją dalį tų pajamų generuoja užsienio kūriniai.

Dėl šių priežasčių, vertinant senų kūrinių pajamingumą, remiamasi užsienio analizėmis. *Price Waterhouse Coopers* skaičiavimais atlikėjų teisių apsaugos termino pratęsimas nuo 50 iki 70 metų

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

Jungtinėje Karalystėje padidintų gaunamas pajamas iki 156 mln. svarų sterlingų dabartine grynąja verte. Procentine išraiška tai būtų 1,8 proc. nuo dabartinės tų kūrinių vertės⁶.

Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos įrašų rinka yra mažiau patraukli pasauliniu mastu ir turinti mažiau pasaulinio lygio atlikėjų ir, remiantis susitikimų su fonogramų leidėjais metu surinkta informacija, laikomasi prielaidos, kad atitinkami lietuviški kūriniai generuotų ne mažiau nei 4 kartus mažesnę ateities naudą nei Jungtinės Karalystės, t. y. manytina, kad apsaugos termino pratęsimas kūrinių dabartinę vertę galėtų padidinti iki 0,45 proc. nuo dabartinės vertės. Tai reiškia, kad dabartinėmis sąlygomis perskirstoma 3.778,97 mln. Lt suma, tenkanti Lietuvos foniniams atlikėjams ir fonogramų gamintojams, dėl termino pratęsimo galimai per metus padidėtų vidutiniškai 17 tūkst. Lt (su 5 proc. diskonto norma). Pažymėtina, kad tai yra kolektyvinio administravimo pajamos, kurios nėra Fondo objektas, tačiau leidžia įvertinti, kokią papildomą finansinę naudą duoda termino pratęsimas.

Įvertinti visos Lietuvos įrašų rinkos įrašų pardavimo pajamas nominalia verte yra labai sudėtinga, nes Lietuvos Statistikos departamentas renka tik gamybos apimčių statistika. Be to, pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių (toliau – EVRK) savo įmonės pagrindinę veiklą Nr. 59.20 „Garso įrašymas ir muzikos įrašų leidyba“ nurodė Lietuvoje yra vos 3 įmonės, todėl, remdamasis informacijos viešinimo įstatymo apribojimais, Lietuvos Statistikos Departamentas šios informacijos atskleisti negali ir ją saugo. Taip pat, remiantis rinkos dalyvių informacija, anksčiau buvusi pakankamai aktyvi rinka (metinė apyvarta siekė apie 20 mln. Lt), dabartinė muzikos įrašų rinka yra labai sunykusi ir įrašų pardavimai dažnai nepadengia net įrašų išleidimo išlaidų. Šiandien, įmonių iniciatyva, nėra vedama jokia statistika, o kompaktinių plokštelių pardavimai yra labiau marketingo veikla, kuri populiarina atlikėjų koncertus, o ne pajamų šaltinis. Remiantis, surinkta informacija, pagrįsta laikyti prielaidos, kad senesnių nei 50 metų senumo įrašų Lietuvos prekybos rinkoje yra labai artimas 0, todėl laikomasi prielaidos, kad šie įrašai pajamų negeneruoja arba generuoja statistiškai nereikšmingas pajamas.

1.3. Problemos, kurioms spręsti inicijuojamas tyrimas, problemų ekonominis kontekstas, mikroekonominiai ir makroekonominiai aplinkos veiksniai

1.3.1. Problemos, kurioms spręsti inicijuojamas tyrimas

Pagrindinis Direktyvos 2006/116/EB pakeitimas – Direktyvoje 2011/77/ES numatyta pratęsti įrašytų kūrinių ir fonogramų apsaugos terminą iki 70 m. (pagal dabartinę reguliavimą taikomas 50 m. apsaugos terminas). Remiantis dabartiniais Lietuvos įstatymais įrašyti muzikos pasirodymai yra saugomi 50 metų po to, kai jie buvo įrašyti. Tai reiškia, kad atlikėjai gaudavo atlygį už kiekvieną kartą, kai jų kūriniai būdavo grojami televizijos / radijo eteryje arba baruose / diskotekose ir kt. Po metų atlikėjai netekdavo teisės kontroliuoti savo įrašus ir netekdavo pajamų, gaunamų už juos.

Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu ES vyrų ir moterų vidutinė gyvenimo trukmė yra atitinkamai 76,4 ir 82,4 metų, o dauguma atlikėjų savo karjerą pradeda būdami apytiksliai 20 metų amžiaus, atlikėjai savo gyvenimo pabaigoje netekdavo pajamų iš savo kūrinių. Kompozitorių ir tekstų rašytojų

⁶Review of the Economic Evidence Relating to an Extension of the Term of Copyright in Sound Recordings, 32 p.

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos kūrybai taikomas 70 metų trukmės apsaugos terminas. Direktyva 2011/77/ES suvienodina sąlygas kompozitoriams, tektų rašytojams ir atlikėjams, taikant vienodą 70 metų autorių teisių apsaugos terminą.

Direktyvoje pasiūlytos trys pagrindinės naudos perdavimo atlikėjams priemonės:

- papildomo atlyginimo Fondo atlikėjams įkūrimas, į kurį įrašų platinimo kompanijos mokėtų iki 20 proc. savo metinių pajamų, gautų iš išimtinių teisių platinti, atgaminti ir pateikti fonogramas, dydžio įmokas. Šis Fondas užtikrintų pajamų persikirstymą tiems atlikėjams tais atvejais, kai pagal kūrinio perdavimo arba atidavimo sutartį, pagal kurią atlikėjas perdavė arba atidavė fonogramos gamintojui savo teises į kūrinio įrašus, atlikėjui suteikiama teisė pretenduoti į nesikartojantį atlyginimą. Atlikėjas turi teisę kasmet gauti papildomą atlyginimą iš fonogramų gamintojo už kiekvienus visus metus, iš karto praėjus 50 metų, kai fonograma buvo teisėtai išleista, arba praėjus 50 metų, kai fonograma buvo teisėtai viešai paskelbta. Atlikėjas negali atsisakyti tokios teisės gauti tokį metinį papildomą atlyginimą.
- Angl. *„Use it or lose it“ clause* („Naudokis arba prarask“ taisyklė) – taisyklė reiškianti, kad, jei praėjus 50 metų po to, kai fonograma buvo teisėtai išleista arba viešai paskelbta, fonogramos gamintojas nebesiūlo parduoti arba viešai pateikti, laidais ar belaidžiu būdu, pakankamo kiekio fonogramos kopijų taip, kad visuomenės nariai galėtų gauti jas jų pačių pasirinktoje vietoje ar pasirinktu laiku, atlikėjas gali nutraukti sutartį, pagal kurią atlikėjas perdavė arba atidavė fonogramos gamintojui savo teises į kūrinio įrašus. Galima pasinaudoti teise nutraukti perdavimo arba atidavimo sutartį, jei gamintojas per metus nuo tos dienos, kai atlikėjas pranešė apie savo ketinimą nutraukti perdavimo arba atidavimo sutartį remiantis pirmesniu sakiniu, neatlieka abiejų tame sakinyje nurodytų su naudojimu susijusių veiksmų. Atlikėjas negali atsisakyti šios teisės nutraukti sutartį. Kai fonogramoje įrašytas daugelio atlikėjų atliekamas kūrinys, atlikėjai gali nutraukti savo perdavimo arba atidavimo sutartis pagal taikytinus nacionalinės teisės aktus. Jei perdavimo arba atidavimo sutartis nutraukiama pagal šią dalį, fonogramos gamintojo teisės į fonogramą nebegalioja.
- Angl. *„Clean state“ provision* – taisyklė, reiškianti, kad fonogramų gamintojai per prailgintą nuo 50 ir 70 metų terminą negali sumažinti kontrakte numatyto atlygio foniniams atlikėjams ar kitaip pabloginti kontrakto sąlygų.

Šio tyrimo apimtyje bus nagrinėjama pirmosios numatytos priemonės – atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos.

1.3.2. Direktyvos taikymo termino ir Lietuvos teisės aktų santykio analizė

Atsižvelgiant į Direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkto 2b ir 2c papunkčių formuluotes, Direktyvos 1 straipsnio 3 dalį bei Direktyvos preambulės 11-12 punktus darytina išvada, jog atidėjimai papildomo atlyginimo išmokoms skaičiuojami tik nuo tų fonogramų gamintojo už fonogramų atgaminimą, platinimą ir pateikimą gautų pajamų, kurias fonogramos gamintojas gavo už fonogramas, kurių apsaugos terminas yra pratęstas šia Direktyva, t. y. fonogramas, kurios buvo teisėtai išleistos ar teisėtai viešai paskelbtos seniau nei prieš 50 metų, tačiau ne seniau nei prieš 70 metų, o jų teisių apsaugos terminas Direktyvos perkėlimo dieną nėra pasibaigęs. Be to, Direktyvos

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos nuostatos taikomos tik tiems kūriniams, kuriems planuojamą Direktyvos įgyvendinimo dieną (t. y. 2013-11-01) nebus pasibaigęs apsaugos terminas. Taigi, pavyzdžiui, 2014-01-01 šios nuostatos bus taikomos fonogramoms, kurios buvo teisėtai išleistos ar teisėtai viešai paskelbtos nuo 1963-11-01 iki 1964-01-01. Laikui einant, šis laikotarpis plėsis iki 20 m., slinksis ir vėl ims trumpėti, artėjant link Fondo gyvavimo pabaigos, kuomet neliks kūrinių, atitinkančių Direktyvos nuostatas.

Svarbu paminėti, kad gretutinės teisės Lietuvos Respublikos teritorijoje yra pradėtos saugoti tik nuo 1994 m. birželio 10 d., kai įsigaliojo 1994 m. gegužės 17 d. priimtos 1964 m. Civilinio kodekso pataisos, nustačiusios, jog spektaklių režisierių, artistų, garso ar vaizdo įrašų gamintojų gretutinės teisės saugomos 50 metų (1964 m. CK 562 straipsnis). Iki tol atlikėjų ir fonogramų gamintojų teisės nei LTSR, nei atkurtoje nepriklausomoje Lietuvos Respublikoje saugomos nebuvo.

Be to, 1999 metų Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo (Valstybės Žinios, 1999, Nr. 50-1598; Valstybės Žinios, 2003, Nr. 28-1125) redakcija nustatė, kad šis įstatymas taikomas autoriams bei gretutinių teisių subjektams, jeigu jo įsigaliojimo metu nėra pasibaigę iki šio įstatymo įsigaliojimo galioję jų teisių į literatūros, mokslo ir meno kūrinius ar gretutinių teisių objektus apsaugos terminai.

Taip pat ir 1961 m. spalio 26 d. Tarptautinės Romos konvencijos dėl atlikėjų, fonogramų gamintojų ir transliuojančiųjų organizacijų apsaugos (toliau – **Konvencija**), ratifikuotos Lietuvos Respublikos 1998 m. gruodžio 22 d. įstatymu Nr. VIII-1001, o įsigaliojusios Lietuvos Respublikoje nuo 1999 m. liepos 22 d., 20 straipsnio 2 dalis nustato, kad nė viena konvencijos šalis neprivalo taikyti konvencijos nuostatų atlikimui, transliacijoms, įvyksiems iki šios konvencijos įsigaliojimo toje šalyje datos, taip pat fonogramoms, kurių pirmasis įrašas buvo padarytas iki minėtos datos.

Visa tai kelia pagrįstą klausimą, ar atlikimai bei fonogramos, kurios buvo išleistos ar paskelbtos iki 1994 m. birželio 10 d. yra saugomos.

Šis klausimas nagrinėtas ir teisės doktrinoje, kur išsakyta pozicija, jog „50 metų apsaugos terminas skaičiuotinas tik tiems gretutinių teisių objektams, kurie atsirado nuo 1994 06 10.⁷“ bei „iki 1999 m. birželio 9 d. įvykę ar padaryti atlikimai ar garso ir vaizdo įrašai nesaugomi pagal galiojančių įstatymų normas⁸“.

Tyrimo autoriai, išanalizavę aukščiau minėtus teisės aktus, taip pat priėjo prie analogiškos išvados. Tačiau svarbu paminėti ir tai, kad šios teisės doktrinoje išdėstytos bei Tyrimo autorių savarankiškai padarytos išvados nėra paremtos Lietuvos teismų praktika. Tyrėjų žiniomis, Lietuvos teismai nėra nagrinėję bylų ir priėmę galiojančių sprendimų dėl gretutinių teisių objektų, atsiradusių prieš 1994 m. birželio 10 d., teisinės apsaugos.

Esant aukščiau nurodytoms aplinkybėms, Tyrimo autoriai šiame Tyrime laikosi prielaidos, kad iki 1994 m. birželio 10 d. padaryti atlikimai ir fonogramos nesaugomos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymų, svarbu išanalizuoti, kokiems atlikimams ir fonogramoms bus taikomos nagrinėjamos Direktyvos nuostatos.

⁷ VILEITA, Alonsas. Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo komentaras. Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2000. p. 137.

⁸ MIZARAS, Vytautas. Autorių teisė: monografija. Antras tomas. Vilnius: Justitia, 2009. p.121.

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

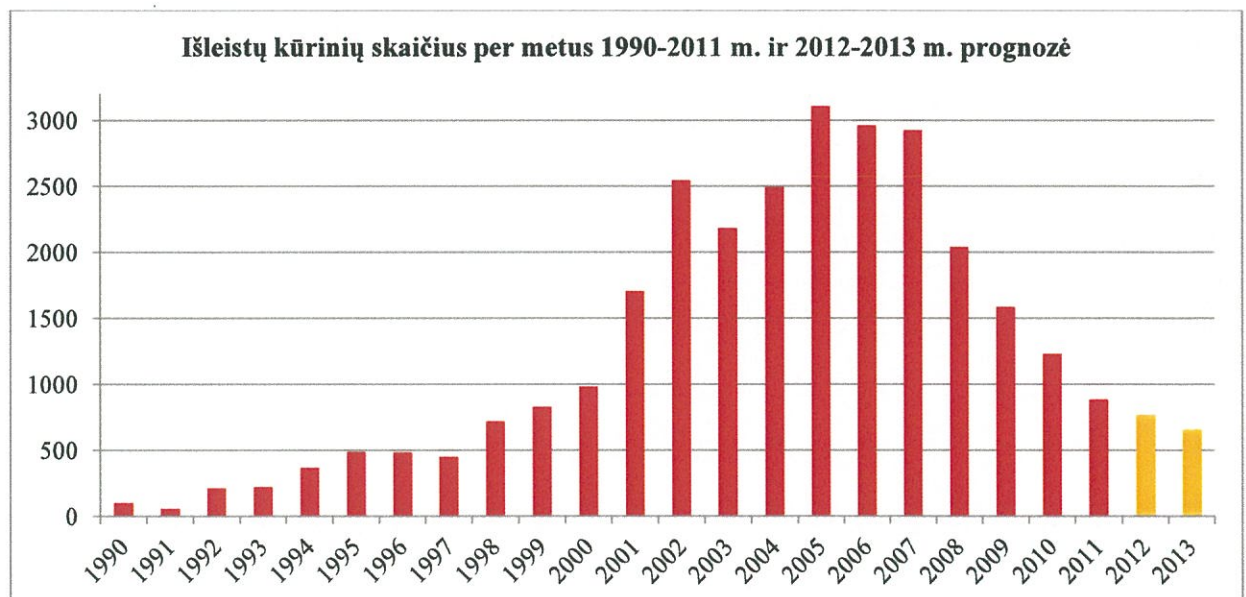
Kaip nurodyta aukščiau, nagrinėjamų Direktyvos nuostatų tikslas yra užtikrinti papildomo atlyginimo atlikėjams mokėjimą pratęsus jų teisių galiojimo laikotarpį. Akivaizdu, kad Direktyva apima tik tokius atlikimus, kurie saugomi gretutinių teisių įstatymų, nes tik už tokius atlikimus atlikėjai turi teisę gauti atlyginimą. Atlikimai, kurie dėl bet kokių priežasčių nepatenka į tokios apsaugos sritį, nėra Direktyvos objektas.

Vadinasi ir tokie atlikimai, kuriems netaikoma apsauga dėl to, kad jie padaryti iki 1994 m. birželio 10 d., taip pat nėra šios Direktyvos objektas. Iš to seka, kad Direktyva yra taikoma atlikimams, kurie paskelbti ar viešai išleisti po 1994 m. birželio 10 d. Atsižvelgiant į tai, kad pagal Direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkto 2b ir 2c papunkčių formuluotes papildomas atlyginimas atlikėjui turi būti mokamas už kiekvienus metus, iš karto praėjus 50 metų ir toks papildomas atlyginimas atlikėjui turi būti mokamas iki sueis 70 metų nuo to momento, kai fonograma buvo teisėtai išleista arba kai fonograma buvo teisėtai viešai paskelbta, pirmieji atlikimo įrašai, kuriems taikomos Direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkto 2b ir 2c papunkčių nuostatos, Lietuvos Respublikoje gali atsirasti 2044 metais.

Aplinkybės, jog nagrinėjamos Direktyvos nuostatos bus realiai pritaikomos tik praėjus 31 metams po Direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę, kas taip pat leidžia daryti prielaidą, kad atlikėjų teisių reglamentavimas per tokį ilgą laikotarpį gali keistis, bei tai, kad Direktyvos kriterijus atitinkančių fonogramų nėra arba yra labai mažai, turi būti įvertintos sprendžiant klausimą dėl reglamentavimo efektyvumo bei įmokų rinkimo ir administravimo sąnaudų.

1.3.3. Problemų ekonominis kontekstas, mikroekonominiai ir makroekonominiai aplinkos veiksniai

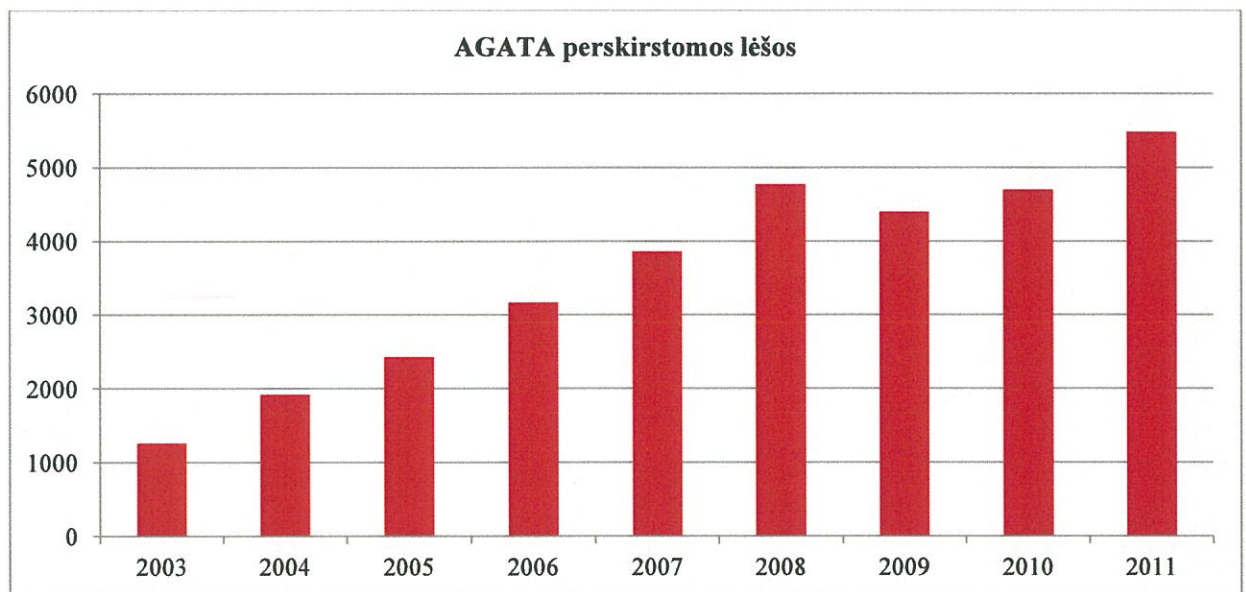
Didžiausias kūrėjų aktyvumas buvo 2001-2010 m., kai per metus AGATA registre buvo užregistruojama po daugiau nei 1.000 kūrinių per metus. Tiesa, nuo 2006 m. įrašų skaičius per metus nuolat mažėja. AGATA užregistruotų kūrinių statistika po 1990 m. pateikiama 2 paveiksle.

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

2 paveikslas. Išleistų kūrinių skaičius per metus 1990-2011 m. periode ir 2012-2013 m. prognozė.

Nepaisant neigiamų tendencijų, Lietuvos įrašų rinkos pajamos iš kolektyvinio administravimo per pastaruosius 10 metų nuolatos auga⁹, išskyrus ekonomikos bumo 2008 metus. Tai turėtų nulemti ir augantį atlikėjų ir fonogramų gamintojų aktyvumą (tai gali sudaryti prielaidas senų fonogramų pajamų augimui po 2044 m.). AGATA perskirstomų lėšų statistika, atspindinti ir atlikėjams pervedamas sumas (Lietuvos atlikėjams ir įrašų leidėjams pervedama po apytiksliai 34,5 proc. lėšų), pateikiama 3 paveiksle.

3 paveikslas. AGATA perskirstomos lėšos kolektyvinio administravimo būdu 2003-2011 m., tūkst. Lt.

Atlikėjai, kurie šiuo metu gauna vis augančias pajamas yra skatinami kurti ir naujus įrašus. Konkrečiai šiuo metu įrašomų įrašų saugojimo terminas bus pratęstas nuo 50 iki 70 metų, o Fondo įkūrimas užtikrintų šių atlikėjų pajamas po 50 metų, t. y. jų senatvėje, tuo atveju, kai pagal gretutinių teisių perdavimo arba atidavimo sutartį atlikėjui suteikiama teisė pretenduoti į nesikartojantį atlyginimą, t. y. atlikėjas gauna vienkartinį atlygį, o ne periodines išmokas.

Svarbu pastebėti, kad, remiantis Lietuvos Statistikos departamento informacija, Lietuvoje pagal EVRK klasifikatorių yra tik 3 įmonės, kurios savo pagrindinę veiklą yra nurodžiusios kaip „garso įrašymas ir muzikos įrašų leidyba“. Dėl tokios mažos rinkos, šios rinkos dalyvių informacija yra griežtai saugoma ir nėra viešai prieinama, todėl apie šią rinką žinoma gana nedaug informacijos. Dėl tokių aplinkybių sudėtinga įvertinti ir tai, kurios rinkoje veikiančios įmonės atitinka mikroįmonių statusą. Pagal surinktą informaciją iš privačių rinkos dalyvių, manytina, kad absoliuti dauguma įmonių atitinka mikroįmonės apibrėžimą, t.y. turi mažiau nei 10 darbuotojų, metinės pajamos nesiekia 7 mln. Lt, o turtas balansine verte neviršija 5 mln. Lt. Vis dėlto, keletas rinkos

⁹ AGATA veiklos ataskaitos, prieiga internete: <http://www.agata.lt/apie-agata/veiklos-ataskaitos/>

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos dalyvių, kuriems įrašų leidyba yra šalutinė veikla (pvz. televizijos), neatitinka šio statuso, todėl tiksliai įvertinti mikroįmonių apyvartą bendroje senų įrašų (ir visų įrašų apskritai) pardavimų apyvartoje yra labai sudėtinga, nes rinkos dalyviai dėl itin mažos, tačiau labai konkurencingos rinkos nėra suinteresuoti atskleisti tikslų savo įmonės veiklos apimčių bei kūrinijų, kurių teises valdo skaičių.

Pažymėtina tai, kad, AGATA atstovai interviu metu nurodė, kad apie 40 proc. Lietuvos įrašų atveju, ir atlikėjas ir leidėjas yra tas pats asmuo. Be to, didžioji dalis įmonių, savo pagrindinę veiklą pagal EVRK klasifikatorių nurodė kaip Nr. 59, t.y. „Kino filmų, vaizdo filmų ir televizijos programų gamyba, garso įrašymo ir muzikos įrašų leidybos veikla“, kuri pati savaime apima ir garso įrašymo ir muzikos įrašų leidybos veiklą, yra labai mažos įmonės – t.y. iš 85 tokių įmonių yra vos 13 įmonių, turinčių daugiau nei 9 darbuotojus, kurių daugumą sudaro televizijos ir radijo transliuotojai, todėl dauguma garso įrašų leidėjų ir platintojų atitinka mikroįmonių statusą ir jiems gali būti taikoma Direktyvos išimtis bei jų įrašų pajamos dėl to nebūtų Fondo objektu.

1.4. Teisinio reglamentavimo apžvalga

Vertinant Direktyvos teisinę aplinką būtina išanalizuoti istorines aplinkybes ir teisinių aplinkybių raidą, kuri padėtų suvokti Direktyvos vaidmenį ES teisėje bei pagrįsti Direktyvos perkėlimo nuoseklumą, o tuo pačiu ir svarbą.

Visų pirma, išskirtina 1961 m. spalio 26 d. priimta Romos konvenciją dėl atlikėjų, fonogramų gamintojų ir transliuojančiųjų organizacijų apsaugos, kurioje nustatomi tokios apsaugos pagrindai ir minimalūs teisių apsaugos terminai. Konvencijos 7 straipsnis nurodo, kad šios Konvencijos suteikiama apsauga atlikėjams apima galimybę uždrausti be atlikėjų sutikimo transliuoti ir viešai skelbti jų atlikimą, išskyrus atvejus, kai atlikimas, naudojamas transliavimui ar perdavimui, jau pats savaime yra radijo ar televizijos laida arba kai transliuojamas anksčiau padarytas jo įrašas; be atlikėjų leidimo įrašyti dar neįrašytą atlikimą; be atlikėjų leidimo atgaminti jų atlikimo įrašą su tam tikromis sąlygomis.

Konvencijos 14 straipsnyje nustatytas apsaugos terminas sudaro ne mažiau kaip 20 metų, skaičiuojant nuo pabaigos tų metų, kuriais:

1. buvo padarytas fonogramų ir jose fiksuoto atlikimo įrašas;
2. kūriniai buvo atlikti tiesiogiai, bet neįrašyti į fonogramą;
3. laida buvo transliuota.

1996 m. Ženevoje Pasaulinės Intelektinės Nuosavybės Organizacijos organizuotoje konferencijoje priimta PINO atlikimų ir fonogramų sutartis, kuri užtikrina atlikėjų bei fonogramų gamintojų apsaugą. Atlikėjų teisės (asmeninės neturtinės teisės, teisės į jų neįrašytus atlikimus, atgaminimo teisė, platinimo teisė, nuomos teisė, teisė padaryti atlikimų įrašus prieinamus) plačiai apibrėžtos II minėtos sutarties skyriuje, o fonogramų gamintojų teisės (atgaminimo teisė, platinimo teisė, nuomos teisė, teisė padaryti fonogramas prieinamas) III skyriuje.

Minėtos sutarties 17 straipsnis nustato, kad atlikėjams suteikiamos apsaugos terminas galioja ne mažiau kaip 50 metų, skaičiuojant nuo tų metų, kuriais atlikimas buvo įrašytas į fonogramą,

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos pabaigos, o fonogramų gamintojams suteikiamos apsaugos terminas galioja ne mažiau kaip 50 metų, skaičiuojant nuo tų metų, kuriais fonograma buvo išleista, pabaigos, o jeigu fonograma nebuvo išleista per 50 metų nuo fonogramos įrašymo, 50 metų, skaičiuojant nuo tų metų, kuriais buvo padarytas įrašas, pabaigos.

Prieš įsigaliojant 2006 m. gruodžio 12 d. 2006/116/EB direktyvai dėl autorių ir gretutinių teisių apsaugos terminų galiojo 1993 m. spalio 29 d. priimta Tarybos direktyva 93/98/EEB dėl autorių ir gretutinių teisių apsaugos terminų suderinimo (negalioja nuo 2007 m. sausio 15 d.), kurios 3 straipsnyje buvo nustatyta, kad:

1. atlikėjų teisės saugomos 50 metų nuo atlikimo datos. Tačiau jei per šį laikotarpį teisėtai išleidžiamas arba teisėtai viešai paskelbiamas šio atlikimo įrašas, šių teisių galiojimas baigiasi praėjus 50 metų nuo pirmojo tokio išleidimo arba pirmojo tokio paskelbimo priklausomai nuo to, kas įvyko pirmiau;
2. fonogramų gamintojų teisių galiojimas baigiasi praėjus 50 metų nuo įrašo datos. Tačiau jei per šį laikotarpį fonograma teisėtai išleidžiama arba teisėtai viešai paskelbiama, teisių galiojimas baigiasi praėjus 50 metų nuo pirmojo tokio išleidimo arba pirmojo tokio paskelbimo priklausomai nuo to, kas įvyko pirmiau.

Pagrindinis šiuo metu galiojantis aktas Europos Sąjungoje dėl atlikėjų ir fonogramų gamintojų apsaugos terminų yra 2006 m. gruodžio 12 d. priimta Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/116/EB dėl autorių ir tam tikrų gretutinių teisių apsaugos terminų, kurios 3 straipsnyje nustatyta, kad:

1. atlikėjų teisės nustoja galioti praėjus 50 metų nuo atlikimo datos. Tačiau jei per šį laikotarpį teisėtai išleidžiamas arba teisėtai viešai paskelbiamas šio atlikimo įrašas, šios teisės nustoja galioti praėjus 50 metų nuo pirmojo tokio išleidimo arba pirmojo tokio paskelbimo priklausomai nuo to, kas įvyko pirmiau.
2. fonogramų gamintojų teisės nustoja galioti praėjus 50 metų nuo įrašo dienos. Tačiau jei per šį laikotarpį fonograma buvo teisėtai išleista, minėtos teisės nustoja galioti praėjus 50 metų nuo pirmo teisėto išleidimo. Jei per pirmame sakinyje minėtą laikotarpį fonograma nebuvo išleista ir jei per šį laikotarpį ji buvo teisėtai viešai paskelbta, minėtos teisės nustoja galioti praėjus 50 metų nuo pirmo teisėto viešo paskelbimo datos.

Šiuo metu Lietuvoje galiojantis Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymas priimtas 1999 m. gegužės 18 d. Nr. VIII-1185, kurio 52, 53, 54 ir 55 straipsniuose nustatytos pagrindinės atlikėjų ir fonogramos gamintojų teisės.

Minėto įstatymo 50 straipsnyje nustatyta, kad:

1. atlikėjų teisės galioja 50 metų po atlikimo datos. Jeigu per šį laikotarpį teisėtai išleidžiamas arba teisėtai viešai paskelbiamas atlikimo įrašas, atlikėjų teisės galioja 50 metų po pirmojo tokio atlikimo įrašo išleidimo arba viešo paskelbimo datos, atsižvelgiant į tai, kas įvyko pirmiau. Atlikėjų asmeninės neturtinės teisės saugomos neterminuotai.
2. fonogramų gamintojų teisės galioja 50 metų po įrašo padarymo datos. Jeigu per šį laikotarpį fonograma teisėtai išleidžiama, fonogramų gamintojų teisės nustoja galioti praėjus 50 metų

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

nuo pirmojo teisėto išleidimo datos. Jeigu per 50 metų nuo įrašo padarymo datos fonograma nebuvo teisėtai išleista, tačiau per šį laikotarpį ji buvo teisėtai viešai paskelbta, fonogramų gamintojų teisės nustoja galioti praėjus 50 metų nuo fonogramos teisėto viešo paskelbimo datos.

Aukščiau nurodyto straipsnio nuostatos atitinka 2006 m. gruodžio 12 d. direktyvos 2006/116/EB nuostatas dėl atlikėjų ir fonogramų gamintojų teisių galiojimo terminų.

1992 m. lapkričio 19 d. priimta Tarybos direktyva 92/100/EEB (negalioja nuo 2007 m. sausio 15 d.) dėl nuomos ir panaudos teisių bei tam tikrų teisių, gretutinių autorių teisėms, intelektinės nuosavybės srityje, kurios:

- 6 straipsnyje nustatyta, kad valstybės narės suteikia atlikėjams išimtinę teisę leisti arba uždrausti jų atlikimų fiksaciją;
- 7 straipsnyje nustatyta, kad valstybės narės suteikia išimtinę teisę leisti arba uždrausti tiesiogiai ar netiesiogiai atgaminti atlikėjams jų atlikimų fiksacijas, o fonogramų gamintojams jų fonogramas;
- 8 straipsnyje nustatyta, kad:
 1. valstybės narės suteikia atlikėjams išimtinę teisę leisti arba uždrausti transliuoti bevielio ryšio priemonėmis ir viešai skelbti jų atlikimus, išskyrus tuos atvejus, kai tokie atlikimai jau yra transliuojamos laidos arba kai jie atgaminami iš fiksacijos;
 2. valstybės narės numato teisę į naudotojo mokamą bendrą teisingą atlyginimą už fonogramos, kuri buvo išleista komerciniais tikslais, naudojimą transliavimui bevielio ryšio priemonėmis arba kitokiam viešam paskelbimui, ir užtikrina tokio atlyginimo paskirstymą atitinkamiems atlikėjams ir fonogramos gamintojams. Jeigu atlikėjai ir fonogramų gamintojai nesusitaria dėl atlyginimo pasidalinimo, valstybės narės gali nustatyti atlyginimo padalijimo sąlygas;
 3. valstybės narės suteikia transliuojančiosioms organizacijoms išimtinę teisę leisti arba uždrausti retransliuoti jų laidas bevielio ryšio priemonėmis bei viešai skelbti savo transliacijas, jeigu tai daroma viešai prieinamose vietose už įėjimo mokestį;
- 9 straipsnyje nustatyta, kad valstybės narės suteikia išimtinę platinimo teisę atlikėjams – į jų atlikimų fiksacijas, o fonogramų gamintojams – į jų fonogramas.

1993 m. rugsėjo 27 d. priimta Tarybos direktyva 93/83/EEB dėl tam tikrų autorių teisių ir gretutinių teisių taisyklių, taikomų palydoviniam transliavimui ir kabeliniam perdavimui, koordinavimo, kurios 4 straipsnyje nustatyta, kad viešo perdavimo per palydovą atveju atlikėjų, fonogramų gamintojų ir transliavimo organizacijų teisės ginamos pagal Direktyvos 92/100/EEB 6, 7, 8 ir 10 straipsnių nuostatas.

2001 m. gegužės 22 d. priimta Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo, kurios 2 ir 3 straipsniuose nustatyta, kad valstybės narės nustato atlikėjams ir fonogramų gamintojams dėl savo atlikimų įrašų ir fonogramų išimtinę teisę leisti arba uždrausti tiesiogiai ar netiesiogiai, laikinai ar nuolat bet kuriuo būdu ir bet kuria forma atgaminti visą arba iš dalies bei nustato išimtinę teisę leisti

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos arba uždrausti padaryti viešai prieinamus laidais ar bevielėmis ryšio priemonėmis tokiu būdu, kad visuomenės nariai galėtų juos pasiekti individualiai pasirinktoje vietoje ir pasirinktu laiku.

Minėtos direktyvos 11 straipsnio 2 dalis pakeitė senos Direktyvos 93/98/EEB 3 straipsnio 2 dalį į šią nuostatą „Fonogramų gamintojų teisės nustoja galioti praėjus 50 metų nuo įrašo dienos. Tačiau jei per šį laikotarpį fonograma buvo teisėtai išleista, minėtos teisės nustoja galioti praėjus 50 metų nuo pirmo teisėto išleidimo. Jei per pirmame sakinyje minėtą laikotarpį fonograma nebuvo išleista ir jei per šį laikotarpį ji buvo teisėtai viešai paskelbta, minėtos teisės nustoja galioti praėjus 50 metų nuo pirmo teisėto viešo paskelbimo datos“.

1.5. Teisinio reglamentavimo ir Direktyvos perkėlimo kitose šalyse praktika

Tyrimo metu jo autoriai apklausė šių valstybių ekspertus dėl Direktyvos perkėlimo į atitinkamos valstybės nacionalinę teisę: Airijos, Nyderlandų, Latvijos, Estijos, Slovėnijos, Prancūzijos, Jungtinės Karalystės, Maltos, Bulgarijos, Ispanijos, Lenkijos, Italijos, Slovakijos, Čekijos, Danijos, Vokietijos, Graikijos ir Suomijos.

Gauti šie atsakymai:

Valstybė	Situacija
Airija	Rengiamasi pradėti diskusijas su suinteresuotomis šalimis
Čekija	Atsakinga institucija (Kultūros ministerija) pradėjo vidines diskusijas dėl Direktyvos perkėlimo
Slovakija	Rengiamasi pradėti diskusijas su suinteresuotomis šalimis dar 2012 metais
Latvija	Rengiamasi pradėti diskusijas su suinteresuotomis šalimis dar 2012 metais

2 lentelė. Surinkta Direktyvos perkėlimo kitose šalyse praktika .

Nyderlandų ekspertas nurodė, kad Nyderlandų Saugumo ir Teisingumo ministerija (nl. „*Ministerie van Veiligheid en Justitie*“) pateikė Nyderlandų Valstybės Tarybai (nl. „*Raad van State*“) pasiūlymą pakeisti galiojančią gretutinių teisių reglamentavimą siekiant perkelti Direktyvą į Nyderlandų teisę ir su tuo susijusias savo išvadas¹⁰. Direktyvos nuostatos, reglamentuojančios Fondo įkūrimą, pasak eksperto, iš esmės atkartojamos pateiktame teisės akto projekte. Lydinčiuose projektą dokumentuose (aiškinamajame dokumente) fonogramų gamintojų pajamos apibrėžtos taip, kaip Direktyvos preambulėje.

Graikijos ekspertas nurodė, jog Graikijos Kultūros ministerija yra paruošusi teisės akto projektą, kuriuo Direktyvos nuostatos perkeliama į nacionalinę teisę. Direktyvos nuostatos, reglamentuojančios Fondo įkūrimą, pasak eksperto, tiesiog perkeltos į teisės akto projekto tekstą, tačiau numatyta išimtis mikro-įmonėms.

¹⁰ „*Wijziging van de Wet op de naburige rechten in verband met de omzetting van Richtlijn 2011/77/EU van het Europees Parlement en de Raad van 27 september 2011 tot wijziging van Richtlijn 2006/116/EG betreffende de beschermingstermijn van het auteursrecht en bepaalde naburige rechten*“. Prieiga internete: <http://goo.gl/tpUA>

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

Vokietijos ekspertas nurodė, jog Vokietijos Teisingumo ministerija parengė teisės akto projektą, kuriuo įgyvendinamos Direktyvos nuostatos. Projektą lydi aiškinamieji dokumentai, kurie paaiškina Direktyvos tikslus. Teisės akto projektas iš esmės atkartoja Direktyvos tekstą. Nustatoma, kad lėšas galės gauti atlikėjai, kurie gavo vienkartinį atlygį už savo teises ir pabrėžiama, jog šios pajamos yra papildomos. Galimybės susitarti dėl alternatyvių atlyginimo mokėjimo būdų projekte ir lydinčiuose dokumentuose neaptartos. Teisės akto projektas nustato, kad įmokos į fondą skaičiuojamos nuo fonogramų gamintojų pajamų iki mokesčių, gautų už atgaminimo, platinimo ir padarymo viešai prieinamais teisių naudojimą. Atlikėjų daugeto atveju, pajamomis laikomos pajamos, susijusios su visais atlikėjais. Teisės akto projektas taip pat pažymi, kad šios nuostatos taikomos tik už fonogramų panaudojimą praėjus 50 metų terminui. Aiškinamuosiuose dokumentuose nurodoma, kad įmokos į fondą atliekamos vieną kartą per metus. Taip pat pažymima, kad atlikėjai negali atsakyti šios Direktyvoje jiems numatytos teisės; lėšas administruoja kolektyvinio administravimo organizacija, tačiau ji nekonkretizuota; sankcijos už lėšų į fondą nemokėjimą nėra numatytos; informacija, kurią fonogramų gamintojai turi pateikti fondo administratoriui nedetalizuojama.

Danijos ekspertas nurodė, jog yra parengtas teisės akto projektas, įgyvendinantis Direktyvos nuostatas, kurį lydi aiškinamieji dokumentai. Teisės akto projektas iš esmės atkartoja Direktyvos tekstą. Galimybės susitarti dėl alternatyvių atlyginimo mokėjimo būdų projekte ir lydinčiuose dokumentuose neaptartos. Sankcijos už lėšų į fondą nemokėjimą nėra numatytos. Informaciją apie pajamas fonogramų gamintojai privalo teikti tik atlikėjų teises administruojančios kolektyvinio administravimo organizacijoms (pvz. GRAMEX), kartą per metus. Kultūros ministerija turi paskirti konkrečią kolektyvinio administravimo organizaciją, kuri administruos lėšas.

Kitų valstybių ekspertai nurodė, kad dar nepradėti jokie Direktyvos perkėlimo į atitinkamos valstybės narės teisę veiksmai. Papildomai Estijos ekspertas nurodė, kad 1942-1946 metais, t. y. tuo laikotarpiu, kuriam bus pradėta taikyti Direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkto 2b ir 2c papunkčiuose nurodytos nuostatos, Estijoje buvo sukurta labai mažai gretutinių teisių objektų, tad jiems šios Direktyvos perkėlimas nėra prioritetas.

Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta aukščiau, Tyrimo autoriai daro išvadą, kad Tyrimo atlikimo metu neegzistuoja užsienio šalių praktika, į kurią galėtų atsižvelgti Tyrimą inicijuojanti institucija, siekdama perkelti Direktyvą į nacionalinę teisę.

2. TYRIMĄ INICIJUOJANČIOS INSTITUCIJOS PRISTATYMAS

2.1. Informacija apie tyrimą inicijuojančią instituciją, Direktyvos perkėlimo svarba iniciatoriaus veiklos kontekste

Tyrimą inicijuojanti institucija – Lietuvos Respublikos Kultūros ministerija. Institucijos pagrindiniai duomenys pateikti 3 lentelėje:

Pavadinimas	Lietuvos Respublikos Kultūros ministerija
Kodas	188683671
Teisinė forma	Biudžetinė įstaiga
Adresas	J. Basanavičiaus g. 5, Vilniaus m., Vilniaus m. sav.
Telefonas	+370 5 219 3400
Faksas	+370 5 262 3120
El. pašto adresas	culture@lrkm.lt
Interneto svetainės adresas	www.lrkm.lt

3 lentelė. LRKM duomenys.

LRKM yra Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – LRV) institucija, formuojanti ir įgyvendinanti valstybės kultūros politiką profesionalaus bei mėgėjų meno, teatro, muzikos, dailės, kino, muziejų, bibliotekų, leidybos, autorių teisių ir gretutinių teisių bei kultūros vertybių apsaugos srityse.

LRKM misija yra sudaryti sąlygas nacionalinės kultūros tęstinumui, plėtrai ir sklaidai, laisvai visuomenės kultūros raiškai ir dalyvavimui kultūrinėje veikloje, kultūros vertybių apsaugai, formuoti ir padėti atskleisti visuomenės grupių, tautinių bendrijų dvasines ir materialines vertybes, padėti plėtoti ir ugdyti demokratinę, laisvą ir atvirą visuomenę.

LRKM atlieka šias pagrindines įstatymų ir kitų teisės aktų jai pavestas kultūros srities valstybės valdymo funkcijas:

- rengia kultūros sritį reglamentuojančių įstatymų ir kitų teisės aktų projektus;
- rengia skirtingų meno sričių plėtros koncepcijas ir programas, koordinuoja jų įgyvendinimą;
- finansuoja muziejus, bibliotekas, dailės, kino, koncertines bei kitas organizacijas, svarbius meno ir kultūros projektus;
- koordinuoja autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugos bei gynimo sistemos įgyvendinimą;

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

- koordinuoja valstybės politikos visuomenės informavimo srityje įgyvendinimą;
- užtikrina kultūros vertybių apskaitą ir apsaugą;
- rengia ir įgyvendina tarpvalstybines kultūros programas;
- rengia tarptautinių sutarčių projektus;
- inicijuoja regionų kultūros plėtros strategiją.

Vienas iš LRKM veiklos tikslų yra „8.2. *formuoti valstybės politiką autorių teisių, atlikėjų ir kitų gretutinių teisių apsaugos srityje ir organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti jos įgyvendinimą*“¹¹, o tarp veiklos funkcijų yra numatyta koordinuoti autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugos bei gynimo sistemos įgyvendinimą, todėl tai atitinka LRKM interesą inicijuoti šį Tyrimą.

LRKM atstovavo Lietuvai derinant Lietuvos Respublikos poziciją su ES Tarybos darbo grupėmis ir komitetais (pozicija: P_DGR-180, užbaigta 2009-03-25 d.). Direktyvos įgyvendinimo ir perkėlimo klausimas buvo pristatomas ES Tarybos darbo grupėms ir komitetams kaip aktualus Lietuvai klausimas.

Pažymėtina tai, kad LRKM formuoja valstybės politiką autorių teisių, atlikėjų ir kitų gretutinių teisių apsaugos srityje ir organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jos įgyvendinimą. Tai reiškia, kad Fondo valdymas ir administravimas nėra tipinė LRKM funkcija, todėl ją tikslinga perduoti tinkamiausiam galimam Fondo administratoriui.

2.2. Galimo Fondo administratoriaus pasirinkimas ir bendradarbiavimo pagrindo pagrindimas

Direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkto 2d papunktis nustato, kad valstybės narės užtikrina, kad teisę kasmet gauti 2b papunktyje nurodytą papildomą atlyginimą administruotų kolektyvinių teisių administravimo organizacijos. Analogiška nuostata įtvirtinta ir Direktyvos preambulės 12 punkte. Be to, šis preambulės punktas nustato, kad tokioms lėšoms gali būti taikomos nacionalinės neskirstomų pajamų taisyklės.

ATGTĮ 71 straipsnio 1 dalis nustato, kad valstybės politiką autorių teisių ir gretutinių teisių srityje įgyvendina ir šių teisių apsaugą pagal savo kompetenciją koordinuoja LRV įgaliota institucija. Ši institucija yra LRKM.

Be to, šio straipsnio 2 dalies 5 punktas taip pat nustato, kad LRV įgaliota institucija (t. y. LRKM) atlieka autorių teisių ir gretutinių teisių kolektyvinio administravimo asociacijų priežiūrą. Vadovaudamasi šiomis įstatymo nuostatomis LRKM turi kompetenciją skirti pasirinktą kolektyvinio administravimo asociaciją administruoti ATGTĮ ir poįstatyminių teisės aktų reglamentuojama tvarka surenkamas lėšas. Kaip analogiją galima nurodyti Lietuvos Respublikos

¹¹ LRKM veiklos nuostatai. Prieiga internete:

http://www.lrkmlt/get_file.php?file=YUdkcG1wZINacVJtbW0xaGFNMxMxcE9neWRKdmxXcW1hYTNMeUpLZWxKdG1tNU9SWXN0bHEyV2ltWjVxa0pmUVlxZVYwSERUYVdWa3BaeVZucCUyQmFrVzJlWXB1VHoyV2NhYW1hWVpmWWxjcVRucFhSYnN0cXFXSm5tc3lhbTVhZWFKMW5hbVdhdW1tVlkyYWltOFZyeW1Gd3hOT2F4NXFyYXFLZHo4aVJscDFtcFpPUlplkRm1yR3FrYktWbzFackZrcW1ieHA3UG5aVmthcGVXbkdQSVltaG1ZYUpueDJxZFPYQnNiVzglm0Q=

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos kultūros ministro 2012 m. vasario 29 d. įsakymą Nr. ĮV-153 „Dėl kolektyvinio administravimo asociacijų, atsakingų už audiovizualinių kūrinių ar fonogramose įrašytų kūrinių atgaminimo asmeniniais tikslais administravimą, paskyrimo“.

Siekiant išrinkti tinkamiausią Fondo administratorių, buvo atlikta autorių ir gretutines teises administruojančių asociacijų lyginamoji funkcinė analizė (žiūrėti žemiau pateiktą lentelę).

Asociacija	Nariai	Administruojamos teisės
LATGA-A	Autoriai ir autorių teisių turėtojai	<p>Autorių teisės:</p> <ul style="list-style-type: none"> • viešai skelbti, viešai atlikti, teikti nuomai muzikos kūrinius su tekstu ar be teksto; • atgaminti muzikos kūrinius su tekstu ar be teksto garso ar audiovizualinio įrašo forma; • viešai atlikti (gyvas atlikimas) ir transliuoti literatūros kūrinius; • atgaminti literatūros kūrinius garso ar audiovizualinio įrašo forma; • viešai skelbti, viešai atlikti, teikti nuomai audiovizualinius kūrinius; • viešai atlikti (gyvas atlikimas) ir viešai skelbti dramos ar muzikinius dramos kūrinius; • atgaminti, viešai skelbti, viešai rodyti, teikti nuomai vizualinius kūrinius.
AGATA	Gretutinių teisių turėtojai	<p>Gretutinės teisės:</p> <ul style="list-style-type: none"> • transliuoti ir retransliuoti atlikimą arba jo įrašą, fonogramą, retransliuoti radijo ir televizijos laidas bei programas; • įrašyti neužfiksuotą (neįrašytą) atlikimą, radijo ir televizijos laidą bei programą; • bet kokiais būdais ir priemonėmis tiesiogiai ar netiesiogiai atgaminti atlikimo įrašą, fonogramą, audiovizualinio kūrinio (filmo) įrašą, laidų ar programų įrašus ar jų kopijas; • išleisti fonogramą; • platinti atlikimo įrašą ar jo kopijas, fonogramą ar jos kopijas, radijo ir televizijos laidų ir programų įrašus ar jų

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

Asociacija	Nariai	Administruojamos teisės
		<p>kopijas, audiovizualinių kūrinių (filmų) įrašus ar jų kopijas (parduodant, nuomojant, teikiant panaudai, importuojant ir eksportuojant);</p> <ul style="list-style-type: none"> • viešai skelbti atlikimo įrašą, fonogramą ar jų kopijas; • viešai skelbti radijo ir televizijos laidas bei programas, jeigu toks viešas paskelbimas vyksta vietose, prieinamose visuomenei už įėjimo mokestį.
NATA	Muzikos kūrinių autoriai ir autorių teisių į muzikos kūrinius turėtojai	Muzikos kūrinių autorių teisių turėtojų teisės.
AVAKA	Audiovizualinių kūrinių autoriai: režisieriai, scenarijų autoriai, dialogų autoriai, dailininkai, operatoriai, muzikos ir tekstų autoriai, kurių kūriniai sukurti specialiai audiovizualiniam kūriniai	Audiovizualinių kūrinių autorių ir gamintojų teisės.

4 lentelė. Autorių ir gretutines teises administruojančių asociacijų funkcinė lyginamoji analizė.

Remiantis lentelėje pateikta informacija ir įvertinus tai, kad nagrinėjamos Direktyvos nuostatos reglamentuoja atlikėjų ir fonogramų gamintojų teises ir pareigas, į Fondą lėšas mokėti turės fonogramų gamintojai, o Fondo lėšos bus paskirstytos atlikėjams, Tyrimo autoriai daro išvadą, jog iš šiuo metu Lietuvos Respublikoje faktiškai veikiančių kolektyvinių teisių administravimo organizacijų, administruoti teisę gauti Direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkto 2b papunktyje nurodytą papildomą atlyginimą tikslinga pavesti Lietuvos gretutinių teisių asociacijai (AGATA).

Pažymėtina ir tai, kad, LRKM derinant Direktyvos nuostatas su ES, buvo nuolatos bendraujama su AGATA, kuri išreiškė pritarimą nustatytoms direktyvos nuostatoms.

Šis siūlymas teikiamas atsižvelgiant į tai, kad AGATA yra būtent fonogramų gamintojus ir atlikėjus vienijanti organizacija, veikianti pagal Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymą ir administruojantis gretutines teises, taip pat įvertinus AGATA patirtį administruojant atlikėjų ir

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos fonogramų gamintojų lėšas, išvystytą organizacinę struktūrą, užmegztus ryšius su užsienio partneriais bei ilgametę nepertraukiamą veiklą. Žemiau pateikiame lentelę, palyginančią Lietuvoje veikiančias autorių teisių ir gretutinių teisių kolektyvinio administravimo asociacijas tinkamumo administruoti Fondą aspektu:

Papildomai atkreiptinas dėmesys, kad remiantis Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2012 m. vasario 29 d. įsakymu Nr. ĮV-153 „Dėl kolektyvinio administravimo asociacijų, atsakingų už audiovizualinių kūrinių ar fonogramose įrašytų kūrinių atgaminimo asmeniniais tikslais administravimą, paskyrimo“, AGATA administruoja audiovizualinių kūrinių ir fonogramose įrašytų kūrinių atgaminimą asmeniniais tikslais, surenka su tuo susijusias lėšas ir paskirsto jas.

2.3. Informacija apie Fondo administratorių

Siūlomas Fondo administratorius – Lietuvos gretutinių teisių asociacija (AGATA). Institucijos pagrindiniai duomenys pateikti 5 lentelėje:

Pavadinimas	Lietuvos gretutinių teisių asociacija
Kodas	124690361
Teisinė forma	Asociacija
Adresas	S. Žukausko g. 39, Vilniaus m., Vilniaus m. sav.
Telefonas	+370 5 260 8413,
Faksas	+370 5 263 9466
El. pašto adresas	info@agata.lt
Interneto svetainės adresas	www.agata.lt

5 lentelė. AGATA duomenys.

Lietuvos gretutinių teisių asociacija (AGATA) – tai ne pelno organizacija (asociacija), įgyvendinanti atlikėjų bei muzikos įrašų gamintojų teises ir išduodanti licencijas muzikos naudotojams. Bendradarbiavimo sutarčių pagrindu AGATA Lietuvos teritorijoje atstovauja ir užsienio atlikėjams bei įrašų kompanijoms. AGATA veiklą prižiūri LRKM.

Asociacijos veikla:

- AGATA administruoja gretutinių teisių turėtojų teises remiantis Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymu, kitais LR įstatymais ir tarptautinėmis sutartimis; užtikrina platesnį ir naudingesnį Lietuvos ir užsienio gretutinių teisių objektų panaudojimą;

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

- koordinuoja savo narių veiklą gretutinių teisių apsaugos srityje;
- saugo ir gina visų Asociacijos narių interesus, derina juos ir šalina galimus prieštaravimus;
- rūpinasi gretutinių teisių apsauga Lietuvoje ir užsienyje;
- dalyvauja tarptautinių nevyriausybinių organizacijų renginiuose, kuriuose nagrinėjamos gretutinių teisių gynimo problemos;
- atstovauja savo narius atlikėjus ir fonogramų gamintojus tarptautinėse konferencijose ir pasitarimuose gretutinių teisių klausimais;
- remdamasi pasirašytomis sutartimis ir susitarimais, keičiasi su užsienio šalių analogiškoms organizacijomis gretutinių teisių subjektų ir objektų apskaitos žiniomis, kita dokumentacija, būtina gretutinių teisių apsaugai;
- rengia pasiūlymus dėl norminių aktų, reglamentuojančių gretutines teises, tobulinimo, siekia nuoseklaus galiojančių įstatymų įgyvendinimo.

Asociacijos funkcijos:

- suteikti licencijas ir sudaryti sutartis su trečiaisiais asmenimis dėl gretutinių teisių objektų panaudojimo;
- susitarti su gretutinių teisių objektų naudotojais dėl atlikėjams ir fonogramų gamintojams priklausančio atlyginimo dydžio, mokėjimo terminų ir sąlygų;
- surinkti, paskirstyti ir išmokėti Lietuvos ir užsienio gretutinių teisių turėtojams priklausantį atlyginimą už Lietuvos Respublikoje ir/ar užsienio šalyse panaudotus gretutinių teisių objektus;
- ginti AGATA atstovaujamų gretutinių teisių subjektų teises teisme ir kitose institucijose;
- teikti konsultacijas gretutinių teisių apsaugos klausimais;
- rengti ir dalyvauti pasirašant tarptautinius susitarimus ir sutartis gretutinių teisių apsaugos srityje, pasirašyti bendradarbiavimo sutartis su kitų šalių analogiškoms organizacijomis, numatančias abipusę gretutinių teisių apsaugą.
- registruoti ir kaupti informaciją apie Lietuvos Respublikos bei užsienio atlikėjus ir fonogramų gamintojus bei jų gretutinių teisių objektus;
- kaupti informaciją apie gretutinių teisių normų taikymą Lietuvos Respublikoje ir kitose šalyse;
- palaikyti partnerystės ir konsultacinius ryšius su įvairiais meninės, intelektualinės ir kitais kūrybos rezultatų vartotojais bei jų organizacijomis;
- tarpininkauti gretutinių teisių turėtojams pasirašant sutartis su užsienio šalių juridiniais bei fizikiniais asmenimis dėl gretutinių teisių objektų panaudojimo;
- atlikti kitas kolektyvinio teisių administravimo funkcijas, vadovaujantis sutartimis dėl gretutinių teisių perdavimo.

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

Teisinė analizė parodė, kad tinkamiausias Fondo administratorius – AGATA. Ši organizacija ne tik tinkamiausia kaip Fondo administratorius funkciškai, tačiau yra geriausiai susipažindinusi su Fondo tikslais, nes dalyvavo atskiruose LR pozicijos derinimuose su atsakingomis ES institucijomis. Taip pat AGATA parodė susidomėjimą tapti Fondo administratoriumi.

Šiuo metu AGATA turi 18 darbuotojų, turinčių daug patirties muzikos įrašų rezervinių fondų administravime (atskiri darbuotojai asociacijoje dirba nuo pat jos įkūrimo). Vidutinis darbuotojų bruto darbo užmokestis, remiantis 2011 m. AGATA išlaidų struktūra – 3.744 Lt.

Atsižvelgiant į AGATA patirtį fondų valdyme ir turimą žmogiškąjį bei materialųjį kapitalą, manytina, kad šio Fondo perdavimas administruoti AGATAI padarytų tik minimalių organizacinių pokyčių, t. y. laikomasi prielaidos, suderintos su AGATA, kad pakaktų iki 0,5 etato naujų darbuotojų, apmokamų vidutiniu darbo užmokesčiu (darbo vietos išlaidos per metus – $3.744 * 0,5 * 12 = 22.464$ Lt), bei minimalių (iki 5.000 Lt per metus) kitų administravimo išlaidų, kanceliarinėms, kompiuterių ir panašioms išlaidoms.

AGATA biudžeto analizė:

- per 2011 m. gauta 1.888,7 tūkst. Lt pajamų;
- per 2011 m. patirta 1.501,2 tūkst. Lt sąnaudų;
- sutaupyta lėšų per metus – 387,5 tūkst. Lt;
- pažymėtina tai, kad esamo Fondo administravimo išlaidos pagal poreikį gali būti finansuojamos iš AGATA biudžeto pertekliaus, prognozuojamos šio Fondo metinės administravimo išlaidos (27,5 tūkst. Lt) sudaro vos apie 7 proc. nuo AGATA biudžeto pertekliaus, todėl AGATA galėtų paskirti tokią dalį savo lėšų Fondo administravimui, nedarant reikšmingo žalos biudžetui;
- svarbu pažymėti ir tai, kad augant AGATA atlikėjams perskirstomoms lėšoms auga ir AGATA pajamos, todėl laikui bėgant naujojo Fondo administravimo sąnaudos turėtų sudaryti vis mažesnę dalį nuo AGATA pajamų ir visos AGATA išlaidų struktūros.

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

3. DIREKTYVOS PERKĖLIMO GALIMYBIŲ APRAŠYMAS IR ANALIZĖ

3.1. Galimos Direktyvos perkėlimo alternatyvos

3.1.1. I alternatyva: Perkelti Direktyvą, tačiau nusteigti Fondo

Pirmoji alternatyva (I alternatyva) – „Perkelti Direktyvą, tačiau nusteigti Fondo“. Šios alternatyvos esmė: Direktyva gali būti perkeliama ir nusteigiant Fondo, t. y. nusteigiant Fondo ir kolektyvinio administravimo organizacijai nepavedant atsakomybės ir teisės administruoti Direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkto 2b papunktyje nurodyto papildomo atlyginimo atlikėjams, tačiau įgyvendinant kitas Direktyvos nuostatas.

Šios alternatyvos atveju būtų išvengta papildomų administracinių veiklų, reikalingų Fondo steigimui ir naujų teisės aktų leidimo, tačiau nebūtų išspręstos Tyrime iškeltos problemos. Tai reiškia, kad vyresnio amžiaus muzikos įrašų atlikėjai (foniniai atlikėjai), kurie šiuo metu negauna papildomų pajamų už savo įrašus, kuriems yra 50-70 metų arba negaus jų artimiausioje ateityje, tuo atveju, kai pagal gretutinių teisių perdavimo arba atidavimo sutartį atlikėjui buvo suteikta teisė pretenduoti į nesikartojantį atlyginimą, t. y. atlikėjas gavo vienkartinį atlygį, o ne periodines išmokas.

Taip pat, būtina įvertinti ir tai, kad Fondo įsteigimas yra neatsiejama Direktyvos dalis, todėl, neįsteigus Fondo, Lietuvos galimai lauktų ES atsakingų institucijų sankcijos, kurios galimai nešėtų didelę ekonominę žalą.

Alternatyvos „Perkelti Direktyvą, tačiau nusteigti Fondo“ veiklos:

- Direktyvos perkėlimas – vykdomas ne visa apimtimi, nes nėra įsteigiamas Fondas;
- Fondo įkūrimas – nevykdomas;
- Fondo administravimas – nevykdomas.

Alternatyvos įgyvendinimo grafikas pateikiamas 6 lentelėje.

Veikla	Metai							
	2013	2014	2015	2016	2017	...	2062	2063
Direktyvos perkėlimas								
Fondo įkūrimas								
Fondo administravimas								

6 lentelė. I alternatyvos įgyvendinimo grafikas.

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

Vertinant galimas pasekmes Lietuvai laiku ir tinkamai neperkėlus Direktyvos nuostatų į nacionalinę teisę aktualūs yra du straipsniai iš Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo, tai 258 straipsnis ir 260 straipsnio 3 dalis.

258 straipsnis suteikia Europos Komisijai teisę, jei ji mano, kad kuri nors valstybė narė neįvykdė kokios nors pareigos pagal Europos Sąjungos Sutartį, pareikšti pagrįstą savo nuomonę apie padarytą pažeidimą, pirma suteikiant atitinkamai valstybei narei galimybę išdėstyti savo samprotavimus. Jei atitinkama valstybė narė per Komisijos nustatytą laiką neatsižvelgia į tą nuomonę, Komisija gali perduoti šį klausimą svarstyti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui.

Jei Komisija su valstybe nare neišsprendžia klausimo politiniu lygiu ir Komisija perduota ši klausimą svarstyti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui, aktuali tampa 260 straipsnio 3 dalis, kurioje nurodyta, kad jeigu pagal 258 straipsnį Komisija kreipiasi į ES Teisingumo Teismą, remdamasi tuo, kad atitinkama valstybė narė neįvykdė savo pareigos pranešti apie pagal teisėkūros procedūrą priimtos direktyvos į nacionalinę teisę perkeliančias nuostatas, ji gali, jei mano esant tai reikalinga, nurodyti vienkartinės sumos arba periodinės baudos mokėjimo, mokėtino atitinkamos valstybės narės, dydį, kurį ji pagal aplinkybes laiko tinkamu. Jei Teismas nustato pažeidimą, jis gali paskirti atitinkamai valstybei narei sumokėti vienkartinę sumą arba periodinę baudą, neviršijančią Komisijos nurodyto dydžio. Mokėjimo pareiga įsigalioja Teismo sprendime nustatytą dieną.

Svarbu paminėti, kad 260 straipsnio 3 dalis yra naujovė, atsiradusi su ES Lisabonos sutartimi, kuri įsigaliojo 2009 m. gruodžio 1 d. Prieš Lisabonos sutartį Komisija negalėdavo iškart siūlyti baudos, o Teisingumo Teismas ją paskirti, kai direktyvų nuostatos nebūdavo laiku perkeltamos į nacionalinę teisę. Minėto straipsnio naujos 3 dalies pagrindinis tikslas yra *aktyviau skatinti valstybes nares per teisės aktų leidėjo nustatytą laiką perkelti direktyvas į nacionalinę teisę ir taip užtikrinti tikrąją Sąjungos teisės aktų veiksmingumą*¹².

Analizuojant baudas, svarbūs yra du aspektai:

- pirma, skiriamos baudos yra atgrasomojo pobūdžio, kurių pagrindinis tikslas yra priversti valstybę narę kuo greičiau nutraukti pažeidimą ir užtikrinti direktyvų perkėlimą į nacionalinę teisę per nustatytą laiką, kitais žodžiais tariant, baudos nėra simbolinės. Baudos dydis nustatomas vertinant pažeidimo sunkumą, pažeidimo trukmę, valstybės narės mokumą ir būtinybę užtikrinti pačios baudos atgrasomąjį pobūdį, kad būtų užkirstas kelias pakartotiniams pažeidimams¹³;
- antra, 260 straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad Teisingumo Teismas gali paskirti valstybei narei sumokėti vienkartinę sumą arba periodinę baudą. Periodinės baudos skyrimas atrodo ypač tinkamas paskatinti valstybę narę kuo greičiau nutraukti įsipareigojimų nevykdymą, kuris, nesant tokios priemonės, būtų tęsiamas, o vienkartinės sumos skyrimas labiau grindžiamas atitinkamos valstybės narės pareigų nevykdymo pasekmėmis privatiems ir viešiesiems interesams, pavyzdžiui, kai įsipareigojimai buvo nevykdomi ilgą laiką. Tokiomis

¹²2010 m. lapkričio 11 d. Komisijos Komunikato dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 260 straipsnio 3 dalies įgyvendinimo (EK(2010) 1371) 7 paragrafas.

¹³2010 m. lapkričio 11 d. Komisijos Komunikato dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 260 straipsnio 3 dalies įgyvendinimo (EK(2010) 1371) 13 paragrafas; 2005 m. liepos 12 d. Teismo sprendimo Komisija prieš Prancūziją (C-304/02), 104-105 paragrafai.

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

aplinkybėmis nėra draudžiama taikyti abiejų sankcijų rūšių, ypač tada, kai įsipareigojimų nevykdymas ir ilgai truko, ir yra tęsiamas¹⁴. Taigi iš esmės, periodinės baudos skyrimas skatina valstybę narę kuo greičiau nutraukti pažeidimą, o vienkartinės sumos skyrimu siekiama nubausti valstybę narę už savo įsipareigojimų nevykdymą.

Apibendrinant darytina išvada, kad Direktyvos nuostatų neperkėlimas ar netinkamas perkėlimas į nacionalinę nėra patraukli alternatyva. Taip pat reiktų pabrėžti, kad nors Komisija ir turi savo galioje priemones kreiptis į Teisingumo Teismą ir reikalauti paskirti baudą, tačiau prieš tai ji privalo informuoti valstybę narę apie pastebėtą pažeidimą (angl. *Formal Notice*), jei valstybė narė nesiima priemonių padėčiai ištaisyti, Komisija pareiškia pagrįstą nuomonę dėl pažeidimo (angl. *Reasoned Opinion*), į kurią valstybės narės turi pateikti argumentus, ir tik jeigu po šios stadijos valstybė narė vis tiek neperkelia Direktyvos nuostatų į nacionalinę teisę, Komisija kreipiasi į Teismą. Taigi dažniausiai Komisija stengiasi visomis politinėmis priemonėmis priversti valstybes nares vykdyti ES teisės aktus, ir tik nepavykus kreipiamasi į Teismą. Remiantis Europos Komisijos pateikta 2006-2010 metų statistika valstybės narės dažniausiai geranoriškai ištaiso savo klaidas, gavusios Komisijos pranešimą, daugiau nei 90 procentų pažeidimo bylų pradėtų Komisijoje prieš valstybes nares, kurios pažeidžia savo pareigas pagal ES Sutartis, užbaigiamos taikiai valstybėms narėms įvykdžius savo įsipareigojimus. Pažymėtina, kad priklausomai nuo metų, apie 40 procentų pažeidimo bylų pradėtų Komisijos būna susijusios su netinkamu direktyvos nuostatų perkėlimu į nacionalinę teisę.

3.1.2. II alternatyva: Įsteigti Fondą atlikėjams

Antroji alternatyva (II alternatyva) – „Įsteigti atlyginimo fondą atlikėjams“. Šio alternatyvos esmė yra ta, kad Direktyva turi būti perkeliama visa apimtimi, t. y. įsteigiant Fondą ir kolektyvinio administravimo organizacijai pavedant atsakomybę ir teisę administruoti Direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkto 2b papunktyje nurodytą papildomą atlyginimą atlikėjams, taip įgyvendinant kitas Direktyvos nuostatas.

Siekiant įgyvendinti su Fondo įkūrimu ir veikla susijusias Direktyvos nuostatas nacionalinėje teisėje, reikalingi ATGTĮ pakeitimai, papildantys įstatymą atitinkamomis nuostatomis. LRKM kaip kompetentinga institucija teisės aktų tvarka turėtų parengti ATGTĮ pakeitimo projektą ir inicijuoti įstatymo pakeitimo procedūras.

Greta to, Fondo lėšų surinkimo, fonogramų gamintojų pajamų apskaičiavimo, apskaitos kontrolės, paskirstymo, administravimo išlaidų atskaitymo, administravimo priežiūros ir kiti klausimai turėtų būti detalizuoti poįstatyminiame akte. Tyrimo autorių nuomone, tai turėtų būti reglamentuota LRV nutarime, kurio projektą parengti ir priėmimo procedūras teisės aktų nustatyta tvarka turėtų LRKM.

Be to, parinktai kolektyvinio administravimo organizacijai turi būti pavesta ir suteikta teisė administruoti teisę gauti Direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkto 2b papunktyje nurodytą papildomą atlyginimą. Tai gali būti padaryta Lietuvos Respublikos Kultūros ministro įsakymu. Teisės aktų nustatyta tvarka LRKM turėtų parengti tokio įsakymo projektą ir inicijuoti jo priėmimo procedūras.

¹⁴ 2005 m. liepos 12 d. Teismo sprendimo Komisija prieš Prancūziją (C-304/02), 81-82 paragrafai.

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

Greta formalių teisės aktų pakeitimo ir priėmimo veiksnių, kurie nurodyti aukščiau, Tyrimo autoriai rekomenduoja konsultuotis su kolektyvinio administravimo organizacijomis, atlikėjais, fonogramų gamintojais ir teisių naudotojais, siekiant rasti optimalų Direktyvos įgyvendinimo būdą.

Taip pat siūloma kreiptis į Lietuvos autorių teisių ir gretutinių teisių tarybą prašant išvados dėl Direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę bei Fondo administratoriaus parinkimo.

Atkreipiame dėmesį, kad įgyvendinama su Fondo įkūrimu ir veikla susijusias Direktyvos nuostatas nacionalinėje teisėje LRKM gali remtis patirtimi, įgyta užtikrinant kompensacinio atlyginimo už audiovizualinių kūrinių ar fonogramose įrašytų kūrinių atgaminimą asmeniniais tikslais surinkimą, paskirstymą, mokėjimą ir grąžinimą. Tyrėjų manymu, šis kompensacinis atlyginimas ir Direktyvoje numatytas Fondas turi panašumų:

- lėšos surenkamos įstatymo pagrindu;
- lėšos surenkamos iš naudotojų;
- lėšos paskirstomos teisių turėtojams;
- lėšas administruoja kolektyvinio administravimo asociacija (asmeninio atgaminimo kompensacinio atlyginimo atveju – AGATA).

Manytina, kad šio jau egzistuojančio fondo modelis gali būti tinkamas pavyzdys kuriant papildomo atlyginimo atlikėjams Fondą.

Svarbu pažymėti tai, kad šie veiksmai panaikintų riziką dėl galimų ES atsakingų institucijų sankcijų, kurių galimybė atsirastų tuo atveju, jei Fondas nebūtų įsteigtas.

Alternatyvos „Įsteigti atlyginimo fondą atlikėjams“ veiklos:

- Direktyvos perkėlimas – vykdomas visa apimtimi;
- Fondo įkūrimas – vykdomas 2013 metais;
- Fondo administravimas – vykdomas 2013-2063 metais.

Alternatyvos įgyvendinimo grafikas pateikiamas 7 lentelėje.

Veikla	Metai							
	2013	2014	2015	2016	2017	...	2062	2063
Direktyvos perkėlimas								
Fondo įkūrimas								
Fondo administravimas								

7 lentelė. II alternatyvos įgyvendinimo grafikas.

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

3.2. Alternatyvų palyginimas pagal pasirinktus vertinimo kriterijus

Pagal pasirinktus kriterijus kokybiniu vertinimu vertinama kiekviena alternatyva atskirai, suteikiant tokius balus:

- 1 – vertės įvertinimas labai blogas (visiškas neatitikimas poreikiams);
- 2 – blogas (neatitikimas poreikiams);
- 3 – vidutinis (dalinis atitikimas poreikiams);
- 4 – geras (atitikimas didžiajai daliai poreikių);
- 5 – labai geras (visiškas atitikimas poreikiams).

Susumavus kiekvieno kriterijaus balus, yra gaunamas suminis veiklos balas, kuris vertinamas taip:

- 0-5 – veiklos įvertinimas labai blogas (visiškas neatitikimas poreikiams);
- 6-10 – blogas (neatitikimas poreikiams);
- 11-15 – vidutinis (dalinis atitikimas poreikiams);
- 16-20 – geras (atitikimas didžiajai daliai poreikių);
- 21-25 – labai geras (visiškas atitikimas poreikiams).

Alternatyvų palyginimas pagal pasirinktus vertinimo kriterijus pateiktas 8 lentelėje: pateikiamas kiekvienos atskiros veiklos įvertinimas balais ir vieno ar kito įvertio suteikimo argumentai:

Pasirinktas vertinimo kriterijus	I alternatyvos vertinimas	II alternatyvos vertinimas
Aktualumas	3 balai. Direktyvos įgyvendinimas Lietuvoje yra aktualus klausimas, siekiant formuoti ir įgyvendinti foninių atlikėjų teisių apsaugos politiką, tačiau, atsižvelgiant į tai, kad Direktyvos reikalavimus atitinkančių kūrinių nebus bent iki 2044 m., o ir vėliau tokių kūrinių egzistavimo tikimybė yra minimali (Lietuvos fonogramų rinkoje nėra sutarčių, kurios atitinka Direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkto 2b papunktyje išdėstytus kriterijus)	3 balai. Direktyvos įgyvendinimas Lietuvoje yra aktualus klausimas, siekiant formuoti ir įgyvendinti foninių atlikėjų teisių apsaugos politiką, tačiau, atsižvelgiant į tai, kad Direktyvos reikalavimus atitinkančių kūrinių nebus bent iki 2044 m., o ir vėliau tokių kūrinių egzistavimo tikimybė yra minimali (Lietuvos fonogramų rinkoje nėra sutarčių, kurios atitinka Direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkto 2b papunktyje išdėstytus kriterijus)
Poveikis problemų sprendimui	3 balai. Direktyvos perkėlimas netenkintų poreikių tų atlikėjų, kurie turi teisę gauti Direktyvos 1	4 balai. Pasirinkus šią alternatyvą būtų pasiektas maksimalus poveikis išdėstytų problemų sprendimui,

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

Pasirinktas vertinimo kriterijus	I alternatyvos vertinimas	II alternatyvos vertinimas
	straipsnio 2 dalies c punkto 2b papunktyje nurodytą papildomą atlyginimą, todėl būtų sprendžiamos ne visos problemos ir ne visos tikslinės grupės gautų Direktyvoje numatytą naudą.	tačiau, kaip jau minėta anksčiau, Fondo nauda gali būti minimali.
Teisinių procedūrų sudėtingumas	4 balai. Pasirinkus šią alternatyvą būtų sumažinta teisinių procedūrų, reikalingų Fondo įkūrimui. Numatytos teisinės procedūros yra nesudėtingos ir įprastos LRKM veiklos praktikoje.	3 balai. Pasirinkus šią alternatyvą atsirastų poreikis įgyvendinti daugiau teisinių procedūrų, lyginant su I alternatyva, tačiau šios procedūros yra nesudėtingos ir įprastos LRKM veiklos praktikoje.
Sąnaudos	5 balai. Pasirinkus šią alternatyvą būtų sumažintos išlaidos Fondo sukūrimui, administravimui ir uždarymui, jam tapus neaktualiam.	2 balai. Realu, kad Fondas perskirstys minimaliai lėšų, o Fondo administratoriaus pajamos gali būti mažesnės nei išlaidos. Tiksliam įvertinimui būtina atlikti finansinę alternatyvų analizę.
Rizika	2 balai. Pasirinkus šią alternatyvą, būtų patiriama reikšminga rizika dėl galimų ES atsakingų institucijų sankcijų už tai, kad Direktyva būtų perkelta ne visa apimtimi.	5 balai. Rizika nepatiriama.

Iš viso balų:

17balų

17 balų

8lentelė. Alternatyvų įvertinimas pagal pasirinktus kriterijus.

Atsižvelgiant į tai, kad alternatyvų palyginimas pagal pasirinktus vertinimo kriterijus parodo lygiaverčius rezultatus (t. y. abi alternatyvos surinko po 17 balų), lemiamu veiksniu, pasirenkant tinkamiausią alternatyvą laikytina finansinė ir socialinė-ekonominė analizė.

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

4. FINANSINĖ ANALIZĖ

4.1. Finansinės analizės metodika, analizės ataskaitinis laikotarpis, jo pagrindimas

Analizės tikslas¹⁵

Finansinės analizės tikslas yra įvertinti alternatyvų finansinius rodiklius (pagal apibrėžtą alternatyvų apimtį). Finansinis vertinimas atliekamas atskirai abejoms alternatyvoms, nustatyto periodo ir nustatytų prielaidų rėmuose. Gauti rezultatai lyginami tarpusavyje, įvertinant alternatyvų finansinius srautus.

WLCC ir DCF metodikos taikymas

Whole life cycle costing (toliau – **WLCC**) – tai sąnaudų valdymo įrankis, kuris parodo mažiausius kaštus per visą Fondo gyvavimo laiką. *Whole life cycle costing* metodas leidžia palyginti ir įvertinti skirtingų alternatyvų sąnaudų srautus. Visas sąnaudas, per visą Fondo gyvavimo laikotarpį, sudaro: investicinės (Fondo sukūrimo išlaidos), Fondo administravimo išlaidos (su darbo užmokesčiu susijusios išlaidos (darbo užmokestis ir mokesčiai) bei kitos administravimo išlaidos).

Whole life cycle costing metodo skaičiavimų įvertinimui naudojami šie metodai:

1. Paprasto atsipirkimo metodas (angl. *Simple payback*).
2. Diskontuoto atsipirkimo būdas (angl. *Discounted payback*).
3. Kapitalo gražos (angl. *Return on capital employed*).
4. Grynujų sutaupymų (angl. *Net savings*).
5. Sutaupymų ir investicijų rodiklis (angl. *Savings to investments ratio*).
6. Vidinės gražos metodas (angl. *Internal rate of return*).
7. Pritaikytas vidinės gražos metodas (angl. *Adjusted internal rate of return*).
8. Grynosios galutinės vertės (angl. *Net terminal value*).
9. Prarastų lėšų metodas (angl. *Sinking funds*).
10. Naudos ir kaštų rodiklio (angl. *Benefit/ cost ratio*).
11. Metinio kapitalo mokesčio (angl. *Total annual capital charge*).
12. Grynos dabartinės vertės (angl. *Net present value*).
13. Lygiaverčių metinių kaštų metodą (angl. *Equivalent annual cost*).

¹⁵ Finansinė ir ekonominė alternatyvų analizė bei rizikų ir jautrumo analizės skyriai yra atlikti vadovaujantis šiais metodiniais dokumentais:

Centrinės projektų valdymo agentūros parengta „Investicijų projektų, pretenduojančių į finansavimą iš ES struktūrinių fondų bei valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodika“ (2010 m.);

Centrinės projektų valdymo agentūros parengtomis „Rekomendacijomis viešojo ir privataus sektorių partnerystės (VPSP) projektų galimybių studijų rengimui“ (2011 m.);

Investuok Lietuvoje parengtu „Viso laikotarpio kaštų (angl. *whole life cycle costing*) metodo“ vadovu (2011 m.).

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

Finansinių rodiklių skaičiavimui naudojama diskontuotų pinigų srautų (angl. *Discounted Cash Flow*, toliau dokumente - **DCF**) metodika, apibrėžta analizės šaltiniuose. DCF metodika apibrėžia tokias finansinės analizės prielaidas:

- naudojamos tik piniginės įplaukos ir išlaidos - nusidėvėjimas, rezervai ar kitos apskaitos eilutės, kurios atspindi nepiniginį srautą yra netraukiamos į DCF analizės ataskaitą;
- sumuojant (t. y. sudedant arba atimant) pinigų srautus, atsiradusius skirtingais metais, atsižvelgiama į pinigų laiko vertę. Ateities pinigų srautai yra diskontuojami dabartine verte, naudojant tam tikrą diskonto normą.

DCF analizėje pinigų srautai vertinami remiantis inkrementiniu metodu, t. y. nagrinėjamas pinigų srautų skirtumas lyginant alternatyvą „Įsteigti Fondą atlikėjams“ su alternatyva „Perkelti Direktyvą nusteigiant Fondo“.

Alternatyvų finansinės analizės trukmė – 50 metų, atitinka aktualų Fondo gyvavimo laikotarpį nuo 2013 iki 2063 m.

Įvertinus socialinę šio tyrimo prigimtį ir remiantis metodologija, infliacijos įtaka nėra vertinama.

Darbo užmokesčio augimo tempas atitinka infliacijos augimo tempą, todėl taip pat nėra vertinamas. Infliacijos norma nustatyta kaip paskutinių trylikos metų (1998/2010) Eurostat skaičiuojamas metinės infliacijos Lietuvoje vidurkis – 2,98¹⁶. Trylikos metų periodas pasirinktas siekiant užtikrinti kuo patikimesnės normos taikymą analizėje, argumentuojant tuo, kad ilgasis periodas sumažina svyravimus ir geriau atspindi vidutines tendencijas. Darbo užmokesčio augimo norma nustatyta kaip paskutinių dešimties metų (2001/2010) Lietuvos statistikos departamento pateikiamo bruto darbo užmokesčio augimo tempo vidurkis. Siekiant analizės tikslumo ir pagrįstumo, o taip pat tyrime taikyti ekonomiškai pagrįstą darbo užmokesčio augimo tempą, iš analizės pašalintas 2006–2008 metų periodas, kurio metu ekonomiškai nepagrįstai darbo užmokestis augo daugiau nei 15 proc. per metus. Apskaičiuotas darbo užmokesčio augimo tempas – 2,96¹⁷ proc. per metus. Atsižvelgiant į nei finansiškai, nei ekonomiškai nereikšmingą skirtumą (nominalia verte – 0,02 proc.), lyginant apskaičiuotą darbo užmokesčio augimo tempą ir infliacijos tempą bei įvertinus, kad iš darbo užmokesčio augimo tempo analizės yra pašalinti keletas periodų, tolimesnėje analizėje laikomasi prielaidos, kad darbo užmokesčio augimo tempas yra lygus infliacijos tempui ir metodologiškai dėl socialinės tyrimo prigimties prilyginamas 0 proc. per metus.

Kadangi Tyrimas yra inicijuojamas viešosios institucijos, todėl skaičiuojama diskonto norma (5 proc.) yra pritaikyta remiantis Komisijos patvirtintomis Ekonominės naudos analizės atlikimo

¹⁶ Paskutinių trylikos metų (1998 / 2010) Eurostat skaičiuojamos metinės infliacijos Lietuvoje duomenys:

Metai	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Infliacija, %	5,4	1,5	1,1	1,6	0,3	-1,1	1,2	2,7	3,8	5,8	11,1	4,2	1,2

¹⁷ Paskutinių dešimties metų (2001-2010) Lietuvos statistikos departamento prie skaičiuojamo bruto darbo užmokesčio augimo Lietuvoje duomenys:

Metai	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Darbo užmokesčio augimo tempas, %	1,2	3,2	5,8	7,2	11	17,2	20,5	19,4	-4,4	3,2

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos metodikos gairėmis 08/2006, kuriose numatyta rekomenduojama diskonto norma viešojo tipo projektams (tyrimams)).

Ekonominiuose skaičiavimuose, skaičiuojant pinigų srautų dabartinę vertę, siūloma taikyti 5,5 proc. diskonto normą. Siūloma taikyti diskonto norma nustatyta atsižvelgiant į Komisijos parengtame darbo dokumente Nr. 4 „Ekonominės naudos analizės atlikimo metodikos gairės“ (angl. *Guidance on the methodology for carrying out cost-benefit analysis, Working Document No. 4*) ir dokumente „Investicinių projektų kaštų naudos analizės gairės“ (angl. *Guide to cost-benefit analysis of investment projects*) esančias rekomendacijas.

4.2. Investicijų išlaidų nustatymas

Svarbu pastebėti, kad, vertinant investicijų išlaidas, vertinamos tik tos išlaidos, kurios yra susijusios su Fondo įkūrimu, nevertinant išlaidų susijusių su Direktyvos perkėlimu, nes šios išlaidos abejoms alternatyvoms yra vienodos, todėl neprideda prie geriausios alternatyvos pasirinkimo.

Nusprendus pasirinkti I alternatyvą ir neįkūrus Fondo investicijų išlaidų nebūtų patirta apskritai.

Nusprendus pasirinkti II alternatyvą, reikėtų įsteigti Fondą. Laikomasi prielaidos, kad remiantis AGATA patirtimi tokių Fondų valdyme, būtų patirtos ne didesnės nei vieno darbuotojo 3 mėnesių darbo užmokesčio išlaidos (įskaitant mokesčius), t. y. būtų patirta iki 11,2 tūkst. Lt investicinės išlaidos.

4.3. Pajamų ir sąnaudų prognozė

Pajamos

Neįkūrus Fondo, jis pajamų negautų.

Įkūrus Fondą galima gauti pajamų už Fondo administravimą. Laikomasi žemiau pateiktų prielaidų ir remiamasi informacija, surinkta susitikimų su AGATA atstovais ir muzikos įrašų leidėjais metu:

1. kūriniai, sukurti iki 1994 m. birželio 10 d., nėra saugomi. Tai reiškia, kad iki 2044 m. Fondas negaus apskritai jokių pajamų, nes nebus įrašų, atitinkančių Direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkto 2b papunktyje išdėstytus reikalavimus;
2. didžiosios dalies garso ir muzikinių įrašų leidėjai yra mikroįmonės;
3. Lietuvos įrašų rinkoje yra labai mažai (statistiškai nereikšmingas skaičius) įrašų, atitinkančių Direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkto 2b papunktyje išdėstytas nuostatas, nes turtinės teisės įrašų leidėjams visuomet perduodamos apribotam terminui, dažniausiai neilgesniam nei 15 metų. Remiantis informacija surinkta iš privataus sektoriaus dalyvių, galima daryti išvadą, kad Direktyvos nuostatas ateityje atitiksiančių kūrinių nėra. AGATA'os nuomone, dalis kūrinių sukurtų tarp 1994 ir 2000 metų gali atitikti Direktyvos nuostatas (t.y. jų teisės gali būti perduotos visam laikui). Vis dėlto AGATA šiuo metu negali pateikti net apytikslių skaičių, kiek tokių kūrinių galėtų būti, todėl tokios informacijos surinkimui reikalingas atskiras tyrimas. Taip pat, tokiu atveju, be atskiro tyrimo sudėtinga

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

atskirti, kurie iš tų kūrinų gali būti labiau komerciškai sėkmingi, kurie mažiau, todėl laikomasi prielaidos, kad Fondo pajamos – 0 Lt;

4. Lietuvos įrašų gamintojai neleidžia užsienio atlikėjų įrašų, atitinkančių Direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkto 2b papunktyje išdėstytais nuostatais.

Remiantis aukščiau išdėstytais argumentais, net ir įkurtas Fondas negautų jokių pajamų. Tiek metinės, tiek ir viso Fondo gyvavimo laikotarpio pajamos abiejų alternatyvų atvejais yra lygios 0 Lt.

Vertinant Fondo pajamas, svarbu pastebėti, kad jo pajamos yra visiškai neelastingos fonogramų gamintojų pajamų apmokestinimo tarifui – procentinei daliai nuo visų fonogramų gamintojų pajamų, gautų iš išimtinių teisių platinti, atgaminti ir pateikti Direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkto 2b papunkčio reikalavimus atitinkančias fonogramas. Maksimalus leistinas nustatyti tarifas – 20 proc. Vis dėlto, įvertinus aukščiau išdėstytais prielaidas ir įvertinus Fondo pajamų elastingumą nustatytam tarifui, prieita prie išvados, kad rinka yra nejautri šiam įverčiui. Nepriklausomai nuo to, ar tarifas bus nustatytas minimalus (t. y. 0-1 proc.), vidutinis (10 proc.) ar maksimalus (20 proc.), pajamos bus lygios 0 Lt per metus ir nepadengs Fondo administravimo sąnaudų.

Tai taip pat reiškia ir tai, kad fonogramų gamintojams nėra svarbu, kokio dydžio tarifas būtų nustatytas, nes pervesti pajamų dalies vis tiek nereikėtų. Vis dėlto fonogramų gamintojai išreiškė pageidavimą, kad šis tarifas būtų 0-4 proc. ribose. Manytina, kad tai nulemia politinės priežastys – verslo siekimas susikurti kuo palankesnę aplinką verslo vystymui ir plėtrai, nepriklausomai nuo to, kokią finansinę įtaką turėtų atskiri verslo aplinkos veiksniai fonogramų gamintojų pinigų srautams. Remiantis išdėstytais argumentais, galima pagrįstai teigti, kad Fondas jokia forma netaptų finansine našta fonogramų gamintojams.

Svarbu pažymėti ir tai, kad, nesant generuojamų Fondo pajamų, tyrimo tikslinės grupės taip pat negaus savo ekonominės ir finansinės naudos. Tai reiškia, kad Fondo administratorius neperskirstys lėšų potencialiems naudos gavėjams, nes nebus perskirstomų lėšų srauto. Vyresnio amžiaus muzikos įrašų atlikėjai (foniniai atlikėjai), kurie šiuo metu negauna pajamų už savo įrašus, kuriems yra daugiau nei 50 metų arba negaus jų artimiausioje ateityje, šių pajamų negautų ir įsteigus Fondą. Šie atlikėjai yra pagrindiniai naudos gavėjai, nes Fondas jiems tiesiogiai teiktų papildomą atlyginimą tais atvejais, kai pagal gretutinių teisių perdavimo arba atidavimo sutartį atlikėjui buvo suteikta teisė pretenduoti į nesikartojantį atlyginimą, t. y. atlikėjas gavo vienkartinį atlygį, o ne periodines išmokas.

Atsižvelgiant į tai, kad, remiantis Direktyvos preambulės 12 punktu, ES valstybės narės turėtų galėti atitinkamai nustatyti sąlygas ir tai, koku mastu mikroįmonės turi laikytis šio įsipareigojimo mokėti įmokas, jei tokios įmokos būtų nepagrįstos atsižvelgiant į tokių pajamų rinkimo ir administravimo išlaidas, galimas siūlymas palikti galimybę mikroįmonėms taikyti 0 proc. nuo pajamų tarifą.

Įvertinus tai, kad tikėtinos Fondo pajamos yra artimos 0 Lt per metus, tačiau Fondas vis tiek galėtų gauti nedidelių pajamų dėl vienokių ar kitokių rinkos permainų (pvz. naujo sėkmingo senų įrašų albumo ar pan.), kurioms gali būti taikomos nacionalinės neskirstomų pajamų taisyklės. Tai iš esmės reiškia, kad Fondo administratorius surinktų lėšų turi teisę nepaskirstyti atlikėjams, tačiau panaudoti kitu Fondo lėšų paskirstymo ar naudojimo taisyklėse nustatytu būdu, pvz. atlikėjų švietimo, mokymo, jų teisių apsaugos viešinimo ar kitais tikslais. Svarbu tai, kad tokia galimybė

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos turėtų būti aiškiai nurodyta Fondo veiklą ir jo administravimą reglamentuojančiuose teisės aktuose. Šis būdas gali būti ypač patogus tuomet, kai į Fondą lėšų surenkama labai mažai ir jų paskirstymas individualiems atlikėjams neatneštų jiems žymios naudos, tačiau lėšų akumuliacija ir panaudojimas bendriems tikslams būtų prasmingas.

Svarbu pažymėti, kad, nepaisant visų aukščiau išdėstytų aplinkybių, jokių finansinių apribojimų atlyginimo Fondo įkūrimui Lietuvoje nėra.

Sąnaudos

Neįkūrus Fondo, jis sąnaudų nepatirtų. I alternatyvos atveju, viso Fondo gyvavimo laikotarpio išlaidos – 0 Lt.

Įkūrus Fondą, remiantis AGATA pateikta informacija, būtų reikalinga įdarbinti iki 0,5 etato administracinio personalo. Remiantis tuo, kad vidutinė AGATA darbo vietos kaina yra 3.744 Lt per mėnesį, pusės etato vienos darbo vietos metinės išlaidos yra lygios 22,5 tūkst. Lt per metus. Taip pat laikomasi prielaidų, kad būtų patirta iki 5.000 Lt kitų administracinių išlaidų per metus. II alternatyvos atveju per 50 metų būtų patirta iki 1,37 mln. Lt išlaidų.

Pažymėtina tai, kad įkūrus Fondą taip pat galima laikinai arba netgi visame Fondo gyvavimo periode minimizuoti Fondo administravimo sąnaudas, pasirinkus Direktyvos perkėlimo modelį, kuriame nustatoma, kad Fondas bus įsteigtas arba faktiškai pradės veikti tik tuomet, kai atsiras Fondo pajamų šaltinių.

Pasirinkus tokį finansinį modelį, jį įgyvendinančiuose nacionaliniuose teisės aktuose galima numatyti teisinius mechanizmus, leidžiančius Fondą įsteigti arba pradėti jo veiklą atsiradus nustatytoms sąlygoms. Alternatyviai, tokiuose teisės aktuose galima numatyti mechanizmą, jog įgaliota institucija nustatytu periodiškumu (pvz. kasmet) peržiūri ir įvertina faktinę situaciją fonogramų leidybos rinkoje ir priima sprendimą dėl Fondo steigimo arba jo veiklos pradžios.

Tokiu atveju, būtų išvengta administracinių veiklų ir kaštų tuo laikotarpiu, kai Fondas nesurinktų jokių lėšų.

Šio tyrimo apimtyje bus pateikta informacija, kaip keistųsi projekto finansiniai ir ekonominiai srautai, jei Fondo įkūrimas būtų atidėtas skirtingiems periodams, metais.

4.4. Finansavimo šaltinių analizė ir finansinio gyvybingumo vertinimas

Vykdamas AGATA biudžeto analizę buvo nustatyta, kad:

- per 2011 m. gauta 1.888,7 tūkst. Lt pajamų;
- per 2011 m. patirta 1.501,2 tūkst. Lt sąnaudų;
- sutaupyta lėšų per metus – 387,5 tūkst. Lt.

Laikantis tokios tendencijos ir netgi nevertinant galimo Fondo persikirstomų lėšų augimo, per 50 metų įmanoma sutaupyti iki 19,4 mln. Lt.

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

Esamo Fondo administravimo išlaidos pagal poreikį gali būti finansuojamos iš AGATA biudžeto pertekliaus, prognozuojamos šio Fondo metinės administravimo išlaidos (27,5 tūkst. Lt) sudaro vos apie 7 proc. nuo AGATA biudžeto pertekliaus, todėl AGATA galėtų paskirti tokią dalį savo lėšų Fondo administravimui, nedarant reikšmingo žalos biudžetui. Per 50 metų, laikantis dabartinės veiklos modelio įmanoma sutaupyti iki 19,4 mln. Lt, o tai nesunkiai padengtų 1,37 mln. Lt Fondo gyvavimo sąnaudas II alternatyvos atveju. Tai užtikrintų Fondo finansinį gyvybingumą II alternatyvos atveju. I alternatyvos atveju, sąnaudos būtų lygios 0 Lt, todėl finansinio gyvybingumo vertinimas neturi prasmės.

Svarbu pažymėti ir tai, kad augant AGATA atlikėjams perskirstomoms lėšoms auga ir AGATA pajamos, todėl laikui bėgant naujojo Fondo administravimo sąnaudos turėtų sudaryti vis mažesnę dalį nuo AGATA pajamų ir visos AGATA išlaidų struktūros.

4.5. Finansinių rodiklių skaičiavimas

Įvertinus investicijų dydžius, sąnaudas ir pajamas, atliekame diskontuotų pinigų srautų ir viso analizuojami termino (50 metų) ciklo sąnaudų analizę (WLCC) ir įvertiname investicijų pelningumą skirtingoms alternatyvoms. Finansinį pelningumą parodo šie rodikliai:

- grynoji dabartinė vertė (toliau – **GDV**);
- vidinė gražos norma (toliau – **VGN**).

Taip pat įvertinami Fondo gyvavimo ciklo sąnaudų analizės rodikliai.

Grynoji dabartinė vertė investicijoms skaičiuojama siekiant įvertinti planuojamą Fondo naudą (administratoriui, naudos gavėjams ir pan.) šiandien, t. y. grynoji dabartinė vertė parodo, ar verta investuoti į Fondą. Įvertinus tai, kad Fondas bus įkurtas 2013 m., GDV skaičiuojama analizuojamo ciklo pradžios metams (šie metai skaičiavimuose nėra diskontuojami), paskutiniai analizės metai – 2063 m.

Grynoji dabartinė vertė gaunama sudedant diskontuotą pinigų srautą per Fondo gyvavimo laikotarpį. GDV parodo Fondo naudą skaičiuojant šios dienos pinigų verte – jeigu GDV teigiama, vadinasi Fondo finansinė nauda padengs investicijos sumą ir sąnaudas. Jei Fondo finansinė GDV < 0, tai reiškia, kad diskontuoti grynieji pinigų srautai nepadengia diskontuotų investicijų ir Fondas per ataskaitinį laikotarpį finansiškai neatsiperka. Kai GDV < 0, įkūrus Fondą nauda nebus pasiekta.

GDV yra skaičiuojamas visoms su Fondo sukūrimu susijusioms investicinėms išlaidoms.

Vidinė gražos norma (VGN) investicijoms yra antrasis finansinės analizės rodiklis, vertinamas kartu su GDV investicijoms. Esant ženkliai neigiamai GDV investicijoms, VGN neskaičiuojama.

Socialinės prigimties tyrimuose apskaičiuota finansinė VGN investicijoms turi būti didesnė už nustatytą diskonto normą (5 proc.).

Alternatyvų finansinių srautų detalūs skaičiavimai pateikiami Tyrimo priede „Alternatyvų analizė“ (žr. Priedą Nr. 1).

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos 9 lentelėje pateikiami alternatyvos „Įsteigti Fondą atlikėjams“ (II alternatyva) DCF analizės finansiniai rodikliai, kurie apskaičiuoti lyginant šią alternatyvą su I alternatyva – „Perkelti Direktyvą, tačiau nusteigti Fondo“, tūkst. Lt:

Rodiklis	Reikšmė
Finansinė VGN investicijoms 2013 m.	
Finansinė GDV investicijoms 2013 m.	-537,7
Pajamų GDV 2013 m.	0,0
Išlaidų GDV 2013 m.	537,7
Pajamų ir išlaidų santykis	0,0

9 lentelė. I alternatyvos „Įsteigti Fondo atlikėjams“ DCF finansiniai rodikliai, tūkst. Lt

9 lentelėje pateikiami alternatyvos „Įsteigti Fondą atlikėjams“ (II alternatyva) WLCC analizės finansiniai rodikliai, kurie apskaičiuoti lyginant šią alternatyvą su I alternatyva – „Perkelti Direktyvą, tačiau nusteigti Fondo“, tūkst. Lt:

Rodiklis	Reikšmė
Paprastasis ir diskontuotas atsipirkimas, metais	
Kapitalo grąža	-6.112,9%
Pritaikyta finansinė grąžos norma	-397,8
Grynoji galutinė vertė	-4.918,7
Prarastų lėšų metodas	5.872,2

10 lentelė. I alternatyvos „Įsteigti Fondo atlikėjams“ WLCC rodikliai, tūkst. Lt

Finansinės analizės rezultatai ir išvados

1. Finansinė alternatyvos „Įsteigti Fondą atlikėjams“ grynoji dabartinė vertė – -538 tūkst. Lt. Tai reiškia, kad ši alternatyva yra finansiškai nepatraukli.
2. Alternatyvos vidinės grąžos norma neturi prasmės, nes alternatyva yra finansiškai neatsiperkanti ir generuoja neigiamus finansinius srautus.

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

3. Teigiamų finansinių Fondo srautų nėra. Neigiamus finansinius srautus sudaro investicinės ir Fondo administravimo išlaidos, generuojančios aukščiau minėtą 538 tūkst. Lt grynosios dabartinės vertės neigiamą srautą.
4. Pajamų ir išlaidų santykį – 0 – nulemia nuliniai pajamų srautai.
5. Aukščiau išdėstytus argumentus patvirtina ir WLCC analizės rezultatai – Fondas nėra atsiperkantis, todėl neįmanoma apskaičiuoti atsipirkimo lūžio taško.
6. Kapitalo investicijų (Fondo sukūrimo išlaidų, kurios iš esmės yra investicijos į Fondo veiklą) grąža taip pat neigiama - -6.113 proc.
7. Grynoji galutinė vertė – -4.9 mln. Lt, o vertinant ir alternatyvius kaštus apskaičiuotas prarastų lėšų metodo rodiklis rodo, kad įsteigus Fondą būtų prarasta iki 5,9 mln. Lt lėšų.

Kadangi alternatyvos „Įsteigti Fondą atlikėjams“ GDV yra neigiama, pagrįsta manyti, kad steigti Fondą finansiškai nėra pagrįsta. Vis dėlto svarbu įvertinti socialinę-ekonominę žalą, kurią Lietuva patirtų, jei Fondas nebūtų įkurtas, todėl atliekama alternatyvų socialinė-ekonominė analizė.

Jautrumo analizės rezultatai ir išvados

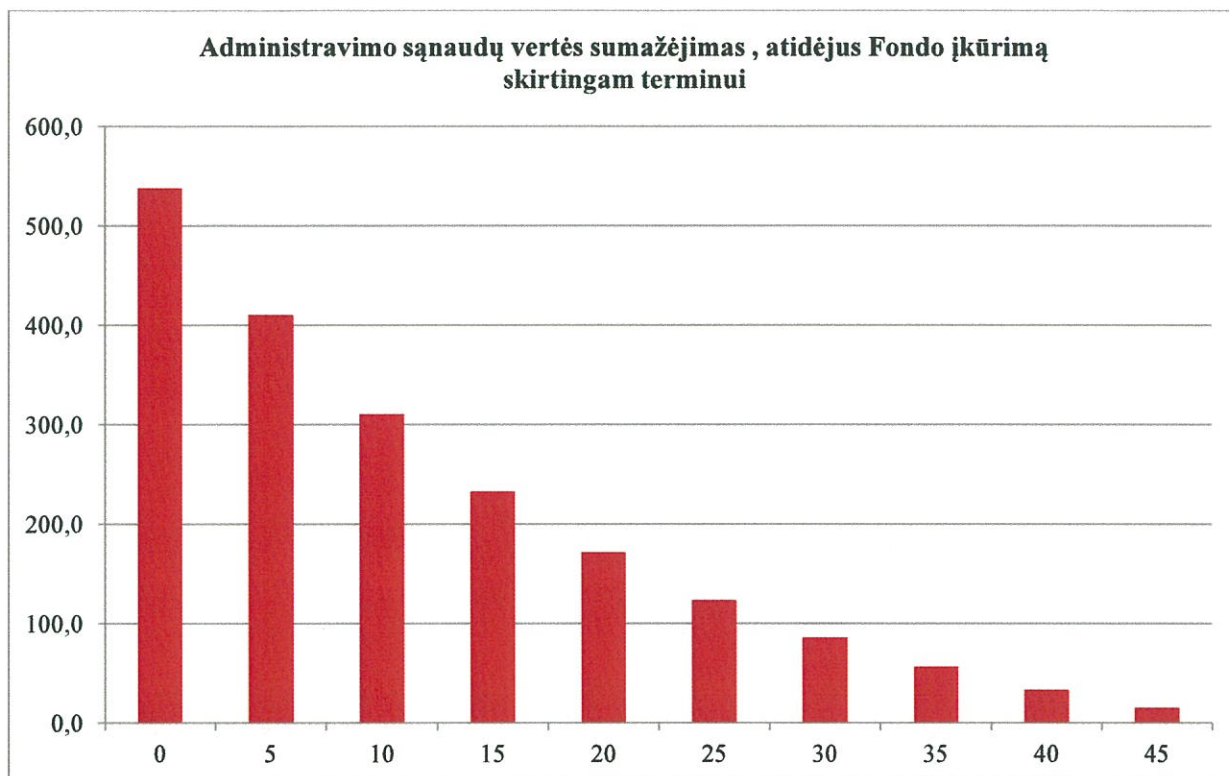
Kaip jau minėta anksčiau, įkūrus Fondą, taip pat galima laikinai arba netgi visame Fondo gyvavimo periode minimizuoti Fondo administravimo sąnaudas, pasirinkus Direktyvos perkėlimo modelį, kuriame nustatoma, kad Fondas bus įsteigtas arba faktiškai pradės veikti tik tuomet, kai atsiras Fondo pajamų šaltinių.

Pasirinkus tokį finansinį modelį, jį įgyvendinančiuose nacionaliniuose teisės aktuose galima numatyti teisinius mechanizmus, leidžiančius Fondą įsteigti arba pradėti jo veiklą atsiradus nustatytoms sąlygoms. Alternatyviai, tokiuose teisės aktuose galima numatyti mechanizmą, jog įgaliota institucija nustatyti periodiškumu (pvz. kasmet) peržiūri ir įvertina faktinę situaciją fonogramų leidybos rinkoje ir priima sprendimą dėl Fondo steigimo arba jo veiklos pradžios.

Tokiu atveju, būtų išvengta administracinių veiklų ir kaštų tuo laikotarpiu, kai Fondas nesurinktų jokių lėšų. 4 paveiksle pateikiama, kaip keistųsi Fondo administravimo sąnaudų vertė, Fondo įkūrimą atidedant skirtingam terminui, nuo 5 iki 45 metų, 2013 metų grynąja dabartine verte, tūkst.. Lt.

Fondo įkūrimą atidėjus iki 2044 metų, kuomet būtų pradėti saugoti kūriniai, sukurti iki 1994 metų, būtų galima sutaupyti daugiau nei 84 proc. lėšų ir taip padidinti Fondo įkūrimo finansinę vertę, sumažinant jo finansinį nepatrauklumą. Fondą įkūrus 2033-2034 metais, Fondo administracinių išlaidų vertė galėtų sumažėti iki 85 tūkst. Lt, o ši suma, gaunant pajamų už administravimą (atsiradus Direktyvą atitinkančių kūrinių) ir taikant nacionalines neskirstomų pajamų taisykles, gali būti visiškai padengta Fondo gyvavimo periode be papildomo finansavimo.

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

4 paveikslas. Fondo įkūrimo metų atidėjimo poveikis Fondo administravimo sąnaudų vertei, o tuo pačiu ir Fondo neigiamai vertei, atidedant fondo įkūrimą nuo 5 iki 45 metų, vertinant 2013 m. grynąja dabartine verte, tūkst. Lt.

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

5. SOCIALINIO-EKONOMINIO POVEIKIO VERTINIMAS

Socialinės–ekonominės analizės tikslas yra įvertinti Fondo socialinius–ekonominius rodiklius. Socialinėje–ekonominėje analizėje įvertinamas Fondo indėlis nacionalinei ekonominei gerovei. Fondo veiklos poveikio vertinimo ribos yra visi Lietuvos, kaip ES narės valstybės, kuri yra įsipareigojusi į savo teisės aktus perkelti ES Direktyvas, žmonės. Vertinant alternatyvas laikomasi tų pačių prielaidų kaip ir atliekant finansinę alternatyvų analizę, tačiau taikoma 5,5 proc. diskonto norma¹⁸. Pagrindiniai ekonominio–socialinio poveikio vertinimo rodikliai yra ekonominė grynoji dabartinė vertė (EGDV) ir ekonominė vidinė gražos norma (toliau – EVGN) bei ekonominis naudos ir sąnaudų santykis (N/S). Gauti rodikliai lyginami tarpusavyje.

5.1. Finansinių srautų konvertavimas perskaičiuojant rinkos kainas į ekonomines vertes

Finansinėje analizėje įvertintus srautus gali paveikti netobula konkurencinė, mokestinė aplinka ir kiti veiksniai, dėl kurių pasireiškimo finansinėje analizėje įvertinti pinigų srautai neatspindi tikrosios pinigų vertės. Socialinėje–ekonominėje analizėje turi būti naudojami ne finansiniai, o ekonominiai pinigų srautai, todėl finansinės analizės pinigų srautus reikalinga koreguoti pagal atitinkamus konversijos veiksmus. Finansinėje analizėje įvertinti pinigų srautai perskaičiuojami eliminuojant mokesčius.

Šio etapo tikslas – nustatyti perėjimo nuo rinkos prie skaičiuojamųjų verčių faktorius (daugiklius), kuriuos pritaikius Fondo finansiniai pinigų srautai tampa ekonominiais. Daugikliai nustatomi įvertinus įtaką finansiniams rodikliams darančius veiksmus.

Fondo finansinės analizės atveju, finansiniuose skaičiavimuose PVM mokestis nebuvo įvertintas, todėl ir nėra pašalinamas. Darbo užmokesčio sąnaudos eliminuojamos iš Fondo ekonominio vertinimo. Darbo užmokesčio išlaidos ekonomine prasme yra tik grynosios darbuotojų gaunamos pajamos, atėmus tiek darbuotojo, tiek darbdavio nuo jų sumokamus mokesčius, kurie vidutiniškai sudaro 42,02 proc.¹⁹ visų darbo užmokesčio išlaidų.

Vertinant Fondo išlaidas buvo išskirtos galimos darbo užmokesčio išlaidos kiekviename išlaidų straipsnyje. Įvertinta darbo užmokesčio dalis investicinėse išlaidose ir Fondo administravimo darbo užmokesčio išlaidose – 100 proc., kitose administravimo sąnaudose – iki 15 proc.

Socialinėje-ekonominėje analizėje yra naudojami finansinės analizės duomenys, naudoti investicijų FGDV ir FVGN apskaičiuoti. Konvertavimui apskaičiuojami išlaidų perskaičiavimo koeficientai (toliau – PK). PK parodo kokia dalis investicijų ir kitų išlaidų įtraukiama į ekonominį Fondo vertinimą.

Investicijų ir išlaidų perskaičiavimo koeficientai, skaičiuojami atitinkamai:

¹⁸ Diskonto norma nustatyta atsižvelgiant į Komisijos parengtame darbo dokumente Nr. 4 „Ekonominės naudos analizės atlikimo metodikos gairės“ (angl. *Guidance on the methodology for carrying out cost-benefit analysis, Working Document No. 4*) ir dokumente „Investicinių projektų kaštų naudos analizės gairės“ (angl. *Guide to cost-benefit analysis of investment projects*) esančias rekomendacijas.

¹⁹ Darbdavio sumokama socialinio draudimo įmoka + Darbuotojų sumokama socialinio draudimo įmoka ir pajamų mokestis / Darbo vietos kainos santykis su darbo užmokesčiu: (31,08 proc. + 24 proc.) / 1,3108 proc. = 42,02 proc.

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

1 – (DU dalis išlaidų grupėje * Mokesčiai skaičiuojami nuo DU) = PK

11 lentelėje pateikiami įvesties įverčiai ir skaičiavimų rezultatai:

Išlaidų grupė	DU dalis išlaidose, %	Mokesčiai, skaičiuojami nuo DU, %	Perskaičiavimo koeficientas PK
Investicinės išlaidos	100 %	42,02 %	0,5798
Administravimo DU	100 %	42,02 %	0,5798
Kitos administravimo sąnaudos	15 %	42,02 %	0,9370

11 lentelė. Išlaidų perskaičiavimo koeficientų įvertinimas

Įvertinus Fondo administravimo išlaidų dydžių santykį, apskaičiuojamas bendras visų Fondo administravimo išlaidų perskaičiavimo koeficientas:

$$PK = (22.464 / 27.464) * 0,5798 + (5.000 / 27.464) * 0,9370 = 0,6448$$

Perskaičiuoti finansiniai srautai:

- investicijos (2013 m.) – 6.512 Lt;
- Fondo administravimo išlaidos – 17.709 Lt per metus.

Alternatyvų socialinių srautų detalūs skaičiavimai pateikiami Tyrimo priede „Alternatyvų analizė“ (žr. Priedą Nr. 1).

5.2. Rinkoje nevertinamos naudos apskaičiavimas

Šiame skyriuje įvertinama nefinansinė Fondo įkūrimo nauda pinigine išraiška, kuri pasireiškia per socialinį ir/arba ekonominį efektą. Nors, kaip jau minėta anksčiau, Fondas negeneruoja pajamų, tačiau Fondo įkūrimas ir Direktyvos perkėlimas visa apimtimi sumažintų galimų ES sankcijų riziką. Pažymėtina, kad rizika yra ekonomiškai ir, atskirais atvejais, finansiškai vertinamas veiksnys tyrimuose, kurių objektui būdingos galimos rizikos sąnaudos.

Remiantis 2010 m. Europos Komisijos 28 metine ataskaita dėl ES teisės įgyvendinimo, bylų skaičius pagal valstybes nares ir politikos sritis buvo toks: prieš Italiją 2010 m. pabaigoje buvo vykdoma daugiausiai pažeidimų procedūrų (176 nagrinėjamos bylos), po jos ėjo Belgija (159) ir Graikija (157). Trys valstybės narės, prieš kurias nagrinėjamų pažeidimų bylų buvo mažiausiai, – Malta, Lietuva ir Latvija (atitinkamai 25, 27 ir 32 bylos).

Prieš Italiją ir Graikiją 2010 m. taip pat pradėta daugiausia naujų pažeidimų nagrinėjimo procedūrų (atitinkamai 90 ir 89), po jų ėjo Jungtinė Karalystė (2010 m. 75 naujos bylos). Mažiausiai naujų procedūrų 2010 m. pradėta prieš Lietuvą (19); antra pagal naujų bylų skaičių buvo Danija – 22 bylos, trečia Malta – 25.

Nors Italija ir Graikija galėjo tais pačiais metais užbaigti apytiksliai 40 % savo naujų bylų, jos perkėlė didžiąją dalį naujų bylų į 2011 m. (atitinkamai 49 ir 50 bylų). Lenkijos ir Ispanijos į kitus

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos metus perkeltų bylų skaičius taip pat buvo palyginti didelis (abi valstybės perkėlė po 40 naujų bylų). Mažiausiai bylų perkėlė Malta (8), Danija (10) ir Lietuva (11).

Pažymėtina, kad Lietuva turi ypatingai pavyzdingos valstybės įvaizdį, vertinant ES direktyvų perkėlimo reikalavimų laikymąsi. Neįgyvendinus šios Direktyvos nuostatų Lietuvai grėstų ES sankcijos (plačiau skyriuje „3.1.1. I alternatyva: Perkelti Direktyvą, tačiau nesteigti Fondo“).

Kaip jau buvo minėta anksčiau, Komisija visada pradeda pažeidimo procedūrą, kai valstybės narės laiku nepraneša apie direktyvos nuostatų perkėlimą į nacionalinę teisę, ir svarbu pabrėžti, kad Komisija laikosi nuomonės, kad reikia visada taikyti baudas, kadangi svarbu užtikrinti, kad valstybės narės per nustatytą laiką į nacionalinę teisę vienodai perkeltų visas direktyvas, *a priori* nedarant jokio skirtumo tarp jų. Tačiau Komisija neatmeta galimybės, kad gali kilti ypatingų atvejų, kuriais prašyti skirti baudą jai atrodys netikslinga²⁰.

Pažeidimo procedūros pradėjimo klausimu Komisija nedaro skirtumo, ar valstybės narės direktyvos nuostatų į nacionalinę teisę neperkėlė visiškai ar tik iš dalies. Skirtumas galėtų būti tik baudos dydžio apskaičiavime. Teisingumo Teismas patvirtino, kad baudos mokestis turi atitikti aplinkybes, ir, antra, būtų proporcingas nustatytam įsipareigojimų neįvykdymui bei atitinkamos valstybės narės mokumui²¹. Taip pat reiktų atkreipti dėmesį į Europos Komisijos komunikatą [SEC(2005)1658], kuris nustato baudų skyrimo ir apskaičiavimo tvarką. Iš minėto komunikato 13.1 punkto galima daryti išvadą, kad Komisija siūlys atskirą nuobaudą už kiekvieną pažeidimo dalį ir todėl bendras nuobaudų dydis mažės jei valstybė bus dalinai įvykdžius savo įsipareigojimus. Atitinkamai, jei valstybė narė dalinai įvykdys direktyvą, baudos dydis galėtų būti mažesnis, tačiau tai nepadėtų išvengti periodinės baudos, kuri būtų skaičiuojama visą laikotarpį, kol valstybė tinkamai neįgyvendins direktyvos nuostatų.

Pagal ES Teisingumo Teismo praktiką Teismas beveik be išimčių skiria baudas valstybėms narėms už netinkamą savo įsipareigojimų laikymąsi dėl ES teisės perkėlimo į nacionalinę teisę. Taigi, atsižvelgiant į tai, kas aukščiau išdėstyta, reikia pažymėti, kad dalinis direktyvos nuostatų perkėlimas į Lietuvos nacionalinę teisę nepadės išvengti baudų.

Remiantis Europos Komisijos sprendimų praktika Lietuvai grėstų bauda už kiekvieną dieną, kol Direktyva nebūtų perkelta. Išnagrinėję ES sankcijų istoriją²² Tyrimo autoriai mano, kad vienos dienos nuobauda priklausomai nuo Direktyvos nuostatų nesilaikymo masto gali siekti nuo 5.000 iki 70.000 eurų. Atsižvelgiant į tai, kad šiuo atveju, būtų neperkelta tik nereikšminga nuostata, kuri neperkeliama dėl objektyvių finansinių aplinkybių, laikomasi prielaidos, kad Lietuvai būtų skirtos minimalios nuobaudos – iki 5.000 eurų per dieną, t. y. iki 1,83 mln. eurų (6,3 mln. Lt) per metus.

²⁰ 2010 m. lapkričio 11 d. Komisijos Komunikato dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 260 straipsnio 3 dalies įgyvendinimo (EK(2010) 1371) 17 paragrafas.

²¹ 2005 m. liepos 12 d. Sprendimas Komisija prieš Prancūziją 103 punktas, 2006 m. kovo 14 d. Sprendimas Komisija prieš Prancūziją 61 punktas, 2008 m. sausio 10 d. Sprendimas Komisija prieš Portugaliją 38 punktas, 2009 m. birželio 4 d. Sprendimas Komisija prieš Graikiją 31 punktas.

²² Prieiga internete: <http://europa.eu/rapid/search.htm>, atskiras pavyzdys:

http://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&ved=0CCQOFjAB&url=http%3A%2F%2Fwww.europa.eu%2Frapid%2FpressReleasesAction.do%3Freference%3DIP%2F12%2F1020%26format%3DDOC%26aged%3D0%26language%3DEN%26guiLanguage%3Den&ei=Z5R9UI_rGojAtAaU9YH4Bg&usq=AFOjCNEhErxi98d44TTu9WtjJmiAD9kAQ&cad=rja

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos Akivaizdu, kad net minimalus ES Direktyvos reikalavimų nesilaikymas gali iššaukti itin reikšmingas nuobaudas.

Įsteigus Fondą atlikėjams būtų galima išvengti iki 6.301.360 Lt rizikos sąnaudų per metus, atsirandančių dėl galimų nuobaudų dėl nevisiško ES Direktyvos nuostatų perkėlimo.

5.3. Socialinių-ekonominių rodiklių apskaičiavimas

Ekonominė–socialinė nauda – Fondo poveikis visuomenei. Ekonominės naudos komponentai gali turėti piniginę (vertinę) išraišką arba būti pinigais neįvertinami. Turinčių piniginę išraišką naudos komponentų ekonominis įvertinimas atliekamas apskaičiuojant ekonominę grynąją dabartinę vertę ir vidinę grąžos normą ir sąnaudų-naudos santykį.

Įvertinus investicijų dydžius, sąnaudas ir pajamas, įvertiname ekonominį Fondo įsteigimo naudingumą. Fondo ekonominį pelningumą parodo šie rodikliai:

- Ekonominė grynoji dabartinė vertė – EGDV arba ekonominė GDV;
- Ekonominė vidinė grąžos norma – EVGN arba ekonominė VGN;
- Naudų ir sąnaudų santykis.

Ekonominė grynoji dabartinė vertė investicijoms skaičiuojama siekiant įvertinti planuojamo Fondo socialinę – ekonominę naudą šiandien, t. y. grynoji dabartinė vertė parodo, ar verta įkurti Fondą.

Ekonominė grynoji dabartinė vertė gaunama sudedant diskontuotą ekonominių naudų ir sąnaudų skirtumo srautą per Fondo gyvavimo laikotarpį. EGDV parodo Fondo naudą skaičiuojant šios dienos pinigų vertę – jeigu EGDV teigiama, vadinasi Fondo ekonominė nauda padengs investicijų ir sąnaudų sumą. Jei $EGDV < 0$, tai reiškia, kad diskontuoti (5,5 proc. ekonomine diskonto norma) Fondo generuojami naudų ir sąnaudų skirtumo srautai nepadengia diskontuotų investicijų ir Fondas per ataskaitinį laikotarpį yra ekonomiškai nepatrauklus. Kai $EGDV < 0$, ekonominė nauda, viršijanti patirtas išlaidas, nebus pasiekta.

Ekonominė vidinė grąžos norma (EVGN) yra antrasis socialinės–ekonominės analizės rodiklis, vertinamas kartu su EGDV. Esant ženkliai neigiamai EGDV, EVGN dažniausiai neskaičiuojama.

Jeigu apskaičiuota EVGN investicijoms didesnė už pasirinktą minimalią 5,5 proc. dydžio EVGN normą, vadinasi Fondo sukuriama ekonominė nauda pagrindžia Fondo įkūrimo grąžą ir vertę, todėl rekomenduojama pasirinkti Fondo įkūrimo alternatyvą.

12 lentelėje pateikiami alternatyvos „Įsteigti Fondą atlikėjams“ (II alternatyva) DCF analizės ekonominiai rodikliai, kurie apskaičiuoti lyginant šią alternatyvą su I alternatyva – „Perkelti Direktyvą, tačiau nesteigti Fondo“, tūkst. Lt:

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

Rodiklis	Reikšmė
Finansinė VGN investicijoms 2013 m.	
Finansinė GDV investicijoms 2013 m.	112.236,8
Pajamų GDV 2013 m.	112.559,6
Išlaidų GDV 2013 m.	322,8
Pajamų ir išlaidų santykis	348,7

12 lentelė. I alternatyvos „Įsteigti Fondo atlikėjams“ DCF ekonominiai rodikliai, tūkst. Lt

Ekonominės analizės rezultatai ir išvados

1. Ekonominė I alternatyvos VGN neturi prasmės, nes visi šios alternatyvos ekonominiai srautai yra teigiami.
2. Ekonominė alternatyvos „Įsteigti Fondą atlikėjams“ grynoji dabartinė vertė – 112,2 mln. Lt. Tai reiškia, kad ši alternatyva yra ekonomiškai labai patraukli, nes panaikina galimų ES sankcijų (baudų) galimybę už Direktyvos nuostatų nevykdymą.
3. Išvengtos nuobaudos yra vienintelis teigiamas ekonominis srautas, tačiau jis 50 metų periode galimai gali generuoti iki 112,6 mln. Lt ekonominę-socialinę naudą.
4. Ekonominė išlaidų GDV – 322,8 tūkst. Lt. Naudų ir išlaidų santykis – 348,7.
5. Ekonominę naudą taip pat galima padidinti, atidedant Fondo įkūrimo metus. Pvz. 2033 m. įkūrus Fondą, ekonominė nauda padidėtų iki 112,7 mln. Lt.

Kadangi alternatyvos „Įsteigti Fondą atlikėjams“ EGDV yra teigiama, pagrįsta manyti, kad steigti Fondą finansiškai yra ekonomiškai pagrįsta. Fondas bus finansiškai nepatrauklus, tačiau generuos teigiamą ekonominę naudą valstybei.

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

6. DETALUS PASIRINKTOS DIREKTYVOS PERKĖLIMO ALTERNATYVOS APRAŠYMAS

6.1. Optimalios pasirinktos Direktyvos perkėlimo alternatyvos pasirinkimas ir jos aprašymas, detalus Direktyvos perkėlimo sprendimo aprašymas

Atlikus Direktyvos perkėlimo ir Fondo atlikėjams įkūrimo alternatyvų finansinę bei socialinę-ekonominę analizę pasirinkta įgyvendinimo alternatyva „Įsteigti Fondą atlikėjams“.

2011 m. rugsėjo 27 d. priimta Europos Parlamento ir tarybos Direktyva 2011/77/ES, kuria iš dalies pakeista Direktyva 2006/116/EB „Dėl autorių ir tam tikrų gretutinių teisių apsaugos terminų“. Šios direktyvos tikslas – pratęsti įrašytų kūrinų ir fonogramų apsaugos terminą iki 70 m. (pagal dabartinį reguliavimą taikomas 50 m. apsaugos terminas). Direktyvos 2011/77/ES 2 straipsnyje numatyta, kad ši Direktyva turi būti perkelta į nacionalinę teisę ne vėliau kaip 2013 m. lapkričio 1 d. Lietuva kaip Europos Sąjungos valstybė narė privalo užtikrinti, kad nurodytą dieną jau būtų priimti ir būtų įsigalioję įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios Direktyvos būtų laikomasi, o Komisija apie įdiegtas priemones informuota.

Atsižvelgiant į Direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkto 2b ir 2c papunkčių formuluotes bei Direktyvos preambulės 11-12 punktus darytina išvada, jog atidėjimai papildomo atlyginimo išmokoms skaičiuojami tik nuo tų fonogramų gamintojo už fonogramų atgaminimą, platinimą ir pateikimą gautų pajamų, kurias fonogramos gamintojas gavo už fonogramas, kurių apsaugos terminas yra pratęstas šia Direktyva, t. y. fonogramas, kurios buvo teisėtai išleistos ar teisėtai viešai paskelbtos seniau nei prieš 50 metų, tačiau ne seniau nei prieš 70 metų, o jų teisių apsaugos terminas Direktyvos perkėlimo dieną nėra pasibaigęs.

Direktyva yra taikoma atlikėjams, kurie paskelbti ar viešai išleisti po 1994 m. birželio 10 d. Atsižvelgiant į tai, kad pagal Direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkto 2b ir 2c papunkčių formuluotes papildomas atlyginimas atlikėjui turi būti mokamas už kiekvienus metus, iš karto praėjus 50 metų ir toks papildomas atlyginimas atlikėjui turi būti mokamas iki sueis 70 metų nuo to momento, kai fonograma buvo teisėtai išleista arba kai fonograma buvo teisėtai viešai paskelbta, pirmieji atlikimo įrašai, kuriems taikomos Direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkto 2b ir 2c papunkčių nuostatos, Lietuvos Respublikoje gali atsirasti 2044 metais.

Aplinkybės, jog nagrinėjamos Direktyvos nuostatos bus realiai pritaikomos tik praėjus 31 metams po Direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę, leidžia daryti prielaidą, kad atlikėjų teisių reglamentavimas per tokį ilgą laikotarpį gali keistis.

LRKM turi kompetenciją skirti pasirinktą kolektyvinio administravimo asociaciją administruoti ATGTĮ ir poįstatyminių teisės aktų reglamentuojama tvarka surenkamas lėšas. Iš šiuo metu Lietuvos Respublikoje faktiškai veikiančių kolektyvinių teisių administravimo organizacijų, administruoti teisę gauti Direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkto 2b papunktyje nurodytą papildomą atlyginimą tikslinga pavesti Lietuvos gretutinių teisių asociacijai (AGATA).

LRKM kompetencija perkeliant Direktyvas į LR teisės aktus yra nekelianti abejonių, tačiau siekiant padaryti šį Tyrimą prieinamą kuo platesniam Tyrimo rezultatų vartotojų ratui, pateikiami veiksmai, kurių būtina imtis, siekiant perkelti Direktyvos nuostatus į LR teisės aktus:

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

- reikalingi ATGTĮ pakeitimai, papildantys įstatymą atitinkamomis nuostatomis. LRKM kaip kompetentinga institucija teisės aktų tvarka turėtų parengti ATGTĮ pakeitimo projektą ir inicijuoti įstatymo pakeitimo procedūras;
- Fondo lėšų surinkimo, fonogramų gamintojų pajamų apskaičiavimo, apskaitos kontrolės, paskirstymo, administravimo išlaidų atskaitymo, administravimo priežiūros ir kiti klausimai turėtų būti detalizuoti poįstatyminiame akte. Tai turėtų būti reglamentuota LRV nutarime, kurio projektą parengti ir priėmimo procedūras teisės aktų nustatyta tvarka turėtų LRKM;
- parinktai kolektyvinio administravimo organizacijai (AGATA) turi būti pavesta ir suteikta teisė administruoti teisę gauti Direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkto 2b papunktyje nurodytą papildomą atlyginimą. Tai gali būti padaryta Lietuvos Respublikos Kultūros ministro įsakymu. Teisės aktų nustatyta tvarka LRKM turėtų parengti tokio įsakymo projektą ir inicijuoti jo priėmimo procedūras;
- greta formalių teisės aktų pakeitimo ir priėmimo veiksnių, kurie nurodyti aukščiau, Tyrimo autoriai rekomenduoja konsultuotis su kolektyvinio administravimo organizacijomis, atlikėjais, fonogramų gamintojais ir teisių naudotojais, siekiant rasti optimalų Direktyvos įgyvendinimo būdą;
- taip pat siūloma kreiptis į Lietuvos autorių teisių ir gretutinių teisių tarybą prašant išvados dėl Direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę bei Fondo administratoriaus parinkimo.

Atkreipiamas dėmesys, kad įgyvendindama su Fondo įkūrimu ir veikla susijusias Direktyvos nuostatas nacionalinėje teisėje LRKM gali remtis patirtimi, įgyta užtikrinant kompensacinio atlyginimo už audiovizualinių kūrinių ar fonogramose įrašytų kūrinių atgaminimą asmeniniais tikslais surinkimą, paskirstymą, mokėjimą ir grąžinimą. Šis veiklų sąrašas pateik

Fondo įkūrimo ir administravimo veiklos:

- Direktyvos perkėlimas – vykdomas visa apimtimi;
- Fondo įkūrimas – vykdomas 2013 metais;
- Fondo administravimas – vykdomas 2013-2063 metais (iš viso – 50 metų).

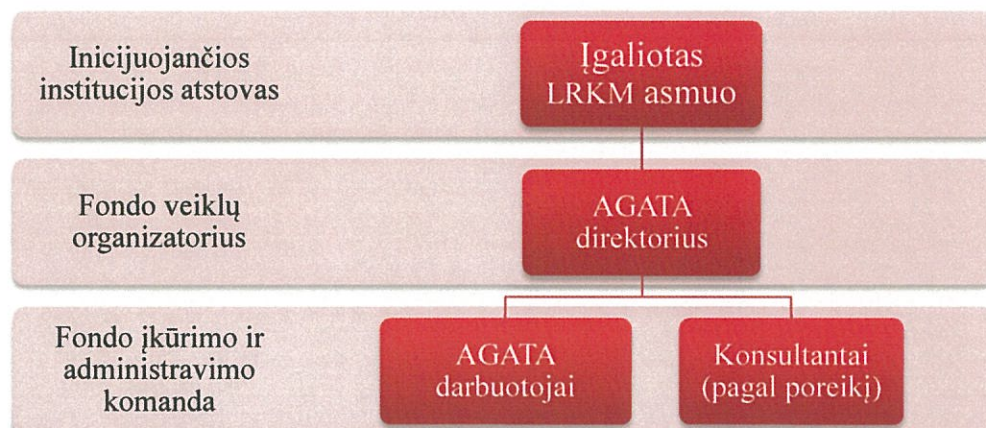
Fondo gyvavimo ciklo grafikas pateikiamas 13 lentelėje.

Veikla	Metai							
	2013	2014	2015	2016	2017	...	2062	2063
Direktyvos perkėlimas								
Fondo įkūrimas								
Fondo administravimas								

13 lentelė. Optimalios alternatyvos veiklos.

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

Siūloma Fondo įgyvendinimo komanda pateikta 5 paveiksle:

5 paveikslas. Fondo įkūrimo komanda.

Siūloma komanda kartu inicijuoja, organizuoja ir administruoja jau nebe pirmą Fondą, todėl turi daug tokios veiklos patirties.

Komandos funkcijos detalizuojamos 14 lentelėje.

Vaidmuo	Pareigos	Funkcijos
Inicijuojančios institucijos atstovas	LRKM įgaliotas asmuo	Atsakingo Fondo veiklų organizatoriaus darbų kontrolė, įgaliojimų ir reikalavimų perdavimas Fondo veiklų organizatoriui, išteklių Fondo organizavimui suteikimas (pagal poreikį). Fondo tikslų formalizavimas – tikslų, uždavinių, biudžeto, grafiko patvirtinimas. Atstovavimas LRKM interesams.
Fondo veiklų organizatorius	AGATA direktorius	Atsakingas už Fondo įkūrimo ir administravimo komandos darbų stebėseną, biudžeto ir grafiko kontrolę, apimties ir kokybės kontrolę. Rengia Fondo veiklos planą, formuoja komandai užduotis. Priima komandos narių ir konsultantų atliktus darbus. Atsakingas už komunikaciją, rizikų suvaldymą, problemų, kurių negali išspręsti komanda, sprendimą. Į funkcijas taip pat įtrauktas komandos motyvavimas ir palaikymas, atstovavimas AGATA interesams.
Fondo įkūrimo ir administravimo komanda	AGATA darbuotojai, konsultantai	Veiklų vykdymas ir veiklų vykdymo grafiko sekimas. Fondo administravimas pagal nustatytas taisykles. Fondo administravimo kokybės vertinimas.

14 lentelė. Komandos funkcijos

6.2. Reikalavimai paslaugų teikimui

Fondo veiklai siūloma taikyti šiuos reikalavimus paslaugų teikimui:

1. iki 2013 m. lapkričio 1 d. turi būti įkurtas Fondas, veikiantis pagal šio Tyrimo rekomendacijas;
2. Fonde turi būti įdarbintas darbuotojas (0,5 etato) arba vienam iš esamų AGATA darbuotojų turi būti priskirtos šio Fondo administravimo veiklos;
3. Fondo administracija turi rinkti informaciją apie kūrinis, atitinkančius Direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkto 2b ir 2c papunkčių nuostatas, jei tokių yra;
4. Fondo administracija turi periodiškai apklausti fonogramų gamintojus, apie situaciją rinkoje, tiriant, kiek kūrinių atitinka Direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkto 2b ir 2c papunkčių nuostatas;
5. Fondo administracija turi periodiškai apklausti fonogramų gamintojus, apie situaciją rinkoje, tiriant, kokia fonogramų gamintojų finansinė situacija ir galimybės mokėti galimus mokėjimus į Fondą;
6. esant poreikiui, turi būti keičiamas Fondo įmokų tarifas, skaičiuojamas nuo fonogramų gamintojų pajamų;
7. Fondo administracija turi nuolat sekti ir domėtis ES institucijų veikla, galinčia turėti įtakos Fondo veiklos apimtims, Fondo gyvavimo trukmei ir Fondo tęstinumui;
8. naudojantis vidinėmis AGATA metodikomis, Fondo administracija turi surinkti mokestį už fonogramų, atitinkančių Direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkto 2b ir 2c papunkčių reikalavimus, gamybą ir/arba platinimą;
9. surinktas mokestis turi būti paskirstomas foniniams atlikėjams;
10. už Fondo lėšų administravimą AGATA gali gauti iki 30 proc., nuo perskirstomų lėšų atlygį;
11. Fondo gyvavimo ciklo pabaigoje Fondo administracija privalo paruošti metodiką Fondo likvidavimui ir likviduoti Fondą.

6.3. Suinteresuotųjų grupių analizė

Fondo veiklai įtaką darantys veiksniai ir jų poveikis didele dalimi priklausys nuo suinteresuotųjų grupių požiūrio ir galimo poveikio.

Nr.	Suinteresuotoji šalis	Komentaras
1.	Inicijuojančios institucijos	Inicijuojančios institucijos atstovas puoseleja Direktyvos tikslų įgyvendinimą, strateginių tikslų įgyvendinimą, tame tarpe ir Fondo

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

Nr.	Suinteresuotoji šalis	Komentaras
	atstovas	veiklą.
2.	AGATA vadovybė	AGATA vadovybė yra viena iš pavojingiausių šio Fondo įkūrimo projekto suinteresuotųjų grupių. Palanku tai, kad AGATA vadovybė yra suinteresuota šio Fondo administravimu ir mato tame naudą, tačiau, įvertinus neigiamą finansinį srautą, galimi neigiami AGATA vadovybės veiksmi.
3.	AGATA darbuotojai	AGATA darbuotojai turėtų Fondo veiklą vertinti teigiamai, nes tai sukuria papildomo darbo, tuo pačiu suteikia ir naujų galimybių užsidirbti.
4.	Kitos kolektyvinio administravimo asociacijos	Kitos kolektyvinio administravimo asociacijos suprantama kaip LATGA-A, NATA, AVAKA. Šios asociacijos netiesiogiai konkuruoja su AGATA dėl politinės reikšmės, todėl gali išreikšti nepasitenkinimą dėl to, kad Fondo valdytoju vienareikšmiškai siūloma paskirti AGATA, tačiau ši suinteresuotoji grupė turi mažai poveikio Fondo veiklai, be to, privalo suvokti Fondo apimtį ir Fondo objektą, kuris yra tiesiogiai susijęs su AGATA veikla.
5.	Foniniai atlikėjai	Ši grupė yra labai suinteresuota šio Fondo veikla, tačiau gali išreikšti nepasitenkinimą dėl to, kad Fondas neperskirstytų lėšų.
6.	Fonogramų gamintojai	Fonogramų gamintojai yra galinga suinteresuotoji grupė, tačiau ši grupė turi suvokti, kad ES Direktyvos perkėlimas yra neišvengiamas. Be to, jis neturės įtakos fonogramų gamintojų finansams.
7.	Visuomenė	Visuomenė nepajus Fondo veiklos poveikio, nes yra nustatyta, kad saugomų ir nesaugomų įrašų kaina nesiskiria, tačiau tai galingas veikėjas. Privaloma suvokti, kad visuomenėje iš principo visada būna asmenų, kurie nusistatę prieš bet kokias autorinių teisių saugojimo veiklas.
8.	Žiniasklaida	Suvokiama kaip bet kurio informacinio šaltinio žiniasklaidos priemonė, kuriai bet koks autorinių teisių saugojimo objektas bus labai įdomus.
9.	ES institucijos	ES institucijos siekia užtikrinti Direktyvos tikslų įgyvendinimą, strateginių tikslų įgyvendinimą, tame tarpe ir Fondo veiklą. Tai svarbus veikėjas tuo, kad Fondo gyvavimo laikotarpiu gali pasirodyti naujų teisės aktų, keičiančių Fondo veiklą ir Fondo veiklos apimtį.
10.	Valdžios	Valdžios institucijos čia suvokiamos kaip įstatymų leidybos ir jų vykdymo institucijos, kurių sprendimai gali tiesiogiai daryti įtaką

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

Nr.	Suinteresuotoji šalis	Komentaras
	institucijos	Fondo veiklai.

15 lentelė. Suinteresuotųjų grupių identifikavimas ir galimi poveikiai

Atitinkamai, identifikavus suinteresuotąsias šalis, kurios gali veikti Fondo veiklą, labai svarbu nustatyti tokių galimų grupių valdymo svarbą bei įtakos laipsnį.

Nuspėjamumas			
		Didelis	Mažas
Jėga	Maža	A: Mažai problemų <ul style="list-style-type: none"> AGATA darbuotojai Žiniasklaida 	B: Nenuspėjama, bet suvaldoma <ul style="list-style-type: none"> Kitos kolektyvinio administravimo asociacijos Visuomenė
	Didelė	C: Galingi, bet nuspėjami <ul style="list-style-type: none"> Inicijuojančios institucijos atstovas AGATA vadovybė Valdžios institucijos 	D: Didžiausias pavojus <ul style="list-style-type: none"> Foniniai atlikėjai Fonogramų gamintojai ES institucijos
Suinteresuotumas			
		Mažas	Didelis
Jėga	Maža	A: Mažai problemų <ul style="list-style-type: none"> AGATA darbuotojai 	B: Nuolat informuoti <ul style="list-style-type: none"> Žiniasklaida Kitos kolektyvinio administravimo asociacijos Visuomenė
	Didelė	C: Laikyti patenkintus <ul style="list-style-type: none"> Inicijuojančios institucijos atstovas Valdžios institucijos 	D: Pagrindiniai žaidėjai. <ul style="list-style-type: none"> AGATA vadovybė Foniniai atlikėjai Fonogramų gamintojai ES institucijos

6 paveikslas. Suinteresuotųjų grupių valdymas, konsultacijos, jų rezultatai

Identifikavus svarbiausias suinteresuotąsias grupes, kurios potencialiai darytų reikšmingiausią poveikį Fondo veiklai, sudaromas šių suinteresuotųjų šalių valdymo planas.

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

Nr.	Suinteresuotoji šalis	Nuspėjamas	Suinteresuotumas	Jėga	Rangas	Atsako strategija
1.	Inicijuojančios institucijos atstovas	1	1	2	2	Informuoti apie Fondo veiklą, teikti tarpines ataskaitas, komunikuoti iškilančias problemas. Atsižvelgiant į LRKM interesą įsteigti Fondą, šios rizikos valdymas neturėtų kelti problemų, kol Fondas veikla atitiks tikslus.
2.	AGATA vadovybė	1	2	2	3	Tai, nors ir nuspėjamas, tačiau galingas ir suinteresuotas veikėjas, kurio nepasitenkinimas Fondo veikla gali sukelti keblumų Fondo tęstinumui, todėl AGATA vadovybę būtina nuolat informuoti apie Fondo veiklą, siekti minimizuoti Fondo veiklos sąnaudas, kad Fondas netaptų finansine našta AGATA.
3.	AGATA darbuotojai	1	1	1	1	AGATA darbuotojai yra labai lengvai suvaldomas veiksnys, kuris vykdytų Fondo veiklas. Darbuotojų intervencijos Fondo veiklai darytų itin mažą poveikį.
4.	Kitos kolektyvinio administravimo asociacijos	2	1	1	2	Informuoti ir komunikuoti, pabrėžiant, kodėl AGATA yra pasirinkta kaip šio Fondo administratorius, taip pat informuojant apie Fondo finansinius srautus.
5.	Foniniai atlikėjai	2	2	2	4	Tai vienas iš pačių svarbiausių veikėjų. Būtina dar iki Fondo įkūrimo viešinti Fondą atlikėjams skirtuose renginiuose, pabrėžiant Fondo veiklos apimtį, paskirtį ir naudą.
6.	Fonogramų	2	2	2	4	Tai vienas iš pačių svarbiausių veikėjų. Būtina dar iki Fondo

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

Nr.	Suinteresuotoji šalis	Nuspėjamas	Suinteresuotumas	Jėga	Rangas	Atsako strategija
	gamintojai					įkūrimo viešinti Fondą fonogramų gamintojų susitikimuose, pabrėžiant Fondo veiklos apimtį, paskirtį ir galimą poveikį fonogramų gamintojų finansams.
7.	Visuomenė	2	2	1	3	Sunku įvertinti visuomenės nuomonę apie šio Fondo veiklą, tačiau galima sulaukti pasipriešinimo kaip ir bet kuriai kitai autorių teisių apsaugos priemonei. Vis dėlto Fondo poveikis visuomenei yra minimalus, todėl lauktina rami visuomenės reakcija.
8.	Žiniasklaida	1	2	1	2	Informuoti apie Fondo veiklą žiniasklaidą, pabrėžiant įgyvendinimo būtinumą ir galimą naudą visuomenei. Stengtis palaikyti minimalų susidomėjimą Fondu ir jo veikla.
9.	ES institucijos	2	2	2	4	Informuoti apie Fondo įkūrimą iki 2013 m. lapkričio 1 d. ir sėkmingai vykdyti Fondo veiklą, išvengiant galimų ES institucijų sankcijų. Nuolat domėtis ES institucijų priimamais naujais sprendimais dėl autorių teisių apsaugos ir aktyviai dalyvauti teikiant nuomonę dėl pasiūlymų.
10.	Valdžios institucijos	1	1	2	2	Informuoti apie ES Direktyvą ir jos reikalavimus, Fondo veiklą. Stengtis palaikyti minimalų susidomėjimą Fondu ir jo veikla.

16 lentelė. Suinteresuotųjų šalių valdymo planas

6.4. Pasirinktosios Direktyvos perkėlimo alternatyvos finansiniai rodikliai

Fondo išlaidos ir pajamos:

Galutinė ataskaita

Puslapis 68 iš 75

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

- investicinės išlaidos: remiantis AGATA patirtimi tokių Fondų valdyme, būtų patirtos ne didesnės nei vieno darbuotojo 3 mėnesių darbo užmokesčio išlaidos (įskaitant mokesčius), t. y. būtų patirta iki 11,2 tūkst. Lt investicinės išlaidos;
- pajamų prognozė: atsižvelgiant į tai, kad iki 1994 m. birželio 10 d. sukurti kūriniai nėra saugomi, Lietuvos įrašų rinkoje nėra įrašų, atitinkančių Direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkto 2b papunktyje išdėstytas nuostatas, nes turtinės teisės įrašų leidėjams visuomet perduodamos apribotam terminui, neilgesniam nei 15 metų, bei Lietuvos įrašų gamintojai neleidžia užsienio atlikėjų įrašų, atitinkančių Direktyvos 2b punkte išdėstytas nuostatas. Remiantis informacija surinkta iš privataus sektoriaus dalyvių, galima daryti išvadą, kad Direktyvos nuostatas ateityje atitiksiančių kūrinių nėra. AGATA nuomone, dalis kūrinių sukurtų tarp 1994 ir 2000 metų gali atitikti Direktyvos nuostatas (t.y. jų teisės gali būti perduotos visam laikui). Vis dėlto AGATA šiuo metu negali pateikti net apytikslių skaičių, kiek tokių kūrinių galėtų būti, todėl tokios informacijos surinkimui reikalingas atskiras tyrimas. Taip pat, tokiu atveju, be atskiro tyrimo sudėtinga atskirti, kurie iš tų kūrinių gali būti labiau komerciškai sėkmingi, kurie mažiau, todėl laikomasi prielaidos, kad Fondo pajamos – 0 Lt;
- sąnaudų prognozė: remiantis AGATA pateikta informacija, būtų reikalinga įdarbinti iki 0,5 etato administracinio personalo. Remiantis tuo, kad vidutinė AGATA darbo vietos kaina yra 3.744 Lt per mėnesį, tai pusės etato vienos darbo vietos metinės išlaidos yra lygios 22,5 tūkst. Lt per metus. Taip pat, laikomasi prielaidų, kad būtų patirta iki 5.000 Lt kitų administracinių išlaidų per metus. II alternatyvos atveju, per 50 metų būtų patirta iki 1,37 mln. Lt išlaidų.

Pajamos yra neelastingos fonogramų gamintojų pajamų apmokestinimo tarifui – procentinei daliai nuo visų fonogramų gamintojų pajamų, gautų iš išimtinių teisių platinti, atgaminti ir pateikti Direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkto 2b papunkčio reikalavimus atitinkančias fonogramas. Nepriklausomai nuo to, ar tarifas bus nustatytas minimalus (t. y. 0-1 proc.), vidutinis (10 proc.) ar maksimalus (20 proc.), pajamos bus lygios 0 Lt per metus ir nepadengs Fondo administravimo sąnaudų.

Fonogramų gamintojams nėra svarbu, kokio dydžio tarifas būtų nustatytas, nes pervesti pajamų dalies vis tiek nereikėtų. Vis dėlto fonogramų gamintojai išreiškė pageidavimą, kad šis tarifas būtų 0-4 proc. ribose. Manytina, kad tai nulemia politinės priežastys – verslo siekimas susikurti kuo palankesnę aplinką verslo vystymui ir plėtrai, nepriklausomai nuo to, kokią finansinę įtaką turėtų atskiri verslo aplinkos veiksniai fonogramų gamintojų pinigų srautams.

Fondo administratorius neperskirstys lėšų potencialiems naudos gavėjams, nes nebus perskirstomų lėšų srauto. Vyresnio amžiaus muzikos įrašų atlikėjai (foniniai atlikėjai), kurie šiuo metu negauna pajamų už savo įrašus, kuriems yra daugiau nei 50 metų arba negaus jų artimiausioje ateityje, šių pajamų negautų ir įsteigus Fondą.

Fondo GDV – -538 tūkst. Lt. Tai reiškia, kad Fondas generuoja neigiamus finansinius srautus. Kapitalo investicijų (Fondo sukūrimo išlaidų, kurios iš esmės yra investicijos į Fondo veiklą) grąža taip pat neigiama - -6.113 proc. Grynoji galutinė vertė – -4.9 mln. Lt, o vertinant ir

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos alternatyviuosius kaštus apskaičiuotas prarastų lėšų metodo rodiklis rodo, kad įsteigus Fondą būtų prarasta iki 5,9 mln. Lt lėšų.

Įkūrus Fondą, galima laikinai arba netgi visame Fondo gyvavimo periode minimizuoti Fondo administravimo sąnaudas, pasirinkus Direktyvos perkėlimo modelį, kuriame nustatoma, kad Fondas bus įsteigtas arba faktiškai pradės veikti tik tuomet, kai atsiras Fondo pajamų šaltinių. Fondo įkūrimą atidėjus iki 2044 metų, kuomet būtų pradėti saugoti kūriniai, sukurti iki 1994 metų, būtų galima sutaupyti daugiau nei 84 proc. lėšų ir taip padidinti Fondo įkūrimo finansinę vertę, sumažinant jo finansinį nepatrauklumą. Fondą įkūrus 2033-2034 metais, Fondo administracinių išlaidų vertė galėtų sumažėti iki 85 tūkst. Lt, o ši suma, gaunant pajamų už administravimą (atsiradus Direktyvą atitinkančių kūrinių) ir taikant nacionalines neskirstomų pajamų taisykles, gali būti visiškai padengta Fondo gyvavimo periode be papildomo finansavimo.

Išsamūs finansiniai skaičiavimai pateikiami Tyrimo Priede Nr. 1 „Alternatyvų analizė“.

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

7. IŠVADA DĖL DIREKTYVOS PERKĖLIMO TEIKIAMOS NAUDOS IR ĮGYVENDINIMO GALIMYBIŲ

1. Lietuvoje visi fonogramų gamintojai kartu, 2011 m. duomenimis, sudėjęs gauna 1.889 tūkst. Lt pajamų iš kolektyvinio administravimo, o, remiantis įvykdytų susitikimų su rinkos dalyviais metu surinkta informacija, kitas svarbus pajamų šaltinis yra koncertai. Visos kitos pajamos, įskaitant ir fonogramų platinimą, yra artimos 0 Lt arba tai apskritai nuostolinga veikla. Be to, daugiau nei 40 proc. Lietuvos fonogramų gamintojų yra patys atlikėjai. Tai reiškia, kad specializuoti fonogramų gamintojai Lietuvoje nėra itin pajėgūs finansiškai. Dėl to privaloma įvertinti, ar nacionaliniuose teisės aktuose numaćius pareigą fonogramų gamintojams finansuoti atlyginimo fondą, minėta pareiga nebus per didelė ekonominė našta verslui, t. y. fonogramų gamintojams.
2. Apibendrintos Direktyvos nuostatos:
 - pratęsus atlikėjų teisių apsaugos terminą nuo 50 iki 70 metų, atlikėjas įgyja teisę į papildomą atlyginimą;
 - toks papildomas atlyginimas atlikėjui turi būti mokamas tais atvejais, kai pagal gretutinių teisių perdavimo arba atidavimo sutartį atlikėjui suteikiama teisė pretenduoti į nesikartojantį atlyginimą, t.y. atlikėjas gauna vienkartinį atlygį, o ne periodines išmokas;
 - toks papildomas atlyginimas atlikėjui turi būti mokamas tik tų fonogramų atžvilgiu, kurios yra saugomos pagal nacionalinius teisės aktus 2013 m. lapkričio 1 d. ir tiems kūrinių įrašams ir fonogramoms, kurie sukuriami po tos datos;
 - toks papildomas atlyginimas atlikėjui turi būti mokamas už kiekvienus visus metus, iš karto praėjus 50 metų, kai fonograma buvo teisėtai išleista, arba praėjus 50 metų, kai fonograma buvo teisėtai viešai paskelbta;
 - toks papildomas atlyginimas atlikėjui turi būti mokamas iki sueis 70 metų nuo to momento, kai fonograma buvo teisėtai išleista arba kai fonograma buvo teisėtai viešai paskelbta;
 - fonogramos gamintojas 20 proc. pajamų, gautų už tokių fonogramų, kurios teisėtai išleistos arba teisėtai paskelbtos anksčiau, nei prieš 50 metų, tačiau ne anksčiau nei prieš 70 metų, atgaminimą, platinimą ar pateikimą, turi skirti papildomoms išmokoms atlikėjams, atitinkantiems aukščiau nurodytus kriterijus;
 - valstybės narės turėtų galėti atitinkamai nustatyti sąlygas ir tai, koku mastu mikroįmonės turi laikytis šio įsipareigojimo mokėti įmokas, jei tokios įmokos būtų nepagrįstos atsižvelgiant į tokių pajamų rinkimo ir administravimo išlaidas.
3. Direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkto 2c papunktyje nustatyta, kad viena iš priemonių užtikrinti papildomą atlyginimą atlikėjams – nustatytas reikalavimas fonogramų gamintojams bent kartą per metus metinio papildomo atidėti sumą, siekiančią iki 20 proc. pajamų, gautų iš išimtinių teisių platinti, atgaminti ir pateikti fonogramas, t. y. sukurtas

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

Fondas, iš kurio būtų mokamas metinis papildomas atlyginimas atlikėjams. Tačiau taip pat Direktyvoje numatyta galimybė valstybėms narėms vertinti, ar fonogramų gamintojai yra pajėgūs finansuoti minėtą Fondą, nustatyti mastą ir atitinkamas sąlygas, kurioms esant fonogramų gamintojai privalo laikytis Direktyvos įpareigojimo.

4. Direktyva nenurodo, kas laikytina fonogramos gamintojo pajamomis, kurias jis gavo už fonogramos atgaminimą, platinimą ir pateikimą. Pajamų apibrėžimas yra ypatingai svarbus, nes priklausomai nuo to, kas bus įvardinta fonogramų gamintojo pajamomis ir kaip jos bus skaičiuojamos, priklausys Fondo ir atlikėjams išmokamų sumų dydis. Sprendžiant šį klausimą ypatingai svarbu atsižvelgti į tą aplinkybę, kad neretai fonogramų gamintojai tiesiogiai negauna piniginių lėšų už fonogramas. Fonogramos gali būti panaudojamos viešų renginių metu, reklamoje ir kitur, o taip pat mainais, kas padaro pajamų dydžio skaičiavimą ypač sudėtingu.
5. Direktyvoje numatomas fondas galiotų nuo Direktyvos perkėlimo datos – 2013 m. lapkričio 1 d. iki 2063 m. spalio 31 d. Lietuvoje per pirmuosius 30 Fondo gyvavimo metų, AGATA duomenimis, bus administruojama labai mažai muzikinių įrašų, kurie bus senesni nei 50 metų, tačiau naujesni nei 70 metų (2013 m. lapkričio 1 d. duomenimis), todėl pastebėtina, kad Direktyvos perkėlimas Lietuvoje vietos atlikėjams trumpuoju laikotarpiu turėtų daug mažesnę reikšmę nei vakarų Europos rinkose. Vertinant senesnių nei 50 metų įrašų galimą pajamingumą, nuo kurio būtų mokami pervedimai į Fondą, svarbu pastebėti, kad senų kūrinių yra labai mažai, jų pajamos AGATA pajamų struktūroje sudaro 0-2,5 proc. visų pajamų. Didžiąją dalį tų pajamų generuoja užsienio kūriniai.
6. Atsižvelgiant į Direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkto 2b ir 2c papunkčių formuluotes, Direktyvos 1 straipsnio 3 dalį bei Direktyvos preambulės 11-12 punktus darytina išvada, jog atidėjimai papildomo atlyginimo išmokoms skaičiuojami tik nuo tų fonogramų gamintojo už fonogramų atgaminimą, platinimą ir pateikimą gautų pajamų, kurias fonogramos gamintojas gavo už fonogramas, kurių apsaugos terminas yra pratęstas šia Direktyva, t. y. fonogramas, kurios buvo teisėtai išleistos ar teisėtai viešai paskelbtos seniau nei prieš 50 metų, tačiau ne seniau nei prieš 70 metų, o jų teisių apsaugos terminas Direktyvos perkėlimo dieną nėra pasibaigęs.
7. Tyrime laikomasi teisinės prielaidos, kad gretutinės teisės Lietuvos Respublikos teritorijoje yra pradėtos saugoti tik nuo 1994 m. birželio 10 d., kai įsigaliojo 1994 m. gegužės 17 d. priimtos 1964 m. Civilinio kodekso pataisos, nustačiusios, jog spektaklių režisierių, artistų, garso ar vaizdo įrašų gamintojų gretutinės teisės saugomos 50 metų (1964 m. CK 562 straipsnis). Iki tol atlikėjų ir fonogramų gamintojų teisės nei LTSR, nei atkurtoje nepriklausomoje Lietuvos Respublikoje saugomos nebuvo. Vadinasi ir tokie atlikimai, kuriems netaikoma apsauga dėl to, kad jie padaryti iki 1994 m. birželio 10 d., taip pat nėra šios Direktyvos objektas. Iš to seka, kad Direktyva yra taikoma atlikimams, kurie paskelbti ar viešai išleisti po 1994 m. birželio 10 d. Atsižvelgiant į tai, pirmieji atlikimo įrašai, kuriems taikomos Direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkto 2b ir 2c papunkčių nuostatos, Lietuvos Respublikoje gali atsirasti 2044 metais.

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

8. Nagrinėjamos Direktyvos nuostatos bus realiai pritaikomos tik praėjus 31 metams po Direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę, kas taip pat leidžia daryti prielaidą, kad atlikėjų teisių reglamentavimas per tokį ilgą laikotarpį gali keistis, bei tai, kad Direktyvos kriterijus atitinkančių fonogramų nėra arba yra labai mažai, tai turi būti įvertintos sprendžiant klausimą dėl reglamentavimo efektyvumo bei įmokų rinkimo ir administravimo sąnaudų.
9. LRKM turi kompetenciją skirti pasirinktą kolektyvinio administravimo asociaciją administruoti ATGTĮ ir poįstatyminių teisės aktų reglamentuojama tvarka surenkamas lėšas. Iš šiuo metu Lietuvos Respublikoje faktiškai veikiančių kolektyvinių teisių administravimo organizacijų, administruoti teisę gauti Direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkto 2b papunktyje nurodytą papildomą atlyginimą tikslinga pavesti Lietuvos gretutinių teisių asociacijai (AGATA).
10. Įgyvendindama su Fondo įkūrimu ir veikla susijusias Direktyvos nuostatas nacionalinėje LRKM gali remtis patirtimi, įgyta užtikrinant kompensacinio atlyginimo už audiovizualinių kūrinių ar fonogramose įrašytų kūrinių atgaminimą asmeniniais tikslais surinkimą, paskirstymą, mokėjimą ir grąžinimą.
11. Fondo išlaidos ir pajamos:
 - investicinės išlaidos: remiantis AGATA patirtimi tokių Fondų valdyje, būtų patirtos ne didesnės nei vieno darbuotojo 3 mėnesių darbo užmokesčio išlaidos (įskaitant mokesčius), t. y. būtų patirta iki 11,2 tūkst. Lt investicinės išlaidos;
 - pajamų prognozė: atsižvelgiant į tai, kad iki 1994 m. birželio 10 d. sukurti kūriniai nėra saugomi, Lietuvos įrašų rinkoje nėra įrašų, atitinkančių Direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkto 2b papunktyje išdėstytas nuostatas, nes turinės teisės įrašų leidėjams visuomet perduodamos apribotam terminui, neilgesniam nei 15 metų, bei Lietuvos įrašų gamintojai neleidžia užsienio atlikėjų įrašų, atitinkančių Direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkto 2b papunktyje išdėstytas nuostatas. Remiantis informacija surinkta iš privataus sektoriaus dalyvių, galima daryti išvadą, kad Direktyvos nuostatas ateityje atitikiančių kūrinių nėra. AGATA nuomone, dalis kūrinių sukurtų tarp 1994 ir 2000 metų gali atitikti Direktyvos nuostatas (t.y. jų teisės gali būti perduotos visam laikui). Vis dėlto AGATA šiuo metu negali pateikti net apytikslių skaičių, kiek tokių kūrinių galėtų būti, todėl tokios informacijos surinkimui reikalingas atskiras tyrimas. Taip pat, tokiu atveju, be atskiro tyrimo sudėtinga atskirti, kurie iš tų kūrinių gali būti labiau komerciškai sėkmingi, kurie mažiau, todėl laikomasi prielaidos, kad Fondo pajamos – 0 Lt;
 - sąnaudų prognozė: remiantis AGATA pateikta informacija, būtų reikalinga įdarbinti iki 0,5 etato administracinio personalo. Remiantis tuo, kad vidutinė AGATA darbo vietos kaina yra 3.744 Lt per mėnesį, tai pusės etato vienos darbo vietos metinės išlaidos yra lygios 22,5 tūkst. Lt per metus. Taip pat, laikomasi prielaidų, kad būtų patirta iki 5.000 Lt kitų administracinių išlaidų per metus. II alternatyvos atveju, per 50 metų būtų patirta iki 1,37 mln. Lt išlaidų.

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

12. Fondo pajamos yra neelastingos fonogramų gamintojų pajamų apmokestinimo tarifui – procentinei daliai nuo visų fonogramų gamintojų pajamų, gautų iš išimtinių teisių platinti, atgaminti ir pateikti Direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkto 2b papunkčio reikalavimus atitinkančias fonogramas. Nepriklausomai nuo to, ar tarifas bus nustatytas minimalus (t.y. 0-1 proc.), vidutinis (10 proc.) ar maksimalus (20 proc.), pajamos bus lygios 0 Lt per metus ir nepadengs Fondo administravimo sąnaudų.
13. Fonogramų gamintojams nėra svarbu, kokio dydžio tarifas būtų nustatytas, nes pervesti pajamų dalies vis tiek nereikėtų. Vis dėlto fonogramų gamintojai išreiškė pageidavimą, kad šis tarifas būtų 0-4 proc. ribose. Manytina, kad tai nulemia politinės priežastys – verslo siekimas susikurti kuo palankesnę aplinką verslo vystymui ir plėtrai, nepriklausomai nuo to, kokią finansinę įtaką turėtų atskiri verslo aplinkos veiksniai fonogramų gamintojų pinigų srautams.
14. Fondo administratorius neperskirstys lėšų potencialiems naudos gavėjams, nes nebus perskirstomų lėšų srauto. Vyresnio amžiaus muzikos įrašų atlikėjai (foniniai atlikėjai), kurie šiuo metu negauna pajamų už savo įrašus, kuriems yra daugiau nei 50 metų arba negaus jų artimiausioje ateityje, šių pajamų negautų ir įsteigus Fondą.
15. Atsižvelgiant į tai, kad, remiantis Direktyvos preambulės 12 punktu, ES valstybės narės turėtų galėti atitinkamai nustatyti sąlygas ir tai, koku mastu mikroįmonės turi laikytis šio įsipareigojimo mokėti įmokas, jei tokios įmokos būtų nepagrįstos atsižvelgiant į tokių pajamų rinkimo ir administravimo išlaidas, siekiant administravimo paprastumo, galimas siūlymas palikti galimybę mikroįmonėms taikyti 0 proc. nuo pajamų tarifą.
16. Tikėtinos Fondo pajamos yra artimos 0 Lt per metus, tačiau Fondas vis tiek galėtų gauti nedidelių pajamų dėl vienokių ar kitokių rinkos permainų (pvz. naujo sėkmingo senų įrašų albumo ar pan.), kurioms gali būti taikomos nacionalinės neskirstomų pajamų taisyklės. Tai iš esmės reiškia, kad Fondo administratorius surinktų lėšų turi teisę nepaskirstyti atlikėjams, tačiau panaudoti kitu Fondo lėšų paskirstymo ar naudojimo taisyklėse nustatytu būdu, pvz. atlikėjų švietimo, mokymo, jų teisių apsaugos viešinimo ar kitais tikslais. Svarbu tai, kad tokia galimybė turėtų būti aiškiai nurodyta Fondo veiklą ir jo administravimą reglamentuojančiuose teisės aktuose. Šis būdas gali būti ypač patogus tuomet, kai į Fondą lėšų surenkama labai mažai ir jų paskirstymas individualiems atlikėjams neatnešų jiems žymios naudos, tačiau lėšų akumuliacija ir panaudojimas bendriems tikslams būtų prasmingas.
17. Fondo GDV – -538 tūkst. Lt. Tai reiškia, kad Fondas generuoja neigiamus finansinius srautus. Kapitalo investicijų (Fondo sukūrimo išlaidų, kurios iš esmės yra investicijos į Fondo veiklą) grąža taip pat neigiama - -6.113 proc. Grynoji galutinė vertė – -4.9 mln. Lt, o vertinant ir alternatyviuosius kaštus apskaičiuotas prarastų lėšų metodo rodiklis rodo, kad įsteigus Fondą būtų prarasta iki 5,9 mln. Lt lėšų.
18. Įkūrus Fondą taip pat galima laikinai arba visame Fondo gyvavimo periode minimizuoti Fondo administravimo sąnaudas, pasirinkus Direktyvos perkėlimo modelį, kuriame nustatoma, kad Fondas bus įsteigtas arba faktiškai pradės veikti tik tuomet, kai atsiras Fondo pajamų šaltinių. Pasirinkus tokį finansinį modelį, jį įgyvendinančiuose nacionaliniuose

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

teisės aktuose galima numatyti teisinius mechanizmus, leidžiančius Fondą įsteigti arba pradėti jo veiklą atsiradus nustatytoms sąlygoms. Alternatyviai, tokiuose teisės aktuose galima numatyti mechanizmą, jog įgaliota institucija nustatytu periodiškumu (pvz. kasmet) peržiūri ir įvertina faktinę situaciją fonogramų leidybos rinkoje ir priima sprendimą dėl Fondo steigimo arba jo veiklos pradžios. Tokiu atveju, būtų išvengta administracinių veiklų ir kaštų tuo laikotarpiu, kai Fondas nesurinktų jokių lėšų. Tokiu būdu, Fondo sąnaudas galima sumažinti iki 84 proc., atidėjus Fondo įkūrimą iki 2043-2044 metų, arba iki 100 proc. visame Fondo gyvavimo periode.

19. Fondo įsteigimo socialinė ekonominė nauda yra teigiama – EGDV yra lygus 112,2 mln. Lt. Teigiamą EGDV reikšmę didžiaja dalimi nulemia negautos baudos ar kitos ES sankcijos dėl Direktyvų nuostatų nevykdymo (nauda – 112,6 mln. Lt). Fondas bus finansiškai nepatrauklus, tačiau generuos teigiamą ekonominę naudą valstybei, todėl rekomenduojama įsteigti atlyginimo Fondą atlikėjams.

TYRIMAS

PAVADINIMAS

Europos parlamento ir tarybos direktyvoje 2011/77/ES numatyto atlyginimo fondo atlikėjams įsteigimo galimybės bei sąlygos

DATA

2012-12-12

BENDROSIOS PRIELAIIDOS

LAIKO PARAMETRAI

Tyrimo parengimo metai, m.:	2012	▾
Tyrimo įgyvendinimo pradžios metai, m.:	2013	▾
Tyrimo finansinės analizės trukmė, m.:	50	▾

LAIKO VERTĖS RODIKLIŲ PRIELAIIDOS

Finansinė reali diskonto norma, %:	5,00%	▾
Ekonominė reali diskonto norma, %:	5,50%	

ALTERNATYVOS

ALTERNATYVŲ PAVADINIMAI:

Perkelti Direktyvą, tačiau nusteigti Fondo
įsteigti Fondą atlikėjams

INVESTICIJOS

I ALTERNATYVA: Perkelti Direktyvą, tačiau nesteigti Fondo

Fondo sukūrimo išlaidos
Darbo užmokesčio išlaidos

Etatai	Etato DU, Lt	Iš viso, tūkst. Lt	Investicijų metai
0	3.744,0	0,0	2013
Iš viso:		0,0	
Darbo užmok.		0,0	0,00%

Indeksavimo tempas:

II ALTERNATYVA: Įsteigti Fondą atlikėjams

Fondo sukūrimo išlaidos
Darbo užmokesčio išlaidos

Etatai	Etato DU, Lt	Iš viso, tūkst. Lt	Investicijų metai
3	3.744,0	11.232	2013
Iš viso:		11.232	
Darbo užmok.			0,00%

Indeksavimo tempas:

VEIKLOS IR EKSPLOATAVINĖS IŠLAIDOS 2012 M. KAINOMIS

I ALTERNATYVA: Perkelti Direktyvą, tačiau nesteigti Fondo

Administravimo darbo užmokesčiai
Kitos administravimo sąnaudos

Kiekis	Kaina	Laikas	Iš viso, tūkst. Lt	Pradžia, m.	Indeksavimas	Papildomai	Iš viso
0	3.744,00	12	0,000	2013	DU	0,0%	0,00%
0	6.000,00	1	0,000	2013	Netaikoma	0,0%	0,00%

II ALTERNATYVA: Įsteigti Fondą atlikėjams

Administravimo darbo užmokesčiai
Kitos administravimo sąnaudos

Kiekis	Kaina	Laikas	Iš viso	Eksploatacijos pradžia, m.	Indeksavimas	Papildomai	Iš viso
0,5	3.744,00	12	22,464	2013	DU	0,0%	0,00%
1	6.000,00	1	5,000	2013	Netaikoma	0,0%	0,00%

PAJAMOS 2012 M. KAINOMIS

1 ALTERNATYVA: Perkelti Direktyvą, tačiau nesteigti Fondo

Apmokėtinamos įrašų leidėjų pajamos

Kiekis	Kaina	Laikas	Iš viso
1	-	Lt	-
1	-	Lt	-
Proc. nuo pajamų		20%	
Iš viso			-

Indeksavimas	Papildomai	Iš viso
Netaikoma	0,0%	0,0%

2 ALTERNATYVA: Įsteigti Fondą atlikėjams

Apmokėtinamos įrašų leidėjų pajamos

Kiekis	Kaina	Laikas	Iš viso
1	-	Lt	-
1	-	Lt	-
Proc. nuo pajamų		20%	
Iš viso			-

Indeksavimas	Papildomai	Iš viso
Netaikoma	0,0%	0,0%

SOCIALINĖS EKONOMINĖS NAUDOS 2012 M. VERTEIMIS

I ALTERNATYVA: Perkelti Direktyvą, tačiau nesteigti Fondo

Išvengtos galimos ES atsakingų institucijų sankcijos

Kiekis	Kaina	Laikas	Iš viso
0	0,000	1	0,000

Indeksavimas	Papildomai	Iš viso
Netaikoma	0,00%	0,00%

II ALTERNATYVA: Įsteigti Fondą atlikėjams

Išvengtos galimos ES atsakingų institucijų sankcijos

Kiekis	Kaina	Laikas	Iš viso
1	6.301,360,000	1	6.301,360

Indeksavimas	Papildomai	Iš viso
Netaikoma	0,00%	0,00%

Alternatyvų išlaidų ir naudos srautai

Kalendoriniai metai (finansinių metų pradžia - lapkričio 1 d.)
Projekto metai

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16

I ALTERNATYVA: Perkeiti Direktyvą, tačiau nesteigti Fondo

Projekto finansavimas AGATA lėšomis	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Investicijų išlaidos	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Projekto veiklos ir eksploatacinės išlaidos	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Administravimo darbo užmokeskis	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Kitos administravimo sąnaudos	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Projekto pajamos	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Fondo pajamos iš administravimo	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Projekto socialinės ekonominės naudos	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Išvengtos galimos ES atsakingų institucijų sankcijos	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Lt																

II ALTERNATYVA: Įsteigti Fondą atlikėjams

Projekto finansavimas AGATA lėšomis	38,696	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464
Investicijų išlaidos	11,232	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Darbo užmokesčio išlaidos	11,232															
Projekto veiklos ir eksploatacinės išlaidos	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464
Administravimo darbo užmokeskis	22,464	22,464	22,464	22,464	22,464	22,464	22,464	22,464	22,464	22,464	22,464	22,464	22,464	22,464	22,464	22,464
Kitos administravimo sąnaudos	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000
Projekto pajamos	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Fondo pajamos iš administravimo	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Projekto socialinės ekonominės naudos	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360
Išvengtos galimos ES atsakingų institucijų sankcijos	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360
Lt																

Alternatyvų išlaidų ir naudos srutai

Kalendoriniai metai (finansinių metų pradžia - lapkričio 1 d.)	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	2043	2044
Projekto metai	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32

I ALTERNATYVA: Perkelti Direktyva, tačiau nusteigti

Fondo	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	2043	2044
Projekto finansavimas AGATA lėšomis	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Investicijų išlaidos	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Projekto veiklos ir eksploatacinės išlaidos	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Administravimo darbo užmokestis	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Kitos administravimo sąnaudos	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Projekto pajamos	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Fondo pajamos iš administravimo	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Projekto socialinės ekonominės naudos	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Išvengtos galimos ES atsakingų institucijų sankcijos	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Lt															

II ALTERNATYVA: Isteigti Fondą atliekėjams

Fondo	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	2043	2044
Projekto finansavimas AGATA lėšomis	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464
Investicijų išlaidos	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Darbo užmokesčio išlaidos	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464
Projekto veiklos ir eksploatacinės išlaidos	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464
Administravimo darbo užmokestis	22,464	22,464	22,464	22,464	22,464	22,464	22,464	22,464	22,464	22,464	22,464	22,464	22,464	22,464	22,464	22,464
Kitos administravimo sąnaudos	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000
Projekto pajamos	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Fondo pajamos iš administravimo	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Projekto socialinės ekonominės naudos	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360
Išvengtos galimos ES atsakingų institucijų sankcijos	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360
	Lt															

Alternatyvų išlaidų ir naudos srantai

Kalendoriniai metai (finansinių metų pradžia - lapkričio 1 d.)	2045	2046	2047	2048	2049	2050	2051	2052	2053	2054	2055	2056	2057	2058	2059	2060
Projekto metai	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48

I ALTERNATYVA: Perkelti Direktyvą, tačiau nesteigti

Fondo	2045	2046	2047	2048	2049	2050	2051	2052	2053	2054	2055	2056	2057	2058	2059	2060
Projekto finansavimas AGATA lėšomis	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Investicijų išlaidos	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Projekto veiklos ir eksploatacinės išlaidos	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Administravimo darbo užmokesčiai	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Kitos administravimo sąnaudos	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Projekto pajamos	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Fondo pajamos iš administravimo	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Projekto socialinės ekonominės naudos	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Išvengtos galimos ES atsakingų institucijų sankcijos	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Lt															

II ALTERNATYVA: Įsteigti Fondą atliekėjams

Fondo	2045	2046	2047	2048	2049	2050	2051	2052	2053	2054	2055	2056	2057	2058	2059	2060
Projekto finansavimas AGATA lėšomis	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464
Investicijų išlaidos	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Darbo užmokesčio išlaidos	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464
Projekto veiklos ir eksploatacinės išlaidos	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464
Administravimo darbo užmokesčiai	22,464	22,464	22,464	22,464	22,464	22,464	22,464	22,464	22,464	22,464	22,464	22,464	22,464	22,464	22,464	22,464
Kitos administravimo sąnaudos	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000
Projekto pajamos	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Fondo pajamos iš administravimo	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Projekto socialinės ekonominės naudos	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360
Išvengtos galimos ES atsakingų institucijų sankcijos	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360
	Lt															

Alternatyvų išlaidų ir naudos šrautai

Kalendoriniai metai (finansinių metų pradžia - lapkričio 1 d.)

2061

2062

Projekto metai

49

50

I ALTERNATYVA: Perkelti Direktyva, tačiau nesteigti

Fondo

	Suma	%
Projekto finansavimas AGATA lėšomis	0,000	0,0%
Investicijų išlaidos	0,000	0,0%
Projekto veiklos ir eksploatacinės išlaidos	0,000	0,0%
Administravimo darbo užmokestis	0,000	0%
Kitos administravimo sąnaudos	0,000	0%
Projekto pajamos	0,000	0,0%
Fondo pajamos iš administravimo	0,000	0%
Projekto socialinės ekonominės naudos	0,000	0,0%
Išvengtos galimos ES atsakingų institucijų sankcijos	0,000	0%

Lt

II ALTERNATYVA: Isteigti Fondą atlikėjams

	Suma	%
Projekto finansavimas AGATA lėšomis	27,464	100,0%
Investicijų išlaidos	0,000	0,0%
Darbo užmokesčio išlaidos	11,232	100%
Projekto veiklos ir eksploatacinės išlaidos	27,464	100,0%
Administravimo darbo užmokestis	22,464	82%
Kitos administravimo sąnaudos	5,000	18%
Projekto pajamos	0,000	0,0%
Fondo pajamos iš administravimo	0,000	0%
Projekto socialinės ekonominės naudos	6.301,360	100,0%
Išvengtos galimos ES atsakingų institucijų sankcijos	6.301,360	100%

Lt

Finansiniai ir ekonominiai rodikliai

Kalendoriniai metai Projekto metai	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11										
Finansinės išlaidos	38,696	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464										
Investicijos	11,232																				
Veiktos ir eksploatacinių išlaidų padidėjimas	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464	27,464										
Finansinės pajamos ir naudos	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000										
Projekto pajamos																					
Finansinis srautas investicijoms	-38,696	-27,464	-27,464	-27,464	-27,464	-27,464	-27,464	-27,464	-27,464	-27,464	-27,464										
<table border="1"> <tr> <td>Finansinė VGN investicijoms 2013 m.</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Finansinė GDV investicijoms 2013 m.</td> <td>-537,682</td> </tr> <tr> <td>Pajamų GDV 2013 m.</td> <td>0,000</td> </tr> <tr> <td>Išlaidų GDV 2013 m.</td> <td>537,682</td> </tr> <tr> <td>Pajamų ir išlaidų santykis</td> <td>0,0</td> </tr> </table>												Finansinė VGN investicijoms 2013 m.		Finansinė GDV investicijoms 2013 m.	-537,682	Pajamų GDV 2013 m.	0,000	Išlaidų GDV 2013 m.	537,682	Pajamų ir išlaidų santykis	0,0
Finansinė VGN investicijoms 2013 m.																					
Finansinė GDV investicijoms 2013 m.	-537,682																				
Pajamų GDV 2013 m.	0,000																				
Išlaidų GDV 2013 m.	537,682																				
Pajamų ir išlaidų santykis	0,0																				
Finansinės išlaidos	24,221	17,709	17,709	17,709	17,709	17,709	17,709	17,709	17,709	17,709	17,709										
Investicijos	6,512																				
Eksploatavimas	17,709	17,709	17,709	17,709	17,709	17,709	17,709	17,709	17,709	17,709	17,709										
Projekto fin. pajamos ir ekonominės naudos	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360										
Pajamos	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360	6,301,360										
Socialinė-ekonominė nauda																					
Finansinis srautas investicijoms	6,277,139	6,283,651	6,283,651	6,283,651	6,283,651	6,283,651	6,283,651	6,283,651	6,283,651	6,283,651	6,283,651										
<table border="1"> <tr> <td>Ekonominė VGN investicijoms 2013 m.</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Ekonominė GDV investicijoms 2013 m.</td> <td>112,236,787</td> </tr> <tr> <td>Naudų GDV 2013 m.</td> <td>112,559,627</td> </tr> <tr> <td>Išlaidų GDV 2013 m.</td> <td>322,840</td> </tr> <tr> <td>Naudų ir išlaidų santykis</td> <td>348,7</td> </tr> </table>												Ekonominė VGN investicijoms 2013 m.		Ekonominė GDV investicijoms 2013 m.	112,236,787	Naudų GDV 2013 m.	112,559,627	Išlaidų GDV 2013 m.	322,840	Naudų ir išlaidų santykis	348,7
Ekonominė VGN investicijoms 2013 m.																					
Ekonominė GDV investicijoms 2013 m.	112,236,787																				
Naudų GDV 2013 m.	112,559,627																				
Išlaidų GDV 2013 m.	322,840																				
Naudų ir išlaidų santykis	348,7																				

mln. Lt

WLCC rodikliai

Il alternatyva
Isteigti Fondą atlikėjams

Rodiklis

Paprastasis atsipirkimas, metais (Simple payback)	
Diskontuotas atsipirkimas, metais (Discounted payback)	-6112,9%
Kapitalo graža (Return on capital employed)	
Finansinė projekto VGN investicijoms (Internal rate of return)	-397,8
Pritaikyta projekto finansinė gražos norma (Adjusted internal rate of return)	-4.918,7
Grynoji galutinė vertė (Net terminal value)	5.872,2
Prarastų lėšų metodas (Sinking funds)	0,0
Naudos ir sąnaudų santykis (The benefit/cost ratio)	-537,7
Grynoji dabartinė vertė (Net present value)	537,7
Lygiavertis vertės metodas (Equivalent value method)	

DCF rodikliai

Il alternatyva
Isteigti Fondą atlikėjams

Rodiklis

Finansinė VGN investicijoms 2013 m.	
Finansinė GDV investicijoms 2013 m.	-537,7
Pajamų GDV 2013 m.	0,0
Išlaidų GDV 2013 m.	537,7
Pajamų ir išlaidų santykis	0,0
Ekonominė VGN investicijoms 2013 m.	
Ekonominė GDV investicijoms 2013 m.	112.236,8
Naudų GDV 2013 m.	112.559,6
Išlaidų GDV 2013 m.	322,8
Naudų ir išlaidų santykis	348,7

Scenarijų analizė

	Fondo įsteigimas											
	Dabartinės vertės	po 5 metų	po 10 metų	po 15 metų	po 20 metų	po 25 metų	po 30 metų	po 35 metų	po 40 metų	po 45 metų	Fondo įsteigimas po 45 metų	
Keičiami įvesties kintamieji												
Fondo įkūrimo metai	2013	2018	2023	2028	2033	2038	2043	2048	2053	2058		
Fondo gyvavimo trukmė	50	45	40	35	30	25	20	15	10	5		
Rezultatai:												
FGDV (2013 m. reikšmėmis)	-537,7	-410,4	-310,7	-232,5	-171,3	-123,3	-85,8	-56,3	-33,2	-15,1		
EGDV (2013 m. reikšmėmis)	112.236,8	112.364,1	112.463,8	112.541,9	112.603,2	112.651,1	112.688,7	112.718,2	112.741,2	112.759,3		